

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Széli és Körber.

Budapest, június 11.

(v.) Lábujjhegyen, ahogy haldoklók körül állik, járkált Széli Kálmán — minapi felszólalásában — az osztrák alkotmányválság kérdésének tájékán. Nem akarta az erélynek hangos szavával megzavarni azt a kínos halódást. Amugy is szinte reng a háza tája a vergődő alkotmányának attól a durva lármától, amelyet Ausztria népeinek nemzetiségi szenvedélye csap. Legalább ne fokozza a haláltusa gyötrelmeit még a szomszédnak fenyegetőznie. Nekünk különben sincs mért fenyegetőznie. Csak készülődnie kell a minden valószínűség szerint elmaradhatatlan katasztrófára. De semmi okunk arra, hogy akár ijedjünk, akár ijesszünk. Ha el nem hárítható az enyészet, a mi lármánk épp oly kevéssé fogja a végzetet elriasztani, mint a közvetlenül érdekeltek viharos zenebonája. Hogy pedig Ausztria alkotmányának romlása a mi közjogunkban ne tehessen semmi kárt, arról maga a magyar alkotmány gondoskodik.

Ezért szólhatott nyugodtan e különben kényes tárgyhoz Széli Kálmán; s ugyanezért fogadta egyértelmű meglepéssel a miniszterelnök helyes és tapintatos nyilatkozatát az egész közvélemény. Mért is gyötrenők magunkat már most azzal a kérdéssel, hogy mi lesz az osztrák alkotmány katasztrófája után? Ott van a saját magunk törvénye, amely a Deák Ferenc bölcseségének a gyümölcse. Megmondja az egész világosan, hogy mi lesz. Sőt megmondja azt is, hogy mi nem lesz. Lesz az, hogy a szoros értelemben vett közös ügyek továbbra is megmaradnak. Mert azokat nem a hatvanhatediki kiegyezés teremtette meg, hanem a pragmatika szankció. Ez pedig nem veszti törvényes foganatját az

osztrák alkotmány katasztrófája esetén sem; elválaszthatatlannal és együttesen kell az uralkodóháznak Magyarországot s az örökös tartományokat birtokolnia, akár működik Ausztriában a parlamentarizmus gépezete, akár nem. S amíg ez az együttes és elválaszthatatlan birtoklás tart, ugyanaddig megmaradnak a közös ügyek is, mint — Deák kifejezésével élve — a kölcsönös és közös védelemnek *consecrariuma*. S épp ily világos a helyzet arra nézve is, ami nem lesz. A közös ügyek kezelésének eddigi módja nem lesz fenntartható. Nem lesz kvóta, nem lesz delegáció s nem lesz — legalább a mai közjogi állásában — közös minisztérium sem. Hanem keresni fogjuk majd s nem lesz nehéz megtalálnunk azt az új módját a közös ügyek intézésének, amely hozzá alkalmazkodik ahhoz az új állapothoz, amelyben lesz ugyan Ausztria, de Ausztriának nem lesz működő alkotmányos képviselője. Magától értődvén, hogy ez az új intézési mód teljes összhangban kell hogy legyen a magyar nemzet állami önállóságával s közjogi individualitásunk összes biztosítóival. Ennyi az, amit ma tudnunk kell. Minden egyéb csak részletkérdés lehet, amire a felelet attól fog függni, vajjon milyen természetű s milyen mértékű lesz Ausztriában az alkotmány katasztrófája. Mert más állásba kell helyezkednünk, ha odaát egyszerűen felfüggesztik a régi alkotmányt, s megint másba, ha egyúttal ujat is oktrojál a hatalom. Az előbbi esetben is más-más lesz a viselkedésünk, ha csak muló, vagy ha tartós zavara következik be az alkotmánynak. Ezekről tehát korai volna már most beszélnünk. A fődolog az, hogy fél legyünk készülődve minden eshetőségre, hogy működésre készen tartsuk erélyünket és szárazon puskaporunkat. Széli Kálmán szavai pedig azért keltettek közme-

nyugvást, mert bennük óvatosság párosult az okos erővel. Az ischli klauzula helyett, mely valósággal csalogatta Ausztriát az abszolutizmusra, ime az új magyar politika az osztrák alkotmányválsággal szemben a magyar közjog teljes épségét, törvényhozásunk elhatározásainak az alaptörvények határain belül teljes szabadságát hangsúlyozza. Közvéleményünket nem kell külön felszólítani, hogy vessen ügyet erre a nagy különbségre.

Ily mód tisztáza lévén a magyar álláspont, felmerül a kérdés, vajjon Ausztriában mi következik most az ülésszak váratlan bekezdése után. Maguk az osztrák pártok — legalább egy részük — a Reichsrath felszólítását vélik küszöbön állónak. Nálunk pedig sokan azt hiszik, hogy semmi kísérlet nem történik többé a parlamenttel, hanem sora kerül máris az alkotmány felfüggesztésének. Nekünk persze tudomásunk nem igen lehet a Körber szándékairól, de véleményünk igenis van felőlük. Azt tartjuk, hogy a halódó alkotmányt Körber nem fogja agyonütni. Az orvos sem ad rögtönző mérget agóniában fekvő betegének, ha még olyan fájdalmas is a halálküzdélme. Az enyészetet nem szabad, nem illik, nem is lehet siettetni. A halál sohasem jön későn; s amíg el nem tűnt a reménynek leghalványabb sugara is, mindaddig az irgalom és a kegyelet, talán a csudát váró rémület is feltve kiméli a foszladozó életet. Az osztrák alkotmányon talán már a csoda sem segíthet. De hogy Körber hóhéra kívánna lenni egy haldoklónak, ezt nem szabad róla feltenni. Am épp oly kevéssé kell a Reichsrathot már most felszólítani. Ami a régi ülésszakban nem sikerült, az megpróbálható az újbán. Hátha addig eszközre térnek a küzdő felek. Vagy hátha véget vet a botrányoknak a parlament med-

TÁRCA.

Chassé-croisé.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pekár Gyula.

Ágost ur még mindig nem tért magához a meglepetéséből és megbotránkozásából. Még mindig — immár harmadik napja — bizonyos önrzeties gyászszal sétált fel s alá a szobákban s ismétlé őt perocnikint:

— Hallatlan! Nem értem...

Az, amit nem értett, a következő volt: felesége három nappal azelőtt megszökött régi iskolatársával és gavalier barátjával, Dághy Elemérről. Megszöktek a szerelmesek, úgy amint a regényekben szokás: valószággal kétséget kizárólag, hogy úgy mondjuk: abszolúte. Nem lehetett ott tévedés; nem törődtek ők a botrányval, eltűntek nyomtalanul. Mindenben csak a szempont dönt, — a költők e szokásban az igaz szerelem diadalmát láthatják, de Ágost ur nem volt költő, hanem egy realis férj és másképp fogta fel a dolgot. Őt főleg a cselekmény illetlen módja háborította fel.

— Érthetetlen, — mormogta, — de így megszököni, ilyen hirtelen, ilyen váratlanul!... A nélkül, hogy egy szót szóltak volna! Én semmit se tudtam a dolgról. Hallatlan! Az ember nem is intézkedhetik...

Senki se volt ott, aki megmagyarázhatta volna neki, hogy az ilyen dolgokba nem igen szokták a férjeket belevatni s épp azért történnek olyan váratlanul. Ágost ur kitűnő hivatalnok, ugynevezett komoly ember volt, kinek elméje akaratlanul is hivatalos főkokra járt és hivatalos lassúsággal működött. Teljességgel nem értette az ilyes „szökések”, melyek olyannyira kívül estek a polgári élet ügykeretén s amelyeknél nem

lehetett, ahogy ő mondta, „intézkedni...” Mikor azon a napon hazajött a hivatalból, ilyenforma levelet talált otthon: „Ne aggódjál. Szeretem Elemérről s elvittem mindent, amire szükségem van. Elmentünk...” Eleinte azt hitte, valami Elemérré valló rossz tréfa. De az asszony nem jött haza éjszakára s másnap már külföldről érkezett egy érzelmes, bucsuzó sürgöny. Ágost ur épp a tűkör előtt állott s némi megnyugvással látta, hogy az a jellemes hivatalnok marad, kit méltósága tudata emelt fövel tart fenn a sors csapásai közepette. Sokáig tündökött, de végre is irt, hogy nem megy fel a hivatalba. Voltaképp nem tudta, mit csináljon. Hogy viselje magát egy olyan férj, akinek a felesége megszökött? Mit szokás ilyenkor tenni? Ágost ur nagyon sokat tartott arra, hogy mindig korrekt gentleman maradjon, de most sejté, hogy hiába nézi át még a leghitelesebb angol illem-kodexeket is. Még azok sem intézkednek az olyan gentlemanekről, akiknek megszököik a feleségük... Borzasztó egy helyzet! Hogy nézzen a világ szemébe? Még csak az utéára se mert volna lemenni. Otthon maradt és gondolkodott.

De nem szabad igazságtalannak lenni Ágost ur iránt. Volt azon a reggelen egy kegyetlen perce. Igaz, előbb körülnézett, maga van-e s még be is csukta az ajtó. De aztán keservesen elirsita magát. Mert hát szerette ő a feleségét a maga módja szerint: bizonyos korrekt lassúsággal és megfontolt komolysággal, amely szerelem, a szerint, amint magasabbra hágott a hivatalos lajtörján, mindegyre önrzetesebbé s unalmasabbá, amint ő gondolta: „férfiasabbá” vált. Neki ugyanis lelke mélyén az u. n. „férfiaság” volt a szelid és teljesen ártalmatlan rögzisméje. Nem levén sok erdetiség az egyéniségében, jellemét a legkitűnőbb művek alapján darabonként állította össze magának. E mű-jellem gyártásnak a csucsponja az volt, hogy a hite szerint benne rejlt „római” szilárdságot a modern büro-

kratikus méltósággal egyesítse magában. Felesége, az a villogó szemű, fekete menyecske, teljességgel nem értette át ezt. Gyakran félórak hosszatt kaján mosolyal halgatta fejtegetéseit, melyeket Ágost ur az államtükörtől elcseszt hivatalos és mégis szellemes kézműdolattal kísért. Az asszony ilyenkor főleg a kezét leste s azon mulatott, hogy mint esőörögnék a kezelő gombjai. A végén aztán részvételtjes szomorúsággal így szólt:

— Oh, Augustus! ha tudnád mily unalmas vagy!

— De kérlek...

— Oh Augustus, borzasztó unalmas vagy! Kiállhatatlan. Tudod, mi vagy te? Egy hivatalos íratós papiros, amire össze-vissza a legunalmasabb aktákat préselték le s amelyen azokat az ostobaságokat még visszafelé se lehet elolvasni...

— Nem értelek...

— Hisz ez a baj! Oh Augustus, te íratós papiros!

Ott volt a dolog bibéje, hogy Ágost urnak egészen más fogalma volt a szerelemről, mint a feleségének. A villogó szemű fekete menyecske nem értett egyet az ő „bürokratikus római lassúságával.”

— Tudod-e, hogy ölelsz meg te engem? Mintha egy csomó aktát fognál át s mennél referálai a tanácsoshoz. Hát nem érted, hogy nekem nem úgy kell referálnom, mint annak a vén majomnak?

— Hát hogy?

— Mit tudom én? kacagott az asszony. Neked vér helyett kopir-tinta folyik az ereidben. Éredj, kérdezd meg Elemérről!

— Hát az nem íratós papiros?

— Nem bizony! Finom levélpapiros, a mire szerelmes versek vannak írva!...

Nem fogta ő fel a dolgokat akkor. De most annál jobban értette. Felsóhajtott.

— De hát mikor és hol találkoztak? Én sohse vettem észre semmit! Az az Elemér min-

dőségétől megundorodó s e végzetes állapot kárait egyre súlyosabban érző közvélemény. Ha az új ülésszak sem hozna orvoslást, akkor igenis eljött az ideje az új választásoknak. Hadd ítélkezzenek Ausztria népei a saját parlamentjükön. Az új Reichsrathon fog aztán minden mulni. Ha az sem áll kötélnék, akkor ki vannak merítve csakugyan az alkotmányos eszközök. Akkor aztán isten és ember előtt elvállalhatja minden államférfi a felelősséget, ha Ausztria létét többre becsül annál a parlamentarizmusnál, amelyet maguk az osztrák népek silányítottak agyon. A katasztrófa tehát fenyeget ugyan, de még nem áll a küszöbön. Sovány megnyugvás! De ki tehet róla, ha ennél jobbat a viszonyok józan mérlegelése nem enged meg?

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 11.

Nyár van, obstrukció nincs, a hónapok alig érdekelnék a dolgok iránt és a mai ülés még sem mit el érdekes és izgató epizód nélkül. Nem a napirend tárgya, a gazdasági munkáspénztár törvényjavaslata érdekelte és izgatta a lelkeket. Ez csak fontos, de egyáltalán nem érdekes és izgató a honatyi lelkeknek.

A napirend előtt ült be a szenzáció. Dániel Gábor elnök bejelenti, hogy Mohay Sándor lemondott az összeférhetlenségi bizottság tagságáról. A Ház ezt tudomásul vette és meghallgatván még egy csomó különféle előterjesztést, át akart térni a napirendre, mikor felkel helyéről Ugron Gábor és szót kér a saját összeférhetlenségi ügyében.

Meglepődve, némán hallgatta a Ház Ugront, aki elmondja, hogy négy hónap óta huzódik az ügye, holott erre semmi ok sincs. Kedvezés neki nem kell, földözés pedig nem tőr; kéri tehát a Házat, hogy utasítsa a bizottságot ügyének gyors elintézésére. Ezzel leült, épp olyan némaság közbe, mint ahogy kezdte. Csak Rakovszky István kiáltott oda egy helyes-t.

Rakovszky hozzá is szólt a dologhoz a Ház engedelmével. Szokott heveségével támadta a bizottságot, azzal vádolva, hogy különbséget tesz ellenzéki és kormánypárti képviselő között.

Apáthy Péter, az összeférhetlenségi bizottság elnöke védelmébe vette a bizottságot és elsorolta azokat az okokat, amelyek az Ugron-ügy tárgyalását hátráltatták.

Gróf Tisza István pedig személyes kérdésben felelt Rakovszkynak, aki az ő régebben leteremtett összeférhetlenségi ügyét is szóvá tette. Gróf Tisza tiltakozott az ellen, hogy a tisztesség fogalmát az összeférhetlenség fogalmával össze-

keverjék. Lehet valami egészen tisztességes, holott a képviselői állással összeférhetetlen és viszont lehet valami teljesen összeférhető, s a mellett tisztességtelen.

Tisza Istvánnak ez a felszólalása meglehetősen okozott Ugronok és Rakovszkyék környékén, s nyomban az a hír járta be a folyosót, hogy Ugron lovagias uton keres elégtételt Tisza befejező szavaiért. Ez a hír nem bizonyult valósnak, vagy ha való volt is az első pillanatban, később Ugron nyilván elállott a szándékától, még pedig egészen helyesen. Gróf Tisza István felszólalásának nem lehetett éle Ugron ellen, nem is lehet belemagyarázni semmi egyebet mint a helyes distinkciót a tisztesség és a politikai függetlenség fogalmi között. Azt a distinkciót, amelyet mi is megtettünk már ismételve, hogy az összeférhetlenség kérdése nem a tisztesség, nem az erkölcs, hanem a politikai függetlenség kérdése. Ennek a két dolognak az összekeverése terelte hibás utra az egész összeférhetlenségi mozgalmat és Tisza István jól tette, hogy ezt a figyelmeztetést a kellő alkalommal elmondotta.

Viszont Ugron Gábor is helyesen cselekedett, hogy ügyének huzavona nélkül való elintézését sürgette. Ez nemcsak az ő érdeke, hanem közérdeke is és nemcsak az ő kívánsága, hanem kívánsága a bejelentésekkel zaklatott összes képviselőknek. Eppen azért adnak a házszabályok expeditív jogot az összeférhetlenségi bizottságnak, hogy ne kelljen nagyon sokáig huzni-halasztani az ilyen ügyek elintézését, amelyhez — mint most is — egész csomó képviselői politikai reputációjának az érdeke fűződik.

Végül még Rátkay László adta okát annak, hogy nem vehet részt a bizottság üléseiben, míg ellene is van bejelentés és ezzel a mozgalmal incidens befejeződött.

A román határelekről szóló javaslatot ismerette ezután Jakabffy Imre volt államtitkár, aki ma először szerepelt mint egyszerű képviselő. Ezt a javaslatot vita nélkül elfogadták.

Hosszabb, de egészen csendes vitája volt a gazdasági munkáspénztárról szóló javaslatnak, amelyet Szily Pongrácz ajánlott elfogadásra. Utána Rátkay László jelentette ki, hogy pártja a javaslatot elfogadja. A szabadelvű pártból Makfalvai Géza szólt a javaslatához, a gazda és cseléd régi patriarkális viszonyának a helyreállítását hangoztatva.

Visontai Soma erős kritikával tárgyalta a javaslatot, de végül mégis elismerte róla, hogy a munkásoknak javára lesz.

Major Ferenc beszéde után bezárták a vitát és Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter nagy hévvel, lendülettel és szeretettel kelt védelmére ennek a kedves javaslatának. Sorra foglalkozott minden ellenvetéssel és főképpen két dolgot emelt ki. Az egyik az, hogy a törvény speciális magyar törvény, mely semmiféle idegen példát nem utánoz, a másik, hogy a kötelező biztosítást ebben a javaslatban még nem lehetett kimön-

dani, hanem eljön az ideje ennek is. És ha bevállalja a törvényt, akkor majd keritenek pénzt arra is, hogy nagyobb segítség jusson a munkásoknak.

A miniszter szép beszéde után a Ház eljénzett, azután a javaslatot általánosságban egyhangúlag elfogadta.

A részletes vita meglehetősen alapos volt és néhány módosítást is eredményezett. Visontai Soma, gróf Tisza István, Polónyi Géza és a miniszter ismételték is felszólaltak a tárgyalás rendjén. Kévéssel két óra előtt eljénzés jelentette, hogy az egész javaslattal végzett a Ház.

A képviselőház ülése június 11-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Dániel Gábor.

Jegyzők: Njegré László, Molnár Antal, Buzáth Ferenc.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Cseh Ervin horvát miniszter.

Az elnök megnyitván az ülést, felolvassák és hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Majd az elnökség teszi meg előterjesztését.

Kubinyi Andor képviselőnek képviselőségéről való lemondását tudomásul vették s megbízták az elnökséget az új választás megejtésére vonatkozó intézkedések megtételére.

Mohay Sándor lemondását összeférhetlenségi bizottsági tagságáról szintén tudomásul vették.

(Előterjesztések.)

Széll Kálmán miniszterelnök két jelentést nyújt be. Az egyik szól az 1899. zarszadai év pótló-nyelvében előfordult tulkiadásokról, a másik pedig az 1900. év I. negyedében előfordult tulkiadásokról.

A zarszadai bizottsághoz utasítják. Nemenyi Ambrus benyújtja a pénzügyi bizottság jelentését a kóbtapaszatról.

Ruffy Pal benyújtja a közigazgatási bizottság jelentését a községi közigazgatási tanfolyamokról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Belitska Béni benyújtja a közigazgatási bizottság jelentését a pestis elleni védekezés tárgyában kötött nemzetközi egyezmény kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Bernath Béla bemutatja az igazságügyi és a földmivelésügyi bizottság jelentését a bírók és a gazdasági közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

A közigazgatási tanfolyamokról szóló javaslatot a szerdai ülés napirendjére tűzik ki, míg a többinek napirendre tüzése iránt később határoz a Ház.

(Az Ugron-ügy.)

Elnök: Napirend előtt Ugron Gábor képviselő ur kért szót.

Ugron Gábor: T. Ház! Az összeférhetlenségi bizottság e hó 7-ikére ügyemben tárgyalási napot tűzött ki. Az összes ügyiratok 7-iken kezeli voltak. Az összeférhetlenségi bizottság tagjai beten, tenát az öt határozatképes számon felül jelentek meg. A bizottság mégis ügyemben ítéletet nem mondott, hanem Rátkay László képviselő ur összerendeltelen-

dig léha fráter volt! Bizton tudom, most se járt el soha rendesen abba a silány hivatalába. Most meg hogy megszökött, bizonyára éppenséggel nem jár el... S az asszonyok épp az ilyen pontatlan hivatalnokokat szeretik! Hallatlan... Megállt s elgondolkodott.

— Valószínűleg ezek a léha fráterek aztán annál pontosabbak másban, — tán épp a szerelemben? De hisz itt vagyok én... Nem voltam én, mint mindenben, ebben is pontos? Hisz a feleségem mindig tudta előre, hogy megcsókolom, mikor hazajövök! —

Az alatt a két nap alatt még párszor elfogták őt a régi emlékek és könnyezett. Hát hiába, — ha bármennyire pontos „római bürokrata” is, ember volt ő mégis!... Csakhamar azonban belátta e siránkozás méltatlan voltát. Logikus levezetései alapján annyit már sejtett, hogy meg kell vetnie e két hütelent. Ez az igazi gentleman álláspontja. Hál’ Istennek volt már egy álláspontja, tudniillik a szökevényekkel szemben! — most hát a második álláspontot kellett megtalálnia a világot illetőleg. Leszámolván, amint ő mondá: a „magán egyén” érzelmvilágával, most büszkén vetette fel a fejét. Mit tegyen, mit mondjon, — minő pose-t foglaljon el a társadalommal szemben? Törte a fejét, de a dolog bizony nehezen ment.

Harmadnap délután végre nem bírta tovább. Érezte, hogy ki kell mennie. Odakint már mindent tudnak az emberek... Borzasztó! Elhatározta, hogy felöltözik. Csak hogy itt ismét baj volt; kételyek gyötörték. Agost ur melótán sokat adott a külső megjelenésre. Hogy kell egy olyan korrekt gentlemannak felöltöznie, akinek megszökött a felesége? Végre egy órai gondolkodás után félgyszára határozta el magát, színes nyakendőkkel és sárka keztyűvel. A szókás hatalmánál fogva megnézte magát a tükörben: hivatalával növekvő méltóságos hasán bizonyos előkelő szomorúsággal állott az öltöny.

Ott ült a dohányzó karosszékeiben kétségbeesetten. Ez a tehetetlenség végre is kihozta a sodrából. Dühbe jött (most először) s valami fel-

ébredő emberi érzés hatása alatt káromkodni kezdett. Az ördögbe, — mégis csak hallatlan sérelem és gyalázat ez!... Tenni kell valamit, — de hogyan? Kivel beszélje meg a dolgot, — kihez menjen?

Sorra vette kandidátusait. A kollegák, — a tanácsos, az ösmerősök? Gunymosolyt látott minden arcon. Rokonai ninesenek itt, — ki mégis a legjobb barátja? Elemér... no de azzal most nem beszélhet... Egyszerre aztán a homlokára ütött.

Az a valaki jutott az eszébe, akire idáig nem is gondolt: senki más, mint egyszerűen a Dághy Elemér felesége. Dághy Elemérné? Szinte hihetetlenül hangzott előtte ez a név. S megvolt ennek a magyarázata. Elemér azok közé a gavalérok közé tartozott, akik életmódjuknál fogva a világ előtt nételnek maradnak még házasságukban is. Tudta a világ, hogy házias, sőt azt is, hogy gazdag felesége van s mégis mindenki meglepődött, ha ez a feleség szóba került... Nos ez az asszony az ő egyedüli osztályosa a botrányban, — ez az egyedüli lény, akihez nemcsak elmehet, de gentlemáni kötelességből el is kell mennie.

Agost ur összerzedte az esztét. Hogy is néz ki? Pedig először látta, hisz barátja volt a feleségének... De hát neki bizony sohse jutott eszébe, hogy különbözőbb figyelemmel legyen az iránt az elmosdott szöke asszonyka iránt, kivel az ember legfeljebb csak köznapi frázisokat válthatott. Az olyan feleségekkel, kiket a szép férjük ennyire semmibe se vesz, többnyire a világ se törődik... Szép-e vagy csunya? Igazán nem tudta, de sejtette, hogy olyas csendes, jelentéktelen valami... —

Furesa az ember, még az ilyen „római” bürokrata is; pillanatra igazán nem volt kedve elmentni. De aztán felébredt a férfi szava benne, a kötelesség szólította! Nemcsak vigasztalnia kell azt a szegény asszonyt, hanem hivatalos nyugalommal meg is kell beszélnie vele a világgal szemben való magukartása kérdését.

Agost ur térdére tett kalappal ült a szalonban és várt. Egész uton idáig egy a körülményekhez mért komoly beszédre készült s most is szónoklatának a lendületesebb mondatait ismételtgette magában. De nem igen ment a dolog, — tudja az Isten, amióta ebbe a lakásba betette a lábát, különös szórakozottság vett erőt rajta. Valami érthetetlen izgalom esiklandozta félgyszára burkolt valóját s ő nem tudta ennek a zavaros érzésnek okát adni. Pedig először volt ő itt Elemérnél... igen de Elemér most nem volt itthon. Hol volt? Megszökött az ő feleségével. S ő most mit csinál? Eljön az Elemér feleségéhez... Furesa. Körülnézett a szobában s valahogy egészen másképp látta a lakást, mint azelőtt... —

Egyszerre nyílt az ajtó. Az asszony zokogva rohant be a szobába s a nélkül, hogy köszöntötte volna látogatóját, kimerülten dült le a vele szemben levő karosszékebe. Izléses kék pongyola volt rajta; arcát egészen eltakarta zsebkendője, úgy hogy csak előrehajló szöke fejét lehetett látni.

Agost ur azonnal kötelessége tudatára ébredt. Felkelt, jobb kezét melankolikusan dugta be kabátja mellébe s megszólalt:

— Asszonyom, vannak olyan pillanatok az emberi életben...

— Oh istenem, istenem! fuldoklott az asszony, hát mit szól ehhez a hallatlan... —

— Oly pillanatok, melyeknek komolysága... —

— Ilyen gyalázat, ilyen szégyen! Én még tegnap se hittem... ma délelőtt... —

Agost ur megrázta a fejét s rendületlenül újra kezdte:

— Asszonyom, vannak olyan... —

— Ma délelőtt végre egy ötsoros levélben... —

Belátta, hogy a nőknél nincs érzékük az ékes-szólás iránt. Elhallgatott és leült. — De mondom magának, folytatá a síró asszony, — még ma reggel se hittem! Elemér annyiszor kimaradt éjszakára, hogy nekem fel se tűnt... Most már biztos a gyalázat, a botrány!... —

— Egészen biztos. Epp ezért... —

ségi ügyének fölvetését határozta el 9-ikén s egyúttal kimondta, hogy ugyanakkor az én ügyemben fog folytatni az ítélet mondanivalóját és határozatot hozni. 9-ikén már nem jelent meg határozatképes számban a bizottság. Azon hír jött a lapokban, mintha a bizottság azt határozta volna el, hogy megváltoztatva előbbi határozatát, amelyet határozatképes számban hozott, egy határozatképes számban nem levő határozattal és elhatározta, hogy több képviselő urnak összeférhetetlenségi ügyét fogja előbb tárgyalni és csak azután fog az én ügyemben ítéletet hozni.

T. Ház! Negyedik hónapja már, hogy ezen ügy főgömbje van. A házszabályok minden intézkedése — da céloz, hogy az ilyen összeférhetlenségi ügyek lehetőleg gyorsan intézzenek el. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) Ha a t. bizottság eljárása velem szemben kedvezés akar lenni, akkor nem kérem; ha pedig üldözés akar lenni, azt meg nem akarom elütni. Azért kérem a t. Ház elnökét, méltóságos felszólítást az összeférhetlenségi bizottság elnökét, hogy az egyszer már napirendre küldött összeférhetlenségi ügyben hozzon határozatot és hozza meg ítéletét; és az ügyek azon sorozatát, amely beadásuk szerint keletkezett és amelyet ő maga állapított meg, önkénytelen ne változtassa meg, hanem egyszer ezen ügynek legyen már vége. (Helyeslés a bal- és szélső-baloldalon.)

En, t. Ház, nem tartom megengedhetőnek a képviselőház tekintélyével szemben sem, hogy ilyen összeférhetlenségi ügyek hónapokan keresztül húzódnak és egy képviselő a pizkossági szakértők folytonos tamadásainak ki legyen véve. (Élénk helyeslés a bal- és szélső-baloldalon.)

Rakovszky István: T. képviselőház! Én is ezen kérdéshez...

Elnök: Kérem, milyen címen kíván szólni a képviselő ur?

Rakovszky István: Hozzá lehet szólni a felvetett kérdéshez. (Felkiáltások a jobboldalon: Nem lehet!) Kérem akkor a t. Ház engedélyt, hogy én ezen kérdéshez hozzászólhassak. (Felkiáltások jobboldalról: Megadjuk!) Ha kérem megtagadja a Ház, ebből is ítéletet formálhatok magamnak. (Felkiáltások a jobboldalon: Dehogy tagadja meg! Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Megadja a Ház az engedélyt? (Igen!) A Ház az engedélyt megadja.

Rakovszky István: Én is igen különös érzelmekkel követtem a t. összeférhetlenségi bizottság működését. Amióta én Háznak tagja vagyok, élénk figyelemmel kísértem ezen működést és sajnálattal azt látom, hogy ezen bizottság nem jár el úgy, amint a házszabályok ezt követelik, amint ezt a házszabályok és a letett eskü kívánja.

Különbség tetetik itt a szerint, amint a bizottság előtt egy ellenzéki férfi ügy van. (Zajos ellenmondások a jobboldalon. Ugy van! Ugy van! balfelől.) Kérem, emlékezzenek önök vissza gróf Tisza István „Adria” esetére; gróf Andrássy Tivadart ezen, az összeférhetlenségi bizottság által kimondott ítélet következtében lemondott az elnökségről. Azt hiszem, hogy önök ellen klasszikusabb tanút fehozni felesleges. De képes vagyok én ezt önök ellenében a legutóbbi esetnek alapján is bebizonyítani a házszabályok 135. §-ából. A házszabályok 135. §-a ekként szól (olvassa): „A bejelentett összeférhetlenségi eset megvizsgálására annak közlésétől számított 15 napon belül a bizottság halnapot tűz ki a s annak ideje és helyéről egy a képviselőt,

mint a bejelentőt, ha az a Háznak tagja, értesíti s záros határidő alatt a kérdés megvitatására szolgáló adatokat maga elő terjeszti.”

T. képviselőház! Ugron Gábor ellenzéki képviselő ur esete négy hónap óta vajudik. Ugron Gábor esetében a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága egy oly bejelentőt hallgatott ki, aki a Háznak nem tagja. Most előadta magát az a boltrányos eset, a melyre már rég előzotam és amely engem igenis érint, mint képviselőt, hogy nem a képviselőház tagjai köréből, hanem a nagy közönségből jönnek bejelentések a képviselőház tagjai ellen, hogy ők törvénytelenül foglalják el helyüket, mivel oly anyagi előnyökkel ösztökélt állásokat foglalnak el, amelyek a képviselői állással nem férnek össze és csodálatos, éppen a tisztelt többség oszlopos tagjai ellen. Ezért az összeférhetlenségi bizottság huzza-halasztja ez ügyeket, azért, mert tudja, hogy ki kellene mondania az összeférhetlenséget. Az Ugron Gábor képviselő ur ügyében kihallgatta a bizottság a feleletelőt, hihalgtatta a házszabályok rendelkezése ellenére. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) És most, mikor önkörlől van szó, mikor az önök összeférhetlenségi eseteiről van szó, akkor egyszerre feltalálják magukat, hivatkoznak a 135-ik §-ra s elhatározzák azt, hogy nem hívják többé az ilyen följelentőket az összeférhetlenségi bizottság elé.

En ebben nem látok egyebet, mint üldözést. Tiltakozom már előre is azon eljárás ellen, hogy az egyik esetben így jár el az összeférhetlenségi bizottság, a másik esetben másképpen, és csatlakozom Ugron Gábor t. képviselőúrnak ahhoz a kívánalmához, hogy a házelnök ur rendelkezék, hogy ez a bizottság minhamarabb végezzen ez ügyben. (Élénk helyeslés a bal- és szélső-baloldalon.)

Elnök: Apathy Péter képviselő ur kíván szólni. Megengedi a Ház a felszólalást? (Igen!) A Ház megengedi.

Apathy Péter: T. Ház! Olyan állításokkal vádoltattam ebben a percben, hogy kértelen vagyok az összeférhetlenségi bizottság érdekében felszólalni és engedelmet kérek a t. Háztól, hogy pár szóval kifejezzem, miszerint itt sem üldözésről, sem cselvetésről szó nem lehet. Ez a bizottság mindenesetre akkora munkát végzett az előző években, hogy, mint mindenki tudja, mondhatni, nap-nap után tárgyal és kiki a maga meggyőződése szerint, úgy, ahogy legjobbnak látta, ítéleket és ezen ítéleteket a Ház elé terjesztették. Arról, hogy Ugron Gábor képviselő ur ügyében huzza-halasztás volna, egyáltalában nem lehet szó. Ez annyival inkább nem áll, mert marciusban lett legelőször bejelentve a t. képviselő urnak összeférhetlenségi ügye és mint méltóztatnak tudni, rémitő sok iratot kellett beszerezni és ezeknek beszerzése sok időt vett igénybe.

Mikor be voltak szerezve az iratok, egy részben az ügyeknek meghozottát a határozat. A többi részére nézve azért nem hozott határozat, mert alaki hiányok voltak benne és ezen alaki hiányok miatt el kellett halasztani a határozathozatalt, mert ezen alaki hiányok miatt nem lehetett határozatot hozni. Később új bejelentés érkezett; tehát ez nem is oly régi, alig egy hónapja, vagy talán annyi sincs; azután a pünkösd szünet jött közbe, ez alatt nem tárgyalhatott a bizottság, mert több tagja nem volt itt Budapesten. A mint megint összejött a Ház, azonnal kifiztem a tárgyalást. De az az eset jött közbe, hogy az összeférhetlenségi bizottságnak egyetlen ellenzéki tagja, Rákay László képviselő ur, kijelen-

tette, hogy az Ugron Gábor képviselő ur ügyének tárgyalásában ő is részt akar venni, de miután maga is megtámadtatott, ezáltal nem akar részt venni a tárgyalásban.

A bizottság nem akarta azt, hogy egyetlenegy ellenzéki képviselő tagja se vegyen részt a tárgyalásban. (Helyeslés és tetszés.) És így a bizottság elhalasztotta a tárgyalást, de előre elhatározta, hogy ha a Rákay képviselő ur összeférhetlenségi ügye lefárgyaltott, azonnal az Ugron Gábor képviselő ur ügyével fog foglalkozni és ha most csütörtökön urnapja nem lett volna, már csütörtökre tűzte volna ki a tárgyalást, de így péntekre minden esetre ki fogom tűzni.

Ami pedig azt az ágát illeti a dolognak, hogy mások ügyét is felvettük a programba, ez onnan van, mert Ország Sándor és Heltai Ferenc képviselő urak összeférhetlenségi ügyeit ugyanazon a napon jelentették be és azt hittük, hogy időt nyerünk, ha azokat Rákay László ur ügyével együttösen tárgyaljuk le és azután rögtön Ugron Gábor képviselő ur ügyét fogjuk kitűzni és elintézni. Üldözésről, cselvetésről nem lehet szó. A bizottság mindig tudta kötelességét, teljesítette is azt a multban és teljesíteni fogja a jövőben is. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Gróf Tisza István: T. képviselőház! Rakovszky István t. képviselő ur jónak látta személyemet és az Adria vonatkozó összeférhetlenségi ügyet a vitába bevonni. Ebben a kérdésben, illetve a közgazdasági vállalatoknál eloglalt állásaimat illetőleg álláspontomat a t. Ház előtt már egyszer egész nyíltsággal konstatáltam és el vagyok határozva arra, hogy erre a kérdésre semmiféle provokáció folytán sem térek vissza a Ház színe előtt. (Helyeslés a jobboldalon.) Kötelességem azonban, hogy ebben az esetben személyes kérdés emé két dolgot megjegyezsek. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik az, hogy a t. képviselő ur ténybeli tévedést követett el, amennyiben gróf Andrássy Tivadart nem az Adria-ügy miatt mondott le az elnökségről, hanem más ügy miatt, úgy, hogy mikor az Adria ügyét tárgyalta, már nem volt elnöke a bizottságnak.

A másik megjegyzésem pedig az, hogy ama fogalmazva ellen, mely most kezd nyilvánulni és az összeférhetlenség és a tisztesség kérdését összekeveri, leghatározottabban tiltakozom. (Helyeslés a jobboldalon.) Az összeférhetlenség dolgában lehetnek a nézetek különbözők. Én minden egyes állasomra nézve abban a meggyőződésben vagyok, hogy összeférhető. Egyáltalán nem szubszumálom, hogy más más nézetben ne lehessen és összeférhetetlennek ne tartassa. De bocsánatot kérek, lehet valami dolog összeférhetetlen és tisztességes. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) és összeférhető és tisztességtelen. (Helyeslés jobboldalról.) Csak ezt kívántam mondani. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Rákay László: Ugron ugyan nem említi az ő nevét, de ő kiérezte, hogy ellene is vádaskodni akar. Ő többször elmaradt a bizottsági ülésekről, de nem tartotta megengedhetőnek a tárgyalásokban való részvételt a maga részéről akkor, amikor ellene is bejelentés történt.

Visontal Soma fel akar szólni.

Elnök: A Ház hozzájárulásával, nem adja meg neki a szólás-jogot, mivel ez a kérdés már ugyanis kellel meg van világítva.

— Nem élem tul ezt a szegyet! Oh ha tudná, mennyit szenvedtem én ettől az embertől, — mennyit esalt jobbra, balra! Elhányagolt, mellőzött, — csuda-e, ha példájára a világ se vett semmibe? Önök is, csak úgy mint a többiek...

— De kérem!

— Azt hiszi, nem tudtam én ezt? Hisz nem vagyok én oly ostoba, gondolkodom... De hát szerettem és türtem. Pedig tudtam én, hogy nem szeret, — tudtam az esküvőm napján. Csak arra az egyre kértem, hogy ezt meg ne tegye velem...

— Mit?

— Azt, hogy így megszökjké valakivel. És megtette. A faképnél hagyott. Megszökött.

— Az én feleségemmel!

— Igen, a maga feleségével. Oh, az az Ida! Ki hitte volna?

— Most itt vagyunk hoppon mind a ketten.

— Igen, fuldoklott az asszony, — hoppon... mind a ketten...

Letörölte könnyeit s végre felpillantott. Csodálkozva néztek egymásra. Ágost ur zavarba jött. Igazán nem ösmert volna rá az Elemér feleségére. Nem volt az olyan csöndes, jelentéktelen valami!... Pillanatra hallgattak és csak köhécseltek.

— Mit csinálunk most? — kérde végre Elemérné, ráfűggesztve szomoru kék szemét.

— Épp ezért jöttem, nagyságos asszonyom. Szabályozni kell helyzetünket a világgal szemben... Az egyedüli korrekt dolog: átadjuk őket a közmegevetségnek!

A szöke asszony arcán a hirtelen harag lángja gyult ki.

— Mit? Azt hiszi maga, ez nekem elég? Bánom is én a világot... Hál' istennek, feléb-

redtem ostoba álmomból. Bosszu kell nekem, bosszu azért a sok szenvedésért!

Ágost ur ijedten hőköt vissza. Nem, határozottan nem mindennapi asszony volt ez.

— Igen, bosszu! Én örült, ki fiatalúságotam, szerelmemet ennek az embernek áldoztam! Hát érdemeltem én ezt! Oh hogy szomjaztam a boldogság után, mert mindig hittem, hogy megtér... De hagyjuk. Különb is, — tévé hozzá szilajon, — maga az oka mindennek!

— Én?

— Igen, maga! A maga feleségével szökött meg a férjem.

— De bocsánat! Ellenkezőleg a maga férje szökött meg az én feleségemmel!

— Az nem áll. Sohas a férfi a hibás, mindig az asszony. Azt hiszi, Elemér megszökött volna, ha Ida nem akarta volna?

— Es azt hiszi, Ida megszökött volna, ha Elemér nem...

— Mindegy, — az ilyen az asszonyon szökök!

— En meg azt mondom, hogy a férfin mulik!

— De hisz én csak tudom, mert magam is asszony vagyok! Itt vagyok, próbáljon csak valaki engem megszöktetni, ha nem akarok —

Mind a ketten belepirultak a feleségébe. Ágost ur úgy érezte, mindjárt összevesznek.

Félt, de tudja az Isten, csudálatosan kellemes félelem volt az... Megint az a zavaros izgalom kezdte csiklandozni. Nem tudta levenni a szemét a haragos szöke asszonyról, ki egyre csak farkaszemet nézett vele.

— Igen, maga a hibás. Én vagyok igazán megcsalva —

— Már bocsásson meg, én csak jobban meg

vagyok csalva! Magát csak a férje hagyta ott, de télem a feleségem szökött meg...

— Eh, szöbészéd! — vágott vissza Elemérné türelmetlenül, — feleljen, mit teszünk most?

— De kérem, mondom...

— Mit mond? Semmit se mond. Hát nem érzi helyzetünk szegényletes voltát?

— De igen...

— Azok megszökötek s mi ketten itt ülünk egymással szemben tehetetlenül. Akár két fabáb. Szegyelje magát...

— Hisz szegénylenem magam...

— Hát akkor tegyen valamit!

— De mit?

— Mit tudom én? Rohanjon utánuk a világ végére. Ön férfi! Oh az az undok Elemér majd tudná —

Ágost ur úgy érezte, fel kell kelnie.

— Igaza van. Megyek. Egy gentleman mindig tudja... De nézze, kérem —

— Mit?

— Nem tudom, hol vannak...

— Oh jaj...

Ismét indulatos zokogás vett erőt az asszonyon.

— Igaz, igaz... suttogó megragadva a kezét, üljön le kérem. Bocsásson meg, nem tudom már, mit beszélék. De mikor olyan boldogtalan vagyok!

— Én is, mormogá Ágost ur leülve. Nyugodjék meg, nagyságos asszonyom...

Hűségesen tartotta a forró kis kezét. Az asszony csak sirt tovább. Hosszu percekig egyikük se szólt egy szót sem.

Ágost ur még mindig a kezében tartotta a szöke menyecske gyűrűit ujjait. A széke közelebb

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnire Payerbachtól. Felohana. Tel. szám: Dr. K. n. f. Gyönyörű, napos, szőlőtől övöt körülvevő, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyintézet. — Intézet gyógytorna számára. — Összes ártá-kturák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Ediacsi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgálgatunk. — Igazgató: Dr. K. n. f.

(Harmadik olvasás.)

Szó nélkül elfogadják ezután az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló törvényjavaslatot a harmadik olvasásban.

(A magyar-román határjelek.)

Jakabffy Imre ismerteti a magyar-román határjelek kijavítására, kiserelésére s ennek költségeire vonatkozó törvényjavaslatot.

A Ház általánosságban és részleteiben is megjelözi a javaslatot.

(A gazdasági munkáspénztár.)

Elnök jelenti, hogy a tárgyalás alatt a szakfelvilágosítók Baróky József miniszteri tanácsos fogja megadni.

Szilgyi Pongrácz előadó ismerteti ezután a törvényjavaslatot s általánosságban és részleteiben is elfogadásra ajánlja a szociális és munkáspolitikai szempontból roppant nagyfontosságú törvényjavaslatot.

Rátay László sajnálja, hogy ez a törvényjavaslat már évekkal ezelőtt a Ház elé nem került. A törvényjavaslatnak kétségtelen, hogy hiányai vannak, úgy hiánya az is, hogy nagyon kevés az összeg, a mit az intézmény létesítésére prelimitál. De pártja nevében kész szívesen fogadja el a törvényjavaslatot s kéri a minisztert, hogy minél több hasonló javaslatl lépjen a törvényhozás elé. (Helyeslés.)

Makfalvy Géza: Örömmel üdvöli a javaslatot, amely nagy aldatást hívta árasztani a munkásnépre. Ez a javaslat a jó viszonyt csak erősítheti a munkás és munkaadó közt s lehetséges, hogy visszatér az az idő, mikor egy nagy uradalomban egész nemzedékek maradtak meg szolgálatban. Az utóbbi időben a viszonyok rosszabbodása folytán a munkások helyzete is rosszabbodott, a gazda nagy terhekkel küzdött s nem volt jó dolga a cselédjének sem! Ez a javaslat nem arrogálja magának azt, hogy a munkások helyzetét teljesen szánja, ami a jelenlegi viszonyok közt nem is lehetséges, de mégis egy lépés a jobb helyzet felé, amelyet csak örömmel üdvözölhet mindenki a hazában. Helyesli, hogy a kormány a kénszerintézményt nem hozta be, mert ez csak hátrányos lehet egy ilyen szervezetnek. E törvényjavaslatot minél szélesebb körben kell megismertetni, kedvelté kell tenni s népszerű ismertetések útján terjeszteni. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Visontai Soma: A társadalmat nemcsak azok az eszmék hódítják meg, melyek mint emberbaráti eszmék jutnak érvényre, hanem azok is, ahol a munka jelentőségére, a vagyonmegosztásra, fontos nemzetgazdasági irányezsmékre is szült fektetnek. E javaslat azt mutatja, hogy a földmivelségi miniszter bir érzékkel a munkások és a szegényügy iránt s a legnagyobb őszinteséggel lép a törvényhozás elé javaslatával. Helyesli a javaslat indokolásának minden pontját, mert helyes szempontból itéli meg a viszonyokat s felismerve a munkáskérdés nagy, szociális fontosságát, azokon a momentán akar segíteni, tekintetbevételeivel a helyi viszonyoknak. Az őszinteség alapján kontemplált javaslat megteremtí a társadalom szegényeit és idegrendszert. Eddigél a kormány mindig oda törekedett, hogy javaslataival, törvényeivel a szabad elemet lekösse s a kormányhatalom vazallusává tegye. A javaslatot elfogadja a részletes tárgyalás alapjául, de vannak a javaslattal szemben aggodalmak, amelyeket nem halgathat el. De nem tartja helyesnek, hogy az állam fennható-

sága e javaslatban olyan igen szembevetően ki van emelve. Ez nagyon fontos, mert ezzel a különben független elem akaratanak érvényesülése elő gátat vetnek s mintegy vazallussá teszik a kormányhatalommal szemben. Látna azonban azt, hogy a miniszter helyes felfogással, nemes szívrrel oda céloz, hogy e javaslatban nagy, szociális eszmék nyerjenek érvényesülést, mert nemcsak a munkásokról, hanem az utódokról is gondoskodik: azt általánosságban elfogadja. (Helyeslés.)

Major Ferenc szintén örömmel üdvöli a minisztert e javaslatért. Hosszasan ismerteti a munkások jelenlegi szomorú helyzetét. Kifejti, hogy mennyire szükségük van a szegény, napról-napra élő munkásoknak olyan humánus intézkedésekre, melyek e javaslatban kifejezésre találtak. Ő szintén igen helyesnek tartja azt a felfogást, hogy a munkás nem köteleztetik a pénztárba való belépésre, mert így a munkás először meggyőződhetik arról, hogy hasznos-e rá nézve ez az intézmény, és ha annak előnyét látja, akkor lép csak be. A javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadja.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter: Nem lett volna helyes idegen intézményt hozni átültetni és a mi viszonyainkra alkalmazni. Jelen törvény garanciáját épp ez adja. Előnye e törvénynek, hogy a szociális pénztár és a szegények javára fordítottak. Többet hibáztatják azt, hogy az állam annyi ingerenciót biztosít magának. De hiszen a társadalom nem teszi meg e kérdésekben a kezdeményező lépést, sokkal jobb tehát, ha a kezdeményező lépést az állam teszi meg, mint senki. (Helyeslés.) Ha az intézmény beválik, reméli, hogy nagyobb segélyt is lehet adni, mint most; erre vonatkozólag intézkedés is van tőve a javaslatban. Az a panasz, hogy az állam hozzájárulása nem sok: nem állhat meg, mert még elvi szempontból sem lehet kicsinyleni a kormány hozzájárulását, a 100,000 koronát.

De az állam a munkások érdekében más és nagy áldozatokat is hoz. Hisz néhány év előtt a munkás- és cselédügy címén egy krajcar sem volt a költségvetésben. 1900-ra munkás- és cselédügy címén elő van irányozva 420,000 korona. És ez az a tétel, ahol mindig tulkiadás fordul elő; ez az a tétel, ahol — megvallom — bár különben az állampénztár helyzetére nagy tekintettel vagyok és a pénzügyminiszter ur törekvésit minden módon előmozdítani szándékozom, de ez az a tétel, ahol ha szükséges valami, akkor a pénznek meg kell lenni és a pénz meg is van. (Általános, élénk helyeslés.) És innen van az, hogy pl. 1898-ban, bár az előirányzat jóval kevesebb volt, ezen a címen tényleg ca 700,000 koronát adtak ki.

Felhozta, Rátay László is kérdezte, hogy mi lesz ezen intézményből, mikor a belépés nem kötelező? Azt ő sem merte mondani, hogy kívánja, hogy kötelező legyen. Azt hiszi, igen helyesen kifejtette már Makfalvy Géza is, hogy nem lett volna helyes a kötelező biztosítás eszméjével előállni. Mikor ezzel az eszmével mint új eszmével jönnek, akkor ugy kell jönnök, hogy ez eszmet és e törvényjavaslatot mindenki rokonszennvel fogadja. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

És ha reménye van arra, hogy sikerülni fog a javaslat célját elérni, reménye azon alapul, hogy a Hazban és Hazon kívül mindenki helyeslő álláspontot foglal el e törvényjavaslat elvi részére nézve és hogy ez a törvényjavaslat úgy a munkaadók, mint a

jóvalval munkások körében is megnyugvást találkozik.

Emlékeztet a munkástörvény tárgyalásának idejére. Akkor Visontai Soma a legelősebben támadta a minisztert. Nem lehet neki és a kormányban nagyobb elégtételt, mint hogy Visontai Soma ma elismerését fejezi ki és a javaslatot örömmel üdvöli. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ha annak a törvénynek, amely agitáció között lépett életbe, az volt a következése, hogy a becsületes munkásból a maga józan észével látta, hogy a törvény az ő érdekében is hozatott és ma már ott vagyunk, hogy másfél millió ember önként kiváltotta az igazolványát, akkor meg vagyok győződve, hogy ezt a törvényjavaslatot, amely általános rokonszenn mellett, úgy látszik törvénynyé emeltetik, annak jövőendő fejlődéséért és fennmaradásáért is tettük. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.)

T. Ház! Ez a törvényjavaslat nem a jó emberek részére készült. A jóérzésű emberek eddig is tettek, ezután még többet fognak tenni, mint amennyi a törvényjavaslatban meg van írva. Ez a törvényjavaslat azért készült, hogy bizonyos hozzájárulás és bizonyos segély alól senki se vonhassa ki magát. (Élénk helyeslés.) Sokat vár e törvényjavaslatról. Lassan fog indulni, de nagy arányokban fog fejlődni. Sokat vár a törvénytől, mely nem papírosra van nyomtatva, hanem amely az emberek szívébe van írva. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.) Felteszi a magyar birtokosoktól, hogy számos birtokos fog iparkodni továbbmenni, mint ez a törvény és többet áldozni eselődjei érdekében. Kéri a javaslat elfogadását. (Általános, zajos helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

A Ház a javaslatot általánosságban egyhangulag elfogadta.

Szűnet után következett

a részletes tárgyalás.

Az I. §-nál felszólal

Visontai Soma s röviden válaszol a miniszternek. Helyesli a földmivelségi kormány azon törekvését, hogy a munkáspénztár helyzetét intézményekkel segítsen. Ez is mutatja, hogy az erőszakot sohasem szabad használni a szociális kérdések megoldásánál. A a szociális sajtóban máris nagy izgatás folyik a javaslat ellen s ezért nagyon helyes, hogy ez a javaslat nem teszi kötelezővé mindenkire az intézmény támogatását. Ezért fogadta el a javaslatot.

A §-t változtatlanul fogadják el.

A II. §-nál

Gróf Tisza István: Azt indítványozza, hogy a gazdasági építkezésnél dolgozóknak szolgáltatassak ki a segélyt.

Visontai Soma: Azt indítványozza, hogy a „baleset” szót az a) pontból hagyják ki, mert aki szándékosan árt magának, az már nem baleset. Tisza módosításához pótdíványt nyújt be, mely szerint a gazdasággal kapcsolatos gyárak körül dolgozó munkásoknak is szolgáltatassak ki a segélyt.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter: Elfogadja Tisza módosítását s Visontainak az a) pontra vonatkozó módosítását.

Visontai Soma: Visszavonja Tisza módosításához beadott pótmódosítását.

A Ház a §-t Tisza és Visontai módosításával fogadta el.

A 13. §-nál

Gróf Tisza István módosítást nyújt be, hogy „egykor munkás” helyett „gyermek, nő, férjünk” tétessék.

A Ház elfogadja.

A 15. §-nál

Gróf Tisza István új módosítást nyújt be, hogy neccs a cselédapólist díjat fizesse meg a munkáspénztár a kórházi pénztárnak a gazda helyett, hanem a gazdasági munkás apólist díjat is.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter elfogadja a módosítást.

A Ház a §-t a módosítással fogadja el.

A 16. és 18. §-oknál

Gróf Tisza István ugyanolyan módosítást nyújt be, mint a 13-iknál, melyet a Ház el is fogad.

A 27. §-nál

Visontai Soma kifogást tesz az ellen, hogy a pénztár ügykezelése a kormány ellenőrzése alatt áll s e célból kormánybiztosi állást statuál. Alternatív módosítást nyújt be a §-hoz, hogy vagy hagyják ki a kormánybiztos kinevezésére vonatkozó részt teljesen, vagy tegyék fakultatív a kormánybiztos kinevezését.

Folyó Géza: Ha megmarad a §. eredeti szövegében, akkor nem érti, mire való a kormánybiztos, ha csak arra nem, hogy ellenőrizze azt, hogy az előjáráság ne tegyen a kérvénnyel ellenkező dolgot.

Darányi Ignác miniszter: Az országos központi hitelvezérelő szövegéről szóló törvényben is benne van ez az intézkedés s egyáltalában nem fogadták ellen-szennvel. Így tehát e törvényjavaslatnál sem fog ellen-szennvet kelteni ez az intézkedés. Kéri a §-t eredeti szövegében elfogadni.

A Ház a §-t változatlanul fogadta el.

A 28. §-nál

Visontai Soma azt indítványozza, hogy a helyi bizottságba csak a pénztár helybeli „rendes” tagjai legyenek választhatók s az se lehessen a bizottság tagja, aki ellen büntetést miatti a főtárgyalás el van rendelve.

Gróf Tisza István elfogadja Visontai módosítását, de a „rendes” szó után a „rendkívüli” szót is kéri odaiktatni. A maga részéről szintén több jelentéketlen módosítást ajánl.

Darányi Ignác földmivelségi miniszter elfogadja az összes módosításokat.

A Ház a §-t Visontai és Tisza módosításával fogadta el.

volt volna. Már régóta beszélgettek halcan, barátságosan.

— Borzasztó, — suttogá az asszony, — tudja, nem tehetek róla, mindig azokra a szökevényekre gondolok . . .

— En is. Nem értem ezt az egész szökést! Ilyen hirtelen, ilyen váratlanul . . .

Elemérné szomorú mosolytal nézett fel rá. — Oh maga szegény barátom! Hát azt hiszi, az illet előre bejelentik nekünk? Maga egy naiv, jó lélek.

Szégénylősen szoritotta meg a kezét.

— Igen, maga egy derék jó ember. Bocssáson meg, hogy az elébb olyan mérges voltam. Tudja, mit nem értek?

— Mit?

— Azt, hogy Ida hogy hagyhatott el egy ilyen férfit . . .

— Nekem meg, tudja, mi nem megy a fejembe?

— Mi?

— Hogy Elemér hogy nem tudott megbeszélni egy ilyen kincset, mint maga. Nagyságos asszonyom, maga egy kincs!

— Ah ugyan . . .

— Sohse volt alkalmam így magával beszélni. Sajnálom, sajnálom . . .

— Hja ez a világ folyása, — a vége mégis csak az, hogy nincs többé férjem . . .

— Nekem meg nincs többé feleségem . . .

Az asszony szemébe emelte zsebkezdőjét. Ágost ur zavartan köhécselt. Hallgattak.

— Vajon hol lehetnek most? susogá végre Elemérné.

— Ki tudná? Valami szép helyen, Nápolyban, Granadában . . .

— Azt hiszi? Nos, akárhol vannak is, szerelmek, boldogok.

— Mindenesetre.

— Ölekeznek, csókolóznak . . . Ah . . .!

— Az én feleségem a maga férjével . . .

— Dehogy! Az én férjem a maga feleségével!

— Nem vérlázító erkölcstelenség ez?

— Hallatlan erkölcstelenség!

Mély megbotránközessé pillantottak egymásra. Ágost ur úgy érezte, egészen elveszti hivatalos nyugalmát. Vállalt vont.

— Mi meg azalatt szépen itt ülünk!

— Tudja, — oly neveltségek lehetünk . . .

— Az igaz!

— Hogy mulathatnak azok rajtunk!

— De még hogy!

A szöke asszony felugrott. Arca piros volt az indulattól. Ágost ur is felkelt. Neke is vörös volt az arca s forgott vele a világ.

— Tudja — suttogá Elemérné s valami haraggal vegyes szenvedélyességgel ragadta meg az Ágost ur két karját — tudja, ha arra gondolok, hogy azok a becsületesek most ölekeznek és csókolóznak, hát az eszemet veszttem! A szegény, a bosszu, az irigység, — mit tudom én, mi minden forr bennem —

Ágost ur is önkénytelenül megragadta a két remegő kart.

— Oh a becsületesek! mormogá felháborodva.

— Ha tudná, hogy gyűlölöm azt az Elemér! folytatá az asszony a kabátja vállát tépve tehetetlen ujjával, — ah ha most itt volna! . . .

— És ha tudná, hogy én . . . Nem, ez igazán fogalmat meghaladó erkölcstelenség.

— Az, fogalmat meghaladó erkölcstelenség! Fel kell lépni ez ellen, — tennünk kell valamit.

— Igen, — de mit?

— Legyen férfi.

Ágost ur megháborodva nézett széjjel a szobában. Csakugyan teljesen elvesztette hivatalos nyugalmát. Nézett szanaszét s aztán végre féltéken az elétte álló kipirult asszonyra pillantott. Ott volt elétte, közvetlen elétte . . . Nem volt egészen biztos, hogy korrekte cselekszik-e, de egyszerre csak egy elhatározott mozdulattal magához ölelte az Elemér feleségét s diadalmasan így kiáltott fel:

— Az lesztek! . . .

A 30. §-nál
Visontai Soma oly indítványt nyújt be, hogy a helyi bizottság addig fel nem osztható, míg a felelősség folytán a miniszter nem döntött.

Gróf Tisza István Visontai módosítását nem fogadja el. A harmadik bekezdést, mely szerint a felügyelő-hatóságok az igazgatóság megkeresését teljesíteni kötelesek, kihagyatni kéri s helyébe azt a bekezdést kéri tenni: „A központi igazgatóság közvetlenül érintkezik a felügyelő-hatóságokkal”.

Darányt Ignác miniszter kijelenti, hogy Visontai álláspontját foztatás esetében elfogadja. Ez a kérdés különben az ügyrendhez tartozik. Tisza módosítását elfogadja.

Visontai Soma megmódosítja módosítását a miniszter felszólalása szerint.

A Ház a §-t Visontai és Tisza módosításaival fogadja el.

A 35. §-nál

Batkay László felvilágosítást kér.

Darányt Ignác felvilágosító felszólalása után a §-t változatlanul fogadták el.

A 39. §-nál

gróf Tisza István azt indítványozza, hogy csak az esetben köteles a cseled a munkaadónak a befizetett öszegzet visszafizetni, ha erre nézve megállapodás létesült közöttük.

A Ház a §-t Tisza módosításával elfogadta.

A 44. §-nál

Batkay László felvilágosítást kér arra nézve, hogy mikor lép életbe a törvényjavaslat.

Darányt Ignác miniszter kijelenti, hogy 1901. január 1-én szándékozik a törvényt életbeléptetni.

A §-t ezután elfogadták s ezzel a részletes tárgyalás is befejeződött. (Eljenzés a jobboldalon.)

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s bezárja az ülést 2/2 órakor.

BELFÖLD.

A szabadelvű párt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes elnöklésével ma este értekezletet tartott, melyen a Mohay Sándor lemondása folytán folytatn megüresedett öszeférhetetlenségi bizottsági lagságra Angyal Józsefet jelölte. Tárgyalás alá vette az értekezlet a községi jegyzői tanfolyamokról szóló törvényjavaslatot, melyet Ruffy Pál előadó ismertetett, előadván azokat a módosításokat, melyeket a törvényjavaslaton a Ház közigazgatási bizottsága tett. A törvényjavaslatot a módosításokkal egyetemben elfogadták. Gróf Tisza István, Széll Kálmán miniszterelnök, Horánszky Nándor és Ségdy Gyula felszólalása után hozzájárult az értekezlet ahhoz is, hogy a községi jegyzői tanfolyamok hallgatóitól ne csupán nyolc gimnáziumi osztály végzése, hanem az érettségi vizsga letétele is megkívánassék. Vita nélkül elfogadta az értekezlet a pestis elleni védekezés tárgyában köölt nemzetközi egyezmény kiegészítésére, továbbá Engel-mayer József előadó ismertetése után a kuriai bíráskodási törvény 98. §-ának kibővítésére vonatkozó törvényjavaslatokat. Ezzel az értekezlet véget ért.

Az országgyűlési szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága holnap, kedden este het órakor ülést tart.

A kongrua. A katolikus kongrua-bizottság ma délután 4 1/2 órakor saját helyiségében ülést tartott, melyen dr. Samassa József egri érsek elnökölt. Az elnök mindenekelőtt bejelentette, hogy Daruváry Alajos, a kongrua-bizottság másodelnöke, betegeskedése miatt lemondott. A kongrua-bizottság a lemondást sajnálattal veszi tudomásul és a lemondott alelnök iránt való halás érzelmeinek jelezőkönnyvilág ad kifejezést. Az elnök indítványára a bizottság másodelnökének egyhangulag gróf Dessewffy Aurélt választotta meg. A bizottság ezután titkos szavazás útján megválasztotta a nagyobb egyházi javadalmak jövedelmi bevallásainak felülvizsgálatára alakítandó albizottságot, melynek tagjai lettek:

Dedek Crescens Lajos, gróf Dessewffy Aurélt, dr. Forster Gyula, Horánszky Nándor, dr. Kammerer Ernő, dr. Laurán Ágoston, Nedecey János, Pallavicini Ede érgróf, dr. Ruffy Pál, Szabó Jenő, gróf Széchenyi Imre, Széll Ignác, Szmeccsányi Lajos, dr. Városv Gyula, dr. Walter Gyula.

Ezután dr. Timon Ákos központi előadó felolvasa a bizottság jelentését a lelkesítő és segédlelkészti jövedelmi öszzeírásokról felülvizsgálatára alakított osztályok megállapodásainak eredményéről.

A jelentés szerint a kongruabizottság öt osztálya egy év beforgása alatt, azaz 1899. május 17-iktől 1900. május 1-ig folytonos és kitartó működés után sikerrel oldotta meg feladatát. Az osztályok 70 ülésben elvégezték az öszes lelkészti és segédlelkészti jövedelmi öszzeírások, számszerint 5297 jövedelmi öszzeírásnak felülvizsgálatát és ezek közül 568 megfelelőbb jövedelmi öszzeírásnak masodfokulag döntöttek a megfelelőbbzett jövedelmi és kiadási tételre nézve.

Az öszzeírás eredményei és az osztályok megállapodásai szerint az öszes 5297 latin és görög szertartásu katolikus plebánia közül 3096 plebáni-

nak van 800 forintnál kisebb jövedelme és hogy ezen plebániák jövedelme 800 forintig kiegészíthető legyen:

1.253.330 forint, vagyis 2.506.660 korona szükségessége. Ez az öszeg a latin és görög szert. kath. plebániák között olyképpen oszlik meg, hogy 3192 latin szert. plebánia közül 1054 plebánia igényel 260.277 forintot, vagyis 520.554 koronát, 2105 görög szert. kath. plebánia közül pedig 2042 plebánia igényel 933.053 forintot, vagyis 1.986.106 koronát.

A plebániák által igényelt kongrua-kiegészítéshez járul még a segédlelkészek kongruaszükséglete. Az öszerejt szerint az öt érseki tartományban a jövedelmi öszzeírások szerint öszesen 1286 segédlelkészti állás van rendszeresítve és ezek közül 875 segédlelkésztség van 500 forintnál kevesebb jövedelmel ellátva. Ezek jövedelmének 500 forintig való kiegészítése 102.353 forintot, vagy 204.706 koronát venne igénybe.

A jelentésnek általános tudomásul vétele után következett az előadói jelentésben foglalt határozati javaslatok tárgyalása, amely tárgyalásnál hosszabb vita indult meg, úgy hogy az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalás folytatása a 13-án délután 4 és fél órakor tartandó ülésre halasztott el.

Az ügyvédek országos nyugdíjintézete. A Politikai Értesítő jelenti: Az igazságügyi költségvetés tárgyalása alkalmával tudvalevőleg Visontai Soma országgyűlési képviselő a képviselőházhoz törvényjavaslatot nyújtott be, amely egy országos ügyvédi nyugdíjintézet létesítését célozza és az ügyvédi rendtartást olyképpen módosítja, hogy az ügyvédi kamaráknak jogot ad arra, hogy a rendes díjakon kívül a nyugdíjintézet fenntartására is a tagoktól bizonyos öszegzeket beszedjen. Visontai Soma képviselő — amint értesülünk — törvényjavaslatának napirendre tűzése végett a mai napon tárgyalásokat folytatott úgy a Ház elnökevel, valamint Plósz Sándor igazságügyminiszterrel és a miniszterrel való megállapodás szerint akkorra kérte a törvényavaslatnak napirendre tűzését, midőn az ügyvédi kamarák véleményei az igazságügyi kormányhoz ferlekeztek. A miniszter ide vonatkozó leiratát most küldik meg az ország öszes ügyvédi kamaráinak, s abban a miniszter a kamaráktól felhívja, hogy az országos nyugdíjintézet létesítésére vonatkozó álláspontjukat vele sürgősen közöljék.

KÜLFÖLD.

Bajok a francia vezérkarban. Galliffet tábornoknak a hadügyministerségről való lekötözésére kitérőre juttatta a francia vezérkarban uralkodó békelességet és személyi surlódásokat. Az első hír, amely erre vonatkozólag köztudomásra jutott, az volt, hogy Delanne tábornok, vezérkari főnök lemondott. Azonnal találgatni kezdtek az okokat, amelyek azonban még ismeretlenek, s miután a hirt a Figaro megerősítette, az hallatszott, hogy a képviselőházban interpellációt fognak a tárgyban a kormányhoz intézni. A félhivatalos Agence Havas most mindezekkel szemben közlésezi, hogy Delanne tábornok legutóbb csakugyan kifejezte azt a kívánságát, hogy mentessék föl állásától; de a kormány nem fogadja el a lemondást s így a tábornok továbbra is megmarad vezérkari főnöknek. Egy másik hír szerint főmentését kérte Jaumont tábornok, a legfőbb haditanács alelnöke, még pedig a miatt, hogy közte és a hadügyminiszter közt nézeteltérések merültek föl. Ez a masodik lemondás némi világgosságot vet az elsőre is. Jaumont utódjául állítólag Brugère parisi katonai kormányzó van kiszemelve.

Páris, június 11.

A Temps szerint a hadügyminiszteriumban semmit sem tudnak Jamont tábornok állítólagos lemondási szándékáról.

Az olaszországi választások. Rómából jelenti tudósítónk: A tegnapi pótválasztás kedvezőtlenül végződött a kormányra nézve. Velenosen az ellenzéki jelöltek győztek. Torinóban a kormány előit csak két szavazattal győzött az ellenzéki jelölt ellen. A többség jövő pénteken ülést tart, amelyen Pelloux miniszterelnök beszélni fog.

Egy másik római táviratunk jelenti: A kormány állása a választások eredménye miatt megrendült. A király nagyon kedvetlen és a kabinet lemondása rövid időn belül várható. A kabinetben sinosen meg a kelő egyetértés, ami a legutóbbi minisztertanácson kifejezésre is jutott. Azt hiszik, hogy a király Saracott, a szenátus elnökét fogja megbízni a kabinetalakítással; hogy Saracco elfogadja-e, az még bizonytalan, mert egészsége megrendült és kérdés, vajjon hajlandó-e fölserényi nyugalmas állását az izgalmalakító járó miniszterelnökséggel. A kamara elnök előltheiként Forst, Gallot és Gianturcot emlegetik. Gianturco kijelentette, hogy ha őt választják meg elnöknek, legfőbb törekvése az lesz, hogy kibékítse a pártokat.

Róma, június 11.

A választásokból a régi többség került ki győztesen. Az ellenzék 120. a többség 300 szavazatot képvisel.

Bécs, június 11.

A 39 pótválasztás eredménye teljesen ismeretes. Megválasztottak 39 alkotmányhű, köztük 9 ellenzéki jelöltet és 9 szélsőbaloldali jelöltet.

Parlament nélkül.

Budapest, június 11.

A parlamentnélküli aerának mostani első napjaiban újra sokat beszélnek a békítés újabb megkísérletéről s ez a kormány álláspontja is, mely a maga naiv hitében újra meg akarja kezdeni azt, amivel már egy kudarcot vallott. Pedig a csehok ujjongó, döllyős magatartása nem igen biztató. Herold azzal díszekedett tegnap Prágában, hogy ők a képviselőházban olyan muzsikát fujtak, amelyre ezentul egész Ausztriának táncolnia kell. A csehok tehát csak úgy egyezkednek, ha ők diktálhatják a föltételeket. Ez eddigelé a helyzet szignaturája.

Bécs, június 11.

A Koerber-minisztérium egyik tagja, ki a képviselőház utolsó ülésének viharos éjszakáján nem volt Bécsben, a következőket mondta a helyzetről:

Az ülésszaknak előre nem látott berekesztése engem épp úgy meglepett, mint másnap reggel a lapok olvasói. A kormány még nem tanácskozott arról, hogy mi történjék. Ami a lengyeleket illeti, a lengyel klub tegnapi tanácskozásán nagyon megoszott a vélemény, csak abban értenek valamennyien egyet, hogy a lengyelek egyelőre fenntartják maguknak akciójuk szabadságát, de szívesen hozzájárulnak minden olyan kombinációhoz, amelynek az a célja, hogy a parlament munkaképességét helyreállítsa és jövőben az obstrukciót lehetlenné tegye. Meg vagyok róla győződve, hogy a parlament öszszelvátsának csak úgy lenne értelme, ha előbb a németek és a csehok között helyreáll a béke. A békéltető konferenciát öszse fogják hívni, de ez most egyelőre lehetetlen. El vagyunk rá készülve, hogy ez a parlament nélkül való idő sokáig fog tartani, de az állam pénzbeli szükségletei ennek is határt szab. Reméljük, hogy az igazgatóság nemsokára le fog csillapulni s míhelyt ez megtörtént, azonnal öszse fogjuk hívni a békéltető konferenciát.

A kínai felfordulás.

Budapest, június 11.

A Kínából érkező táviratok megható állhatatossággal ismétlik folyvást, hogy a hatalmak teljes egyetértésben vannak egymással, sőt hogy ez az egyetértés hatással is van a dolgok fejlődésére. Eddig azonban ebből édeskeveset láthatni. Hacsak azt nem vesszük „hatás”-nak, hogy a boxerek lázadása egyre szélesedre körre terjed, s ezer meg ezer lázadó nyomul a kiküldött császári csapatok ellen, amelyekről senki sem hiszi, hogy bántani fogják a boxereket; továbbá, hogy a vasutvonalat 33 mérföldnyi hosszúságban teljesen sztrámbolták a lázadók, s Tiencsin és Peking egyiránt fenyegetve van. A helyzet tehát a legnagyobb mértékben válságos. Mai tudósításaink a következők:

(A helyzet.)

London, június 11.

Itt remélik, hogy a hatalmaknak sikerülni fog egyetértéssel és egyöntetű eljárással a kínai forradalmat elfojtani. Peking és Tiencsin nagy veszedelemben fog, de mind a két helyen európai csapatok fogják a rendet helyreállítani.

Berlin, június 11.

A német külügyi hivatal a következő híreket kapta Kínából: A kínaiak elhamvasztották az amerikai misszióházat és a Pej Ho torkolatánál levő európai nemzetközi klubházat. Peking utcáján kínai katonák bántalmazták és megverték a belga követéség titkárait.

Brüsszel, június 11.

Hivatalos jelentések szerint a veszedelemben levő kínai kerületben nyolcan belga mérnök és vasuti hivatalnok van, továbbá ott van egy belga kolostornak több misszióháza és azonkívül igen sok belga munkás dolgozik Kínában az anjangi vasművekben, amelyeknek Hankau mellett a Coquorille-társaság alapított. Ezek a vasművek is komoly veszedelemben vannak. Még most nem lehet konstátálni, hogy hány belgát öltek meg a kínaiak. Több oldalról követelik, hogy a belga kormány jelentékeny csapatot küldjön Kínába az ott levő belgák védelmére. Egyelőre Franciaország vállalta el a belga telepek védelmét.

Tiencsin, június 11.

Az első vonattal, mely Pekingbe indult, 650 főnyi angol katonaság utazott oda Freemantle va-

zetése alatt, továbbá 100 amerikai, 40 olasz és 25 osztrák-magyar katona. A csapatok egy Hotchkiss-ágyút és néhány más ágyút vittek magukkal. Egy másik vonat 600 főnyi orosz, angol, japán és francia katonaságot vitt Pekingbe.

Róma, június 11.

A tengerészeti minisztérium megfogja azt a híresztelést, hogy a *Colombo* és *Vesuvio* hadihajókat Kínába küldték.

London, június 11.

A *Daily Express* jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: A tiencin-pekingi vasúti vonalat idegen katonák állítják helyre páncélos vonatokra felszerelt ágyúk védelme alatt. Amint ezzel a munkával elkészülnek, tízezer főnyi mindenféle nemzetiségű katonaságot küldenek ki Peking megszállására. Egy katonasapat tegnap földérítő szolgálatra ment Tiencin környékére, miközben néhány ezer bennszülött puskával, lándzsával és karddal fölfegyverkezve rájuk támadt. A kozákok a támadókra löttek és néhányat megöltek közülük. Egy orosz hadnagy megsebesült. A zavargás már Niácsvangra is kiterjedt.

London, június 11.

A kínai lázadást, ha teljesen egyöntetű eljárást követnének a nagyhatalmak, valószínűleg esírójában elfojtanák. Peking és Tiencin fenyegetve van, de mindkét városban a nagyhatalmak vegyes helyőrséget állítottak fel. A csapatok zömét az angolok állítják. Tiencinben 75 osztrák és magyar matróz is közreműködik a *Zenta* hajóról. Tegnapi két vonattal indultak a matrózok gyorsúszelő ágyúkkal Tiencinből Pekingbe, dacára a kínai tiltakozásnak.

London, június 11.

Pétvárról jelenti egy távirat, hogy Oroszország a nagyhatalmak hozzájárulásával hater ezer főnyi katonaságot tart készenlétben; ez a sereg legközelebb *Port Arthur*-ba indul s onnan egyenesen Tiencsinbe megy, míhlyt a pekingi nagykövet szükségesnek tartja a bevonulást.

Ez a jelentés itt nagy feltűnést kelt, mert egy távirat, amelyet *Shanghai*-ban ma délután fél 3 órakor adtak fel, közli, hogy ma négyezer főnyi orosz sereg husz ágyúval Tiencsinbe érkezett s elindult Peking felé.

Magántáviratok jelenti, hogy a lázadók megszakították a távirati összeköttetést Tiencsin és Peking között; a szárazföldi táviró-vonal Peking és Európa közt szintén szét van rombolva. A Pekingben lévő külföldiek önkéntes katonaságot alakítottak annak a városrészeknek védelmére, ahol a követéségek vannak.

Pekingből táviratozzák, hogy a zavargók tombolva, pusztítva járnak be az utcákat. Az özegety császárné a palotában ma szünnapot rendezett. A szereplők műkedvelők voltak.

Róma, június 11.

A pekingi ügyvivő jelenti, hogy az európai nőket, akik eddigelé a követéségeken találtak menedéket, közös megállapodással a hadihajókra küldötték az európai követek.

Brüsszel, június 11.

Pekingből táviratozzák: Egy ötezer főnyi orosz sereg tíz ágyúval utban van Peking felé. Az európai követek nem ellenézték az orosz csapatok benyomulását, mert a helyzet kezd válságos lenni.

Berlin, június 11.

A Wolff ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel: Az idegenek ellen való kihágások nem szűnnek. Peking egyik utcáján ma kínai katonák megtámadták és megverték a belga követség titkárait. Tungcsóban, Peking folyam kikötőjében fölgnyújtották az amerikai misszió intézetét. A nemzetközi klub nyári helyiségét, amely közvetlenül Peking város kapuja előtt van, szintén fölgnyújtották. A vasutak segédesapatokat rendeltek ide, amelyek legkésőbb holnap ideérkeznek, ha a vasuttestet könnyű lesz kijavítani. A tiencinai német védőőrséget az *Irene* hajónak 30 matrózával és a tengerész-zászlóaljnak 25 matrózával szaporították. Néhány száz német matróz Tiencsinből Peking felé tart. Ezeket körülbelül 1450 más nemzetiségű tengerész követi.

London, június 11.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: A tungcsovi amerikai misszió házában, amelyet a boxerek 9-ikén fölgnyújtottak, negyvennél több bennszülött keresztény lelto haladt.

London, június 11.

Az esti lapok jelentése szerint Tiencsinben hire jár, hogy az özegety császárné a pekingi orosz követségre menekült.

Berlin, június 11.

Fendermann altengernagy, a kelet-ázsiai

német hadihajóraj parancsnoka, nem kapott a kormánytól semmiféle határozott utasítást.

A nagyhatalmak még nem küldtek ultimátumot Kínának.

A *Tagblatt* jelentése szerint a hatalmak pekingi képviselői még nem tudtak megállapodni közös és energikus eljárási módban. Most már kétségtelen, hogy a kínai kormány a boxerekkel tart. A hatalmak pekingi követői akként tárgyalnak, hogyha valamit elhatároznak, azt jóváhagyás céljából előterjesztik kormányaiknak. A követek azt akarják megakadályozni, hogy a lázadók ne vágják el Pekinget minden oldalán és a tiencin-pekingi vasutvonalat szabaddá akarják tenni. Németországnak az az egyetlen célja Kínában, hogy alátvalóít biztosságra helyezze, háborus szándékai ellenben nincsenek.

Peking, június 11.

Az angol csapatok Hongkongból elindultak Peking felé. *Takuban* 31 hadihajó horgonyoz.

Berlin, június 11.

A Wolff-ügynökség jelenti: A *Herta* cirkáló Bendermann altengernagy hajórajparancsnokkal és a *Naava* cirkáló e hó 8-ikán Tongkuba érkezett.

London, június 11.

A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárból tegnapi kelettel:

Az orosz kormány és a többi hatalmak között létrejött megállapodás következtében *Port-Arthur*-ba az a parancs ment, hogy az ottani helyőrség 6000 emberrel készen tartás, hogy Tiencsinbe induljon, míhlyt a pekingi orosz követ a katonaság elküldését kéri, vagy a körülmények úgy követelnék.

A londoni esti lapok jelentik Tiencsinből: Hire jár, hogy *Pil-Taihonál* 4000 orosz szállt partra és onnan Pekingbe megy.

London, június 11.

A Reuter-ügynökség jelent Pekingből e hó 9-éről: A boxerek száma és vakmerősége nöltön-nő. Azok az utcák, amelyekben a követéségek vannak, folyton telvők veszedelmes emberekkel. A methodista misszió protestánsait egy kis külföldi őrsapat védi. Azt hiszik, hogy a katolikusok ma megtámadták őket, igen jól fognak ellentállhatni.

(Beszélgetés pekingi követünkkel.)

Bécs, június 11.

Báró *Schickan* pekingi osztrák-magyar követet, aki ma ideérkezett, meginterviewolta egy hírlapíró.

— Fenyegető-e a helyzet Pekingben? — kérdezte a hírlapíró, mire a követ így felelt:

— A boxerek lázadásának következményei kiszámíthatatlanok. Angol- és Oroszországnak érdekeiket kell megvédelmeznük. Franciaország már kevésbé van érdekelve. Ezek a hatalmak farkasszemet néznek egymással és aggodalmasan vigyáznak, nehogy az egyik több befolyásra és nagyobb területre tegyen szert a másiknak rovására. Ezért mondom, hogy egyelőre kiszámíthatatlanok a következmények.

— Van-e remény, hogy az osztrák és a magyar kereskedők Kínában piacot szerzhessenek más nemzetek konkurenciája mellett? kérdezte most a hírlapíró.

Báró *Schickan* követ így felelt:

— Mindenesetre, csakhogy élelmesebbeknek, vállalkozóknak kellene lenniük. Nagy kivitelre számíthatunk vasáruban, cipőkben, bőr- és ruhaneműekben. Legutóbb a magyarok kezdtek Kínába vajkonzerveket importálni és jó piacot szereztek.

(A francia külügyminiszter nyilatkozata.)

Páris, június 11.

A képviselőház mai ülésén *Coelin* ma interpellált a kínai események ügyében és azt kérdezte, hogy minő intézkedéseket tett a kormány és hogy vajjon az összes hatalmak egyetértőleg járnak-e el.

Delcassé külügyminiszter azt felelte, hogy a boxerek lázadása a Peking és Tiencsin közötti vidékre terjed ki. Nem tudja megmondani, vajjon az összes hatalmaknak azonos terveik vannak-e, de a mindnyájukat fenyegető közös veszély a legjobb biztosíték az egyetértésre. Már katonaságot állítottak partra, és ha kell, még többet fognak partraszállítani. *Pichon* francia követ azt az utasítást kapta, hogy a többi követtel egyetértőleg járjon el. Az összes külföldi követek újabb lépéseket fognak tenni a kínai kormánytól, amelyet értesíteni fognak hogy a hatalmak, ha a kínai kormány helyre nem állítja a rendet, meg fognak egyezni abban, hogy mit kell tenniük. Júnában a mozgalom növekedésben van. Ha a francia követ, aki könnytelen volt visszavonulni, kéri, csapatokat fognak eleje küldeni. Hangsúlyozom, végezte a miniszter, nekünk nincsenek hódítási szándékaink. Mi csupán gazdasági érdekeinket akarjuk megvédeni. A pekingi diplomáciai kar tagjai között teljes az

egyetértés. Csapataink készek *Pichon*-nak, aki teljes bizalmunkat élvez, első hívására elindulni. (Tetszés.) A kérdés tárgyalása ezzel véget ért.

(Beszélgetés egy japáni nagykövettel.)

Páris, június 11.

Kurino, Japán párisi nagykövete, nagyrédekü beszélgetést folytatott egy újságíróval a kínai fölfordulásról és a várható eshetőségekről. A beszélgetést a nagykövet ezzel a nyilatkozattal kezdte:

— A legújabb kínai fölfordulás nem jött váratlanul. Közvetlenül is, közvetve is a kínai régens-császárnök és környezetének a műve az. Ez az asszony, amióta magához ragadta a hatalmat, mandsu emberekkel helyettesítette a magasabb rangú kínai hivatalnokokat, akikkel azelőtt mégis lehetett okosan beszélni. A mandzsuk ellenben nagyban mélyen melengetői és szítói az idegen-gyűlöletnek. Magában a kínai nép körében nagyon rokonszenvesen fogadták ezt a fordulatot. A kínai ugyanis most is, csakugy, mint azelőtt, sajátságosan konzervatív egy nép, amely gyűlöli minden újítást. Az udvart és a népet ez az idegenfólt fanatizmus jobban egyesíti ma, mint valaha s ez a körülmény módfelelt válságossá teszi a szélső Keleten a helyzetet. Veszedelmes komplikációkat rejt magában, mert közbelépésre kényszeríti a hatalmakat.

— Minő értelemben fogjam fel ezt a mondatot? — kérdezte az újságíró.

— Olyan értelemben, hogy most senki sem számít, hogy ez a közbelépés minő arányokat fog ölteni. Igaz, hogy Kínában az idegen követek közös és egyöntetű eljárásra határozták magukat. Honfiktársaik megvédelmezésére azonban csak gyöngye csapatkészletet küldtek a fenyegetett helyekre. Mégis úgy vélem, hogy e csapatok elégségesek volnának, ha csak kissé is megerősítenék őket, mert a boxerek serege gyűlevész had, amely képtelen ellentállani az európai, amerikai és japáni jól begyakorlott katonaság tüzeinek. Amde egy távirati jelentés szerint 2000 kozák épp most Tiencin felé indul, hogy a várost megszállja. Ezt a hírt eddig nem cáfolták meg s nem is valószínűlt, hogy igaz. Ezt a rendszabályt a kínai viszonyok ismerői feltétlenül tulottnak fogják minősíteni s ennél fogva ennek az eseménynek egészen más jelentőséget tulajdoníthatunk, mint azt, hogy a rendet helyre akarják állítani. Ugyanigy gondolkoznak Japánban és Washingtonban és hire jár, hogy ez a két hatalom e részben kérdést intézett Oroszországhoz, sőt jegyzéket is váltott a pétervári kabinettel. Ez utóbbi hírről nincs hivatalos tudomásom, de ezt sem tartom valószínűlt. Különben e felől kérdést intéztem kormányomhoz, de eddig még nem kaptam választ.

— Excellenciád tehát azt hiszi, hogy Tiencin megszállása komplikációkat vonna maga után?

— Ez egészen bizonyos. Tiencin messze van az orosz-kínai határtól, a kozákoknak előbb *Mandsurián* kellene keresztülvonulniok. Ha azonban csakugyan utban vannak már és csakugyan megszállják Tiencint, akkor Japán nem maradhat tétlen. Japán kívánja, hogy az idegenek megvédelése érdekében rendszabályokat léptessenek életbe a hatalmak, de olyan rendszabályokat, amelyek arányban állnak a helyzettel. Ha azonban az a 2000 kozák megszállja Tiencint, Japán ugyanilyen erőteljes rendszabálytal válaszolna. S éppen ebben rejlik a helyzet veszedelme, mert ebből okvetlenül komplikációk támadnának.

— Excellenciád szavaiból azt vélem kiolvasni, — szólt az újságíró, — hogy Japán Kína épségben tartását óhajtja.

— Ez a következtetés helyes, — válaszolt a diplomata. — Japán sem nem óhajtja, sem nem követeli Kína felosztását. E részben teljesen egyetért Angliával, Olaszországgal és az Egyesült Államokkal. Mi több, még Oroszország szövetségese, Franciaország sem akar ezzel a gondolattal megbárátkozni. A nagyhatalmak többsége határozottan a *status quo* mellett van. Ha azonban Tiencint megszállják a kozákok, akkor megdől ez a *status quo*.

— Minő módon szándékozik Japán ebben az esetben közbelépni?

— Kockázatos dolog volna most, amikor még csak feltérvéről van szó, egy ilyen közbelépés arányairól nyilatkozni. Japánban most kormányválság van. *Jamagata* tábornagy, a miniszterelnök, belefáradt a politikába s utóda valószínűleg *Ita* márkí, ez a nagy politikus lesz, aki ebben az esetben elvállalja a külügyi tárcát is. *Ita* márkí a béke embere. Békés megegyezést kíván Oroszországgal a koreai kérdésben, s ha csakugyan ismét kormányhatalomhoz jut, mindent el fog követni, hogy a hatalmak egyöntetű közbelépése komplikációk nélkül folyjék le. Természetes, hogy *Ita* márkí Japán érdekeit a megfelelő erővel megdon fogja képviselni. Ha azonban elkerülhetetlené válnék a gyors cselekvés, akkor bizony ettől sem fog visszariadni. Hadi flottánk, amely most hat-

van hajóból áll, egyelőre az oszakai kikötőben van összpontosítva. Oszaka pedig csak négy napnyira van Sanghaitól.

HIREK.

Nr. 1430.

Be sokszor fogta el a lelkem
Valami furesa gondolat,
Mikor tikksztó nyári estén
A bulvárd-gesztenyék alatt,
Melyekre pompás villamosfényt
Önt ingyen az Uránia, —
A komfiis-ló jutott eszembe
És a nagyzási mánia.

Amint a komfiis-állomáson
Ott végig néztem, istenem,
Nem egy szegény komfiis-lovacskán
Akadt meg búsan a szemem.
Ah nem tudom, hogy mit jelentsen,
De annyi szent, hogy úgy vagyok:
A járművek e proletárja
Úgy meghat. Mindig. És nagyon.

Ott áll szegény komfiis-lovacskám
Egykedvű dachban, megadón,
Fásult közönyben, lankadottan,
Akárcsak az ambicióm.
Kilóg a nyelve, füle fáradt,
És zabra vágyik éhesen,
És melán gondol Bucafalra, —
Én értem bűvát, édesem!

Eltépelődtem: mire kéne
Magát neki elszánia,
Ha egyszer őt is elragadnád,
Modern nagyzási mánia!
Ha ő is majd kitér s éget kér,
S a rendes állomáshelyen
Egy szép napon az első komfiis
Mint gummi-radler megjelen . . .

Jelentem kellő tisztelettel,
A költő alma ime tény:
Ott áll a gummiradler-komfiis
Az Eötvös-utca szegletén.
Majd elsején ez lesz a komfiis,
Mely a ligetbe kiröpi,
A míg talán bátrabb reménnyel
Üzöm a magam álmait.

(G—1y.)

Pszt! Pszt!

Ha uraságtok úgy szólították meg a barátjunkt, hogy — pszt! pszt! . . . abból nagy páros viaskodás lenne, vagy elengedné az elégtételt az illető, gondolván: — úgy látszik, hogy hirtelen megbomlott szegénynek az esze. S a boltos kidobná az üzletéből azt, aki pisszegne neki. A varga csendes ember, de hirtelen mérgű. Az már fejébe csapná a kaptafát. Még a hordár is morog, ha úgy hívja magához a kuncsaft, mint ahogy a kutyáját szólítja vissza, hogyha messze ment. Az általános kifogás az tudniillik ez ellen a neveletlen forma ellen, hogy: — nem vagyok én pincér. — S ha a kutya úgy tudna ugatni, hogy mi is megértünk, bizonyosan ő is azt mondaná:
— Nem vagyok én pincér.

Úgy áll tudniillik a dolog, hogy a közönség a pincérnek berravalót ad s ezért följogosítva érzi magát arra, hogy cudarabbul bánjék vele, mint a kocsisával, akinek bért fizet. Meg a pincér a vendéglős vagy a kávé érdekének nem az öre, hanem rabszolgája. *Hallgass* a neve, minden körülmények között *Hallgass*. Nem napzamos, nem szolga, nem mesterlegény, hanem féreg, akiben hiába keresed az embert. A folytonos függés és a két krajcárok kiülök belőle nemcsak a méltóságot, ami nélkül elvőgre meglehet még ember módra élni, hanem a férfiaságot. S mi publikum kihasználjuk ezt a speciális helyzetet s tizenhárom krajcár ára pikolóért pöfögünk, gorombáskodunk — és pisszegünk.

Még a *füttly* van hátra, meg a *Takomher!* — s akkor aztán igazán urak leszünk.

Azaz hát nem az egész publikumról van szó. A kicsi ur, a parlagi gavallér, a durva belső világu népek, a többség az, a ki, mivelhogy sehol másutt nem engedheti magának büntetlenül, a kávéházban gorombáskodik. Micsoda szép szokás van forgalomban egy-egy telepített kávéházban:

— Fehérkávét kértem marha! Pszt!
Hova rohan? Világos trabukkót. Ez világos? Vakuljon meg, ha ezt világosnak látja. Pszt!
Telefonozz nekem az Emmánuel kávéházba, hogy ott van a kaszírno? Pszt!
kálcst, serclit. Ez serclit? Nincs már. Ilyen bűdös kávéházba se járok már. Ne ugasson!

Ha valakivel nem vagy még tisztában, menj vele a kávéházba, vagy eredj el vele a kocsmába vacsorázni. Ahogy a pincérről bánt, az tükre a műveltségének is, a gavallériájának is és — a tisztességének is. Mert nemcsak durvaság, hanem hitványosság is kell ahhoz, hogy valakinek a nehéz munkáját még nehezebbé tegye az ember. S csunya visszaélés a helyzettel az, hogy olyan emberrel gorombáskodjon, aki vissza nem gorombáskodhatik. Olyanforma az eset, mintha összeköttené a gavallér a másik gavallérnak a kezét s aztán pofon verné.

Én nem tudom, hogy más hogyan van ezzel, de én mélyeséges megvetéssel nézek arra az urra, — ujabban hölgyek is megteszik — aki a pincérről szemben más, mint például a boltban. Ott is kiszolgálják a pénzért, itt is, ott is vagy jól, vagy rosszul, itt is — hát holszedi a jogot a különbségre a két forma között.

Mindez azért jutott ma eszembe, mert azt olvasom az újságban, hogy a kolozsvári pincérek nagy akcióra készülnek. Nem hallják meg ezután a pisszegést. S hogy ne lássék szórakozottságnak a dolog, tudtára adják a publikumnak is az újságok révén, hogy ezután a Pszt! Pszt! — nem dukál ki a pikoló mellé. Bizony nem.

(Th.)

Budapest, június 11.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgájon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatásukkal tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Kihallgatás.** A király ma Bécsben külön kihallgatáson fogadta *Manosz* eddigi görög ügyvivőt, akit most követé neveztek ki és átvette megbízó levelét.

— **Az új váci püspök.** Gróf *Csáky* Károlyt, az új váci püspököt június 17-én szenteli püspökké *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás. Az új püspök az alábbi levéllel hívta meg a váciakat az avatáshoz:

Tisztelettel értesítem püspöki székvárosom nagyérdemű közönségét, hogy főmagasságú és főtisztelendő *Vaszary* Kolos bíbornok s esztergomi hercegeink ur püspökké leendő felszentelésemet folyó hó 17-ének délelőtti 10 órájára tűzte ki az esztergomi Bazilikában, mely ünnepélyre városom nagyérdemű közönségét teljes alyai szeretettel ezenel meghívom.

Kelt Esztergomban, 1900. június hó 3-án.

Gróf *Csáky*, püspök.

— **Apponyi Albert** Aradon. Gróf *Apponyi* Albert — mint Aradról táviratozzák — ma nejjével együtt oda érkezett. Apponyiékát a vasutállomásánál a volt aradi nemzeti párt vezértérifjai fogadták, akiknek kíséretében kimentek a vesztőhelyre, megtekintették a vértanuk szobrát s a város más nevezeteseit.

— **Urnapija** Alosuthon. *József* főherceg erdélyi honvédfőparancsnoki szemleutjáról szerdán tér vissza Alosuthra, ahol együtt van az egész főhercegi család. Urnapját Alosuthon, mint minden évben, az idén is nagy fényvel ünneplik meg. A körmenetben részt vesz a honvédeknek is, mely e végből utazik Alosuthra. Az ünnep fényét emelni fogja a főhercegi család részvétele.

— **A pápa.** A Vatikánból érkező hírek ismét aggodalommal töltik el a hívek lelkét. Tegnapról a következőket jelentik: Ó szentség jól töltötte az éjszakát, mélyen és hosszasan aludt s fölébredése után olyan jól érezte magát, hogy korareggeli látogatását tevő orvosához e szavakkal fordult:

— Semmi ellenmondás, kedves *Lapponi*. Ma levitetjük magunkat a templomba, s ön is velünk tart. Ha valami baja esnék, *Fra Orsenigo* majd segít.

(*Fra Orsenigo* az az irgalmasrendi szerzetes, ki a zarándokgyülekezeten a Péter-templomban a mentők élén áll.)

Dr. Lapponi azt felelte, hogy úgy veszi észre: az ő tudománya itt hiábavaló.

A pápa jó kedvvel tréfálózott tovább s végül azt mondta, hogy ő nagyon jól tudja, mit merhet; az ő órája még nem érkezett el. Addig csüggedetlenül fog munkálkodni. Legkedvesebb időtöltése neki a munka, és legjobb orvossága is.

Azután fél 6 órakor ünnepi pompával leviteték a *Sedia gestatorián*, nemesi gárdájától környezve, a templomba, ahol ő szentsége a *Confessio-oltáron*, *Dionysiusnak* és *Redemptusnak*, a két boldoggá avatott karmelitának a képe előtt imádkozott.

Az ünnepiesen kivilágított székesegyházban nem volt túlságosan nagy tömeg. Nem kevesebb, mint 30,000 jegyet osztottak ki, de legfőkébb csak kétharmada jött be. A karzatokon kevés számú kiváltságos vendég volt jelen; a nagy közönség olasz vidéki parasztokból, polgárokból és papokból állott. Az ájtatos gyülekezet kitérő lelkesedéssel üdvözölte a szent atyát. A pápa fűhajtatással és áldásosztással válaszolt. Arca sápadtabb volt, mint valaha. A testét ideges reszketés borzongatta. Ismételen megkísérlette, hogy a *Sedia gestatorián* fölálljon, de mindannyiszor erőlenül és kimerülten roskadt vissza. De az áldást jól hallható hangon mondta el.

A szertartás háromnegyed óráig tartott. A pápa, mikor aztán kivitték, olyan gyöngye volt már, hogy alig emelte köszönésre a kezét.

Dr. Lapponi azonban még folyvást erősen bizik s azt mondja, hogy a pápa mostani gyöngeségi állapota nyomtalanul fog mihamarabb eltűnni.

— **A kereskedelmi miniszter tanulótársai között.** *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter június 28-án Kolozsvárra érkezik, ahol egy napot fog tölteni s onnan indul tovább székelyföldi útjára. A miniszter ezt az alkalmat arra is jól fogja használni, hogy június 29-én Kolozsvárott találkozzék egykori tanulótársaival, akikkel harmincöt esztendővel ezelőtt tett érettségi vizsgát a kolozsvári református kollégiumban. Az iskola nagy ünnepi készüléssel fogadja a kereskedelemügyi minisztert, egykori tanítványát.

— **Libits Adolf** üdvözlése. *Libits* Adolf uradalmi kormányzó, *József* főherceg kedves emberét, a minap a király udvari tanácsossá nevezte ki. *Libits*et újabb kitérítése alkalmából a fővárosból és a vidékről sok szöken üdvözölték. A főhercegi uradalmak tisztikara esütörtökön, Urnapján tiszteleg az új udvari tanácsosnál.

— **Bérmálás.** *Császka* György kalocsai érsek, Budapesten való időzése alkalmából, tegnap reggel, budavári palotájának kápolnává átalakított egyik termében, a bérmálás szentségében részesítette *Dr. Toldy* László székesfővárosi főlevéltáros fiát, akibez szép beszédet mondott.

— **Az országos építőipari kongresszus** ötödik képet tart fel előttünk, mely azonban, úgy látszik, még sem oly rettenetes, mint eleinte látszott. Ujabban a nagy vállalatok ismét szívesen fektetik a tőkét ingatlanokba. A Budapesti Közüti Vaspálya-Társaság is az általa megvásárolt, a Nádor-, Zoltán- és Vécsey-utak által határolt telkeire, közvetlenül az építendő áru- és értéktözele mögött, egy díszes palotacsoportot épített. E palotacsoport építésével a Közüti Vaspálya-Társaság *Másáros* és *Gerstenberger* budapesti építőmestereket bízta meg, melyek jöhrü cég a munkát megkezdte el és több százra menő munkást juttat az által tartós keresethez.

— **A kispesti plébános jubileuma.** *Erdényi* Antal kispesti plébános huszonöt éves jubileuma alkalmából az ottani polgárság június 13-án, szerdán este ünnepélyt rendez az *Ullmann-vendéglő* helyiségében.

Beszélgetés az olasz királyival.

Umberto király e napokban *Delarive* fryburgi egyetemi tanárral beszélgetett a régi és új időről, régi és új nagy emberekről. A többi közt a pápáról is, ami felette érdekes, ha elgondoljuk, hogy általános nézet szerint a Kvirinalban nem sokat emlegetik XIII. Leó nevét, épp úgy, mint ahogy a pápa is alig-alig beszélget Umbertoról. Az olasz király tiasz szomszédjáról ezt mondta:

— XIII. Leó kitünő ember és én a legnagyobb tisztelettel viseltem személye iránt. Mindannyian azt kívánjuk, hogy sokáig éljen még jó egészségben.

A svájci olaszokról nem a leghizelgőbben nyilatkozott a király. Azok — ugymond — mind kétségbeesett ekszisztenciák, akik forradalmi eszmékkel vannak szaturálva.

Franciaországról szólva, a király elmondta, hogy mindazok, akik látták a kiállítást, valóságos csodákat beszélnek róla, és hogy a külföldi államok pavilonjai közt a legnagyobb attrakciót a Németországé gyakorolja.

— De nem is csodálom, — tette hozzá a király, — mert az a haladás, amit Németország ipara az utóbbi években fölmutat, valóban bámulatos.

Delarive fölemlítette, hogy Róma bámulatos alakulását látta, mire a király így felelt:

— Bizony minden sikerült jól, amit csináltunk. De ha egy pár évig béke és nyugalom lesz az országban, akkor Róma fényes jövő elé nézhet.

A király körülbelül egy óra hosszat beszélgetett *Delarive*vel, de társalgásuk többi része történelmi reminiscenciák körül forgott. Különösen *Canou*ról emlékezett meg a legnagyobb melegséggel.

— A református egyház presbiterel. A református egyház tegnapi közgyűlése választotta meg a presbitereket. Ma hirdették ki a választás eredményét.

Presbiterek lettek: Adám András, Beretvási Endre, Bernáth Geza, Brückler Mihály, dr. Darányi Ignác, Deii Zsigmond, dr. Szabó Aladár, Gelléri Szabó János, Hegedűs Béla, Karap Ferenc, Kerekgyártó Elek, dr. Kiss Aron, dr. Kocsis Alajos, Komaromy Lajos, Nagy Dezső, dr. Nagy Dezső, Takács László, Takács Lajos, Tóth Lőrinc és Veszprémy János.

Presbiteri pottagok: Nyeiviczky Antal, Hajdu Imre, Balint Sándor, Haraszti János, Szerényi József, Molnar Sándor, Kovacs Sebestyén Aladár, Kósa Zsigmond, Horvath Zoltan, Furman Béla, Hlovay Lajos, Mátyás Gábor, Nagy Sándor, dr. Vamossy Károly és Darányi Gyula.

Az egyházgazdassági gyűlés tagjai lettek: dr. Agg-bázy György, Bakonyi Kálmán, Balogh János, dr. Balogh Jenő, Balogh László, dr. Biber Gyula, Csepely Sándor, dr. Csengeri Lőrinc, Debreczeni Miklós, Farkas Sándor, Felbődy Daniel, Felszeghy Ferenc, Fényes Miklós, Fráter Béla, Halász Kázmér, dr. Harmati Dezső, dr. Horvath János, Irsay György, Ilyes Károly, Jaisoviczky Sándor, Káosy József, dr. Karásonyi Antal, Kis Albert, Maszák Aladár, Móre Mihály, Naményi József, dr. Nemeti Károly, Neuschlos Kornel, Oian Gyula, Pruzsinszky László, Puz József, dr. Rajner Gyula, nárai Szabó László, legut. Szász Károly, Takács Béla, Valya Miklós, dr. Warga László, Zimonyi György és Zsarnay Győző.

— **Vambéry és a német nyelv.** Megemlékezünk arról a hírről, hogy Vambéry Armin a német lapok kiméltlenül megtámadták azért, mert a nagy orientalista állítólag kevéssé nyilvánított a szultán előtt a németekről. Ma Vambéry Marburgban kelt levelében kijelenti, hogy az egész hír légből kapott s egy szó igazság sincs benne. A tudós tanár levele végén annak a gyanújának ad kifejezést, hogy azért gyanúsították őt meg ilyen kiméltlenül, mert magyar ember.

— **A papa meg a mama béküljön ki.** Ha valaki összegyűjtené azoknak az okoknak a statisztikáját, amelyek miatt az emberek eldobják maguktól az életet, a Kirschner József öngyilkosságának okát talán egészen új rubrikába kellene bejegyezni. Tizenkilenc éves a gyerek, még iskolába jár s nem azért ment neki a Dunának most, amikor a vizsgákon számont kell adni az elmúlt esztendőről, a miért ebben az időtáiban meghalni igyekeznek a diákok. Azért keseredett el, mert a szülei veszekedős emberek és a házasság életükben állandó a zűrzavar. Bizonyosan valami nagy civakodás lehetett a diák elhatározásának a közvetlen oka. Délelőtt kiment a Ferenc József-hídra és a hid közepéből a Dunába dobta magát. Közél halászok járták a Dunát s hirtelen utánaeveztek és még élve mentették ki a vízből. A mentők a Rókusba vitték az elkeseredett fiút, aki különben levelet is hagyott maga után. Ez állott benne: — A papa meg a mama béküljenek ki.

— **Charusek Rezső emlékezete.** A nemrég elhunyt kiváló magyar sakkmeisternek, *Charusek* Rezsőnek emlékére tegnap délelőtt *Charusek-emléknapot* rendezett a székesfehérvári sakkzós társaság. Az ünnep a fővárosból is többen lerándultak, így Kocsovits Miklós is, aki *A sakkosás titka* cím alatt értekezést olvasott fel, *Ezner* Győző tanár, kitünő amatőr pedig nekrológot mondott *Charusek*ről.

— **Muzeum Székely-Udvarhelyen.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának állandó választmányi ülésén Domokos alispán azt indítványozta, hogy Székely-Udvarhelyt, a vármegye székhelyén muzeumot alapítsanak. Az állandó választmány az indítványt egyhangulag elfogadta.

— **Az egyetemi év vége.** A tudomány egyetemén június 25-én tejezik be az előadásokat és a vizsgákat. A tanévet ünnepélyesen fogják berekesztetni és az egyetemi templomban a tanári kar és az ifjúság részvételével ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz.

— **Gyalog Párisba.** Három nagyváradi joghallgató merész tervbe fogott, elindultak gyalog Párisba. Négy napi gyaloglás után ma érkeztek Budapestre. Itt akarják beszerezni utlevélüket, aztán folytatják útjukat; tervük szerint huszonegy nap múlva érkeznek meg a francia fővárosba.

— **Hódító körút.** Garay János nevét oégérül használja itt a fővárosban egy kis társaság, amely „irodalmi társaság”-nak nevezi magát. Az „irodalmi társaság” elnöke: *Szésvárosi* V. Jenő. A cél: mennél több ismert nevet szereztetni a társaság tagjával, hogy az ismeretlenek — élőkön az elnökkel — mennél könnyebben rugathassanak föl a Parnasszusra. Hanem Budapestben semmiképp sem boldogul a jeles társaság, ezért most hódító körútra indul a vidékre. Ah, a jó vidék majd fölül a cimeres levélpapírnak, és lesz dicsőség, muri... — reménykednek az irodalmosok. Pünkösdi vasárnap *Szegzárdra* rándult a társaság. Küldtek jó előre hosszú programot, hogy szavalnak, szónokolnak a szobor előtt, fölolvastát tartanak, a vendéglátó város mit tehet egyebet, nagy tisztességgel fogadta az „irodalmi társaságot.” Volt mulatság, banket, de hiába, a vidéket nem lehet fölültetni. *Szegzárdon* észrevették, hogy a pesti uraknak csak a cégérikben van benn az irodalom, ők maguk azonban szörnyű távolságban állnak mindentől, ami irodalom. A társaság kudarcáról a *Tolnavármegye* többek között ezt írja:

A társaság elnökének: *Szésvárosi* V. Jenő urnak *A költő hazájához* című költeménye olyan füzepoetai verselmény, amely a közönséges önképzőköri színvonalnak is alatta marad. Meg kell még jegyeznünk, hogy a *Boránd* János által ugyancsak a szakülésen bemutatott költemény, *Garay* Jánosnak *Az éji lámpához* című verse, mely a tárgysorozat szerint eddig még nem jelent meg sehol, tényleg már megjelent s közközen is forog. (L. Garay János összes munkái. II. kötet, 47. lap.)

...Délben a város — írja folytatólag a vendéglátó újság — bankettel vendégelte meg a vendégeket, másnap pedig *Tolnára* rándultak és a *Garay*-család részéről a legszivesebb vendéglátásban részesültek... Ilyenformán a hódító körút pünkösdi stációja mégis csak szép stáció volt. A Muzsák segítők még sok ilyen sikerhez a „költő” és „író” urakat...

— **A betiltott Himnusz.** Fiuméből jelemtik, hogy *Kukanich* plébánosnak a Himnusz ellen kiadott ismeretes tiltalma következtében megindult a mozgalom az iránt, hogy Fiume egy magyar diocészishez csatlakozzon, ami által elejét lehet venni a veszélyes jellegű horvát propagandának. *Donath* Imre fiumei tanfelügyelőt *Wlassios* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter táviratlag hívatta Budapestre, hogy a fiumei botránnyól kimerült információkat kapjon tőle.

— **Házasság.** Madarasi dr. *Feké* Gyula, *Beek* Hugó kuriai bíró fia, ma délben vezette oltárhoz a *Deak*-téri ev. templomban kilényi *Kilényi* Margitot, *Kilényi* Hugó miniszteri tanácsos leányát. Kint a templom előtt lovasrendőrök tartották fenn a rendet, a virágokkal és dicséltai növényekkel pompásan felszított imaház padjait pedig nagyszámu előkelő közönség töltötte meg, melynek sorában ott voltak: *Hegedus* Sándor miniszter, *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos, *Ludwich* Gyula miniszteri tanácsos, elnök-igazgató, *Emmerling* osztálytanácsos, dr. *Domonyi* Mór, *Szalay* Péter posta- és távirati elnök-igazgató, *Marz* államvasuti igazgató, *Déscey*, *Havass* és *Neuberger* kuriai bírok, *Gyórfy* Gyula országgyűlési képviselő, *Lanczy* Gyula, *Marczali* és *Török* Aurél egyetemi tanárok, továbbá az előkelő hölgyvilág köréből: *Darday* Sándorné, *Herlich* Károlyné, *Csery* Lászné, *Biró* Arminné, özv. *Szendé* Fülöpné, *Bischoz* Lajosné, *Lanczy* Edith, *Biró* Helen, *Orley* Martha, *Balint* Margit, *Friedlshöfer*-növeker stb. Az esketési szertartást *Horvath* Sándor vezette, aki gyönyörű, költői eszmékben gazdag beszédet intézett a fiatal párhoz.

Mezei Samu fővárosi kereskedő tegnap esküdött örök hűséget a donány-utcai izr. templomban *Weiler* Melania kisasszonynak.

Krausz Jenő Peremartonból a napokban jegyezte el *Drava*-Szabolcson *Krausz* Matild kisasszonyt.

Fischer Mihály e hó 3-án jegyezte el *Svarz* Janka kisasszonyt Zala-Szent-Gróton.

Szekely Ernő gepgyári tisztviselő eljegyezte *Skuteczky* Ilonka kisasszonyt Budapestben.

Beer Artur a budapesti *Engl* Bernát és *Társa* cég főnöke vasárnap vezette oltárhoz Sopronban *Meller* Klementin kisasszonyt, özvegy *Meller* Manoné leányát.

— **Az ügyvéd táblája.** Egy győri ügyvéd szörnyű bünbe esett. Olyan csunya nagy bünbe, hogy az apagyilkosság valóságosan enyhe hiba ehhez képest. A győri ügyvéd ugyanis két cimstáblát függesztett ki a háza falára. Egy kicsinyt, meg egy nagyot. Egy igen nagy, üzletszerű táblát, amelyre, tegyük föl, öklömmnyi betűkkel volt felírva, hogy: köz és váltó ügyvéd. Csunya dolog az ilyen — mondta az ügyvédi kamara. Rontja az ügyvédi kar tekintélyét s ezért ráparancsolt az ügyvédre, hogy tizenöt nap alatt vegye le azt a nagyobbik táblát, mert már az is fegyelmi vétség, hogy eddig ott volt, hát még akkor milyen fegyelmi vétség lesz, ha ezután is ott tartja.

A nagy nemzetek szabad versenyhez szokott gyermekei nagyot kacagnának az ilyenek. A tábla nagysága, a centiméterrel kimért szőlidság, amely megőrzi az ügyvédi kar tisztességét, valóban elengedhetetlen követelmények. Micsoda ország volna is az, ahol az ügyvédi kar nem berzenkednék, ha valaki az előírásos tábla helyett egy szembeéltő táblát függesztene ki?

Kérem, kérem, ez nem lehet! Magyarországon nem. Mert mi védjük ezt a szűz talajt az amerikai svindliellen s ha kell, ágyukkal és fegyelmi büntetésekkel is sikra szállunk a becületért, a copfért.

— **Párbajozó királyi ügyész.** *Nagy-Kikindáról* írják, hogy ott június 9-én reggel *Stocker* Antal királyi ügyész és *Albert* József gimnáziumi tanár karpárbaft vívtak. A párbajban az ügyész sebesült meg súlyosan. Nagy feltűnést keltett, hogy a királyi ügyész segéde *Vachtl* Leo városi rendőrkapitány volt és hogy a szállódt, ahol a párbaj végbement, rendőrök szállták meg. A párbajt összeszórtalkozás okozta.

— **László Fülöp esküvője.** *László* Fülöp festőművésznek *Guinness* Magdolna Lucyvel tartott esküvőjéről a következőket jelentik Londonból: Az esküvő *Stullorganban* (Irland), a nemes *Guinness*-család kápolnájában volt. Anglia és Irland több előkelőbb családját jelent meg, azonkívül ott volt a vőlegény édesanyja és testvéröccse és a két násznagy: dr. *Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsos és dr. *Terey* Gábor, az Országos Képtár igazgató-őre. Esküvő után a kastély előtt elterülő nagy parkban angol szokás szerint ugynevezett gardenparty volt, melyet pompás lakoma követett. Feltűnést keltettek a magyar diszruhák. A fiatal házaspár az angol tavakhoz indult naszutra. Innen Londonba utaznak, ahol *László* az angol királynő megbízásából, a windsori királyi kastély részére lefesti *White* tábornokot, a ladysmithi hőst. Ősszel a fiatal pár hosszabb időre Budapestre érkezik.

— **A jegyzők és a közigazgatási kurzus.** Pestvármegyei községi jegyzői egyesülete 16-án a Fehérlő-szállóban rendkívüli közgyűlést tart a községi közigazgatási tanfolyam dolgában. A vármegye jegyzőinek nagy a sérélmé, hogy azok közül, akik a tanfolyam végzése nélkül is letehetik a szigorlatot, a jegyzők felsoroiva nincsenek. A községi jegyzők pedig méltányosnak tartják, hogy ha az alispánoknak, vármegyei jegyzőnek, szolgabíráknak megadják a kedvezményt, ők is letehessek a kurzus végzése nélkül a szigorlatot, annál is inkább, mert azon a pályán évek hosszú sora óta működnek. A közgyűlést *Szegedy* Albert rákoskeresztúri jegyző, a vármegyei egyesület elnöke hívta össze.

— **A megye és egy sirhalom.** Pestvármegye mai közgyűlésén az alispán bejelentette, hogy a napokban meghalt *Hegedus* Jánosné, *Miskey* Borbála és hogy a megye haláljának és tiszteletének kifejezésül koszorút küldött a nagyon öreg asszony egyszerű sírjára. A bizottsági tagok között sok volt olyan, aki nem is tudta, hogy ki volt ez az asszony, ezeknek aztán az öregek megmagyarázták azt, hogy mit jelent az öreg asszony sírján az ország első megyéjének koszorúja. Budáról onszonyan bombázta *Hentzi* Pestet. A város hol itt, hol ott gyulladt ki és semmi se volt biztonságban. Menekült is a veszedelmes városból a nép, messze el, a lőtávolon kívül. S az elhagyott városban kevesedmagával maradt a megyei várnagy felesége, *Hegedus*né asszony. Nem hagyta el a házat, ami a védelmére szorult. Szükség is volt rá. Május ötödikén kigyult a tető. Erre a bátor asszony összekiabálta azt a néhány hajdút, aki még a vármegyházán maradt s eloltotta a tüzet. Azután naponként többször is ismétlődött ez a veszedelem s tizenöt napig ez a bátor asszony védelmezte a megye házat.

— **Kartyabárlangok a fővárosban.** A detektívek az éjjel több kartyázó bandára akadtak, amelyek törzskönyvbezárlásokkal a tiltott kartyázások különböző nemét üttek. A bűnösök tulajdonképp mindig a kávéház tulajdonosok voltak, akik tőlük telhetőleg kezükre jartak a kartyásoknak. A következő kávéházakban ugrasztották szét a házardetektókat a detektívek: *Kouts* László kávéháza (Podmaniczky-utca 3.). *Köbbaum* Károlyné kávéháza (Garay-tér 19.). *Spitzer* Samu kávéháza (Csömöri-utca 42.). *Fock*-féle kávéház (Donany-utca 10.). A detektívek lefogták a bankokkat s úgy a játékosok, mint a tulajdonosok elre megindították az eljárást.

— **A transvaali panama.** Ma kezdődött meg Brüsszelben a büntető törvényszék előtt az a szenzációs bűnpör, amelyet a transvaali követ-gég a transvaali vasút építési ellen indított meg *tizenegy millió frank kárértéért.* A vádlottak: báró *Oppenheim* Jenő és *Róbert*, egy lüttihi és egy párisi bankár és egy ügyvéd. A vádlevél szerint ez a társaság tizenegy és fél millió frankkal károsította meg a transvaali köztársaságot. Ezzel szemben a vádlottak védője felhozta, hogy mindössze 700.000 frankot tartozik még a társaság megteríteni Transvaalnak, mert 10 millió 700 ezer frankot a *transvaali vészérőfiak és a volksraad tagjainak megvesztegetésére fordított.* Ez a leleplezés úgy hatott, mint a bomba. A védő felolvasta a megvesztegetett államférfiak és egyéb személyek névsorát, amelyben *Krüger* 100.000 frank készpénzzel szerepel, *Krüger* 25.000 frankot kapott, veje 12.800 frankot. Transvaal alelnöke 50.000 frankot, a volksraad tagjai 120.000 frank készpénzt és temérdek ajándékot.

Az első tanu *Leyds*, a transvaali követ volt, aki azt vallotta, hogy nincs tudomása megvesztegetésről, csak annyit tud, hogy titkárja vasutrézvényeket kapott ajándékul a társaságtól. A vádlottak egytől-egyig megerősítették, hogy *Krüger* és mások megvesztegetésére uszott el a tizenegy millió frank.

A tárgyalást holnap folytatják.

— **A konitzl zavargások.** Az antisémítá zavar-gások egyre nagyobb mérvet öltenek Konitzban. Tegnap — mint onnan táviratozzák — a rendőrség és a csendőrség tehetetlenek bizonyult a zavargókkal szemben. Délután lomberolták a zsinagógát. *Wehn* rendőrbiztos megátámadták és menekülnie kellett. Este a graudenzi gyalogezrednek egy százada érkezett oda, amely a tüntetőket szét-zavarta. A hatóság kihirdette a statáriumot. — *A Norddeutsche Allgemeine Zeitung* azt írja, hogy a hatóságok tárgyalásos és legjobb tudomásuk szerint igyekeznek kideríteni az igazságot és megbüntetni a bűnösöket. Elítéli a pártpolitikai izgatást, amelynek révén sok valóban állítás került forgalomba a vizsgálat eredményére vonatkozólag s azt mondja, hogy a legnagyobb komolysággal végeztet nyomozások semmi olyat nem derítettek ki, ami a zsidó rituális gyilkosság vádját igazolná. Végül felszólít a lakosság érdekelte köréit, hogy támogassák a hatóságokat nehéz földatuk teljesítésében és óva inti a lakosságot, hogy tartózkodjék a kihágásoktól, amelyek nemcsak a tettesekre, hanem Konitz egész lakosságára nézve a legsúlyosabb következményeket vonnák maguk után.

— **Halálozás.** Báró *Nyáry* Béla cs. és kir. kamarás, a katonai érdemkereszt tulajdonosa, volt országgyűlési képviselő vasárnap délután nagy gyász-pompával temették el báró *Nyáry Gyula* pilisi kastélyában. A gyászszertartást *Bezzo* Imre monori ev. ref. lelkész végezte, aki ekes szavakban emelte ki az elhunytak haza, a király és egyháza körül szerzett érdemeit. A gyászbeszéd után a családi kriptában helyezték el a koporsót, melyre a családon kívül is igen számosan tettek koszorút.

Baltás Zsigmond, a Pesti Hirlapnak sok éven át sportmunkatársa, vasárnap reggel hárminchét éves korában meghalt. Halálát neje és kis leánykáján kívül nagy rokonság gyászolja. Temetését holnap, kedden délelőtt tíz órakor lesz az új izraelita temető halottas házából.

Mihályi Ede királyi tanácsos, a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara elnöke ma éjjel meghalt. A hatvan éves öreg urat szívizéhvérzés ölte meg. Mihályi tizenhat éve áll a kamara élén s előkelő szerepet játszott a város közéletében.

Botty Lajos, Zala-Egerszeg város polgármestere június 9-én 52 éves korában Zala-Egerszegen meghalt.

Ózveggy Fehér Andrásné született *Baltzer* Franciska e hó 9-én 73 éves korában Budapesten meghalt.

— **Az első magyar írógyász** annak a közlésére két fél bennünket, hogy a vasárnapi számunkban bemutatott német levelet tevédségből küldte magyar városba.

— **Nyári mulatságok.** A *hirlapírók nyugdíj intézete* javára, 16-án a *Zugliget* „*Facán*” helyiség termében tartandó tanulmányos iránt nagy az érdeklődés. A hangversenyen közreműködnek *Károlyi* Irma zongoramesternő, *Déri* Vilmos operanékes. *Batizfalvy* Gizella a Nemzeti Színház tagja, *Koralek* Paula operanékesnő, *Frederisz* Pal cselló-, *Czeleczits* Benő zongora- és *Kodesch* József hegedűművész. Jegyeket csak a mezhívó előmutatása mellett kapni, *Quentzer* Istvánnál (Budapest, Váci-utca 7-ik szám.) Csaladjegy 10 korona, személyjegy 3 korona.

Zólyom város asztalosiparos ifjusága vasárnap sikerült mulatságot rendezett a *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület* alapítóje javára. A mulatságon megjelent *Zólyom* város polgárszága nagy számmal. Az egyesület elnöksége *Clarr* Vilmos titkárral képviseltette magát, aki *Lozagas asszonyok* címmel felolvasást tartott. Felolvasás után tánc volt, amelyben az egész társaság részt vett. Az első négyest mintegy száz pár táncolta, *Vörös* Lajos zenéje mellett. A mulatság egészen magyar jellegű volt s úgy a rendezőség, mint a hölgyek nemzetiszínű kokárdával jelentek meg. A város képviselőiben *Skrövina* Mátyás polgármester, *Spilka* Ferenc főjegyző és

ifj. Thomka Pál tanácsnok vettek részt a mulatságon, mely a jótékony és nemzeti célra jelentékenyen jövedelmezett.

— **Öngyilkosok.** *Molnár* Irma 20 éves pincérnő az új országház mögött a Dunába vetette magát. A közelben horgonyzó hajók matrózái utána eveztek és szerencsésen kimentették. A mentők a Rókusba vitték. Tettének okát nem akarja megmondani. — *Weisinger* György napszámos az éjjel a Gyömrői-ut 55. szám alatt levő lakásán felakasztotta magát s mire tettét észrevették, halott volt. Azért ment a halálba, mert folytonos részegkedés miatt hozzátartozói megdorgálták. — *Weisinger* Ádám bonyhádi születésű 54 éves szábmester az éjjel a Mester-utca 61. sz. a levő ház egy félre eső helyen felakasztotta magát. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy hitelezőinek folytonos zaklatása miatt menekült a halálba. Mind a két holttestet a boncoló intézetbe vitték.

— **A láthatatlan zene.** Este, ha dolgnak elvégzése után elfáradva, kicsit szórakozni akarunk, hogy eltűnjék az estét, zene után kíváncsokunk, hogy lelkünk felderültjén, hangulatunk összhangba jöjjön a nyári esttel. Azonban a zenét nem találhatjuk fel mindig akkor és ott, ahol akarjuk. Az időjárás, a helyek hozzáférhetősége sokszor befolyásol. De ha Telefon Hírmondónk van, úgy végig heveredünk a kényelmes kanapán, fűtőkőz tesszük a kagylót, s im halljuk a láthatatlan zenét, mely e kagylókon keresztül a legfinomabb műszerezéssel hallható, elnyomván azonban a föléleges lármat. A Hírmondó ugyanis minden este 8 órá-tól 11-ig, felváltva katoná és cigányzenét közvetít. Közben 1/210—10-ig érdekes újdonságokat és táviratokat olvastat fel a szerkesztőség.

— **Ha őszül a haja, használja** *Zoltán Hair-re-generátorát*, mely a haj eredeti színét adja vissza. Ára 2 kor. *Zoltán* győgytárában, Bpest, N.-korona-utca 23.

(x) **Az első budapesti fordító-, másoló-, géprő-és sokszorosító-iroda,** *Andrássy-ut 51., Októzon-tér,* az eddigi hasonló irodák áránál jóval olcsóbban el-vállal bármely európai nyelvre fordításokat, kéz-és írógéppel való másolásokat és azok géppeli sokszo-rosítását.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: *Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli s/b. festmények* művész kiutalban. *Pestett fényké-pészeti hátterek* és *színpadok kölcsönbe kaphatók.*

(x) **T. olvasónk** b. figyelmébe ajánljuk a vilá-g-hírű *Szikoraszky-csezt* (*Erzsébet-körút 16.*), ahol leg-finomabb és legjobb minőségű posztókat maradek-voltuk miatt hihetetlen olcsó áron árúsítanak.

Vilmos császár és Sullivan.

(Véletlen interview.)

— *A Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 9.

Vilmos császár ma este egyről-másról, — udvari intimitásokról, politikáról nyilatkozott — a színház-ban. A császári páholyban meginterviewolta a csá-szár *Sullivan*. A *Mikadó* nagynevű szerzője hatalma-sát alkotott újságírói minőségében. És véletlenül jutott a császár-interviewhoz, amely különösen kelet-kezesének körülményeinél fogva érdekes. Finom operette-muzsika inspirációja alatt állt a császár is, *Sullivan* is.

Berlin, június 11.

A *Mikadó* dicsőségekben gazdag szerzője ma este maga dirigálta remekművét *Vilmos* csá-szár jelenlétében. A császár, aki maga is kom-ponista, föltűnő figyelemmel kísérte a dirigáló palca instrukcióit. Az előadás után aztán páho-lyába kéréte *Sullivan*-t.

Sullivan fölment a páholyba. A császár kez-zet fogott vele, aztán így szólt:

— Ma megcsodáltam önt, mint komponis-tát, mint dirigent és mint költőt.

Az elismerő szavak egy pillanattal elfogó-dtá tették *Sullivan*-t, aztán a fejedelmi dicséret hirtelen fölbátorította és nyíltan, határozott hang-on beszélt a császárral.

— Mikor jön felséged Angolországba? — kérdezte *Sullivan*. — Felséged olyan fogadtatás-ban részesülök Londonban, mint még egyetlen fejedelem sem. Angolországban csak két név népszerű mostanában: *Lord Roberts* és felségedé.

A császár így felelt:

— Igen, *Lord Roberts* nagy férfit, hatalmas dolgot művelt. Én örömmel és őszinte csodálkozással kísérem hadi tetteit. Igazán, halhatatlan szolgálato-kat tett hazájának.

— *Lord Roberts*szel egyformán dicsőítik fel-ségedet angol földön, mert az angol nemzet tudja, mit köszönhet felségednek, mondotta *Sullivan*.

Vilmos császár élénken közbevetett:

— Nagyon jól esik hallanom, hogy Angol-országban tudják, mily őszinte barátsággal visel-tetnek Nagy-Britannia iránt s becsülik ezt az érzésemet. Talán el fogok látogatni *Covent*-be.

Ismét *Sullivan* vette át a szót:

— Reméljük, hogy onnan Londonba is el-

látogat felséged. Mi hideg nemzet vagyunk, de ez egyszer úgy fogjuk fogadni felségedet, mint még soha senkit.

Ezzel végződött a beszélgetés.

A véletlen interview híre művész-körökben gyorsan elterjedt. Mindenki gratulál *Sullivan*-nak. Csak a *Mikadó* partitúrájának a kiadója volt szomorú. Sopánkodva vont a felelősségre *Sullivan*-t.

— Ugyan mért nem kért egy autogrammot a csá-szártól a *Mikadó* köztájanak a címlapjára. Micsoda kelete lett volna az új kiadásnak!

Sullivan bizony kérhetett volna a császártól egy autogrammot.

És kapott is volna.

A zeneműkiadó azonban — ami az autogram-m szenzációs értékét illeti — csalatkozhatott volna.

Érettségi előtt.

— Egy komolykodó ifjú levele atyjához. —

Budapest, június 11.

Kedves szülőim! Csendes est van. Elvégeztem nehéz munkámat. Előveszem fuvolámat s méla dalt fúvok el azon. Így megengyhül fáradt testem. Aztán tizenegyötől tizenkettőig még átismétlem *Horatius* ódát s a koszinus tételt. Végül pedig álomra hajtom fáradt fejemet. Oh kedves atyám, én mondom, hogy én nem tudja, mily súlyos szenvedések és keserves fáradtságok árán fejlődik és érik meg az ember. Odáig hosszú és göröngyös út vezet, melyen a tudás virágai nyiladoznak. Ezeket a virágokat nehéz le-szakgatni, oh nagyon nehéz, kedves szüleim s ezt az igazságot meg is írtam a magyar érettségi dolgoza-tomban, melynek címe: „A tudás hatalma” volt s melyre vagy egyet vagy egy felet kaptam. It meg-említem, hogy már görögül is megvolt az írásbeli, ugyszintén németből s Isten segítségével mondhatom, hogy mindkétjén jól sikerülték.

Most csendes est van s ezembe jut, hogy jö-vendőbeli életpályámról komolyan gondolkodjam. Mert kedves szüleim, a legfontosabb lépés ez az életben s aki ilyenkor nem gondolja meg jól cselek-veleinek mikéntjét, az könnyen elbukik azon a si-kamlós talajon, melynek neve élel. Én a magam részéről jól meggondoltam s jogász szeretnék lenni, mert először is az nagyon szép pálya s aztán a leg-nagyobb szolgáltatást a hazának mindig a jogászok tették. Például fölhozom *Cicero*-t, aki a quo usque tandem abutere kezdetű szónoklati remekkel meg-mentette Rómát a *Catilina*-féle összeesküvéstől. Csak aki hivatását nemesen fogja föl, az várhatja az utókor elismerését s azért tartom én őt (*Cicero*-t) nagy em-bernek, akibezer méltó szeretnék lenni, hogy hazámnak és kedves szülőimnek örömet szerezhessenek.

Most csendes est van s gyorsan pereg az idő. Ma nem írhatok sokat, mert még ismételnis akarok. *Schunda* tanár ur, aki egyike a legjobb tanároknak s nagyon jól érti a latint és a görögöt, megkívánja, hogy a szatirakból szemelvényeket is tudjunk s azt akarom még elvégezni a koszinus tételen és az ódák-on kívül. Így azt hiszem, jól fog sikerülni a vizsgá-m s mint érett ember repülhetek az önök kitárt, puha, szerető, szülői karjaiba. Talán huszadikán estére lesz az az örömdes nap, mikor mint teljesen érett férfi, búszkén mondhatom, hogy megtettem kötelessé-gemet. Huszonegyedikén lesz az érettségi muri, amelyen rendszeren nagyon jól szoktak mulatni a diákok. Én is mulatnék, de —

Igazán félve írom le e sorokat. Olyan sok és nagy áldozatot hoznak a szerető szülők kedves gyer-mekeiknek s mégis vannak oly kiadások, melyeket a társadalmi kényszer parancsol az emberre. A matura muri rendszeren belekerül tíz forintba s azért arra kérem, legyenek szivesek s áldozzák fel még tanulmányaim befejezésére ezt az összeget. A régi könyveimet nem fogom eladni, mert hátha szükség lesz azokra még a jogi pályán. Igaz ugyan, hogy a *Mitzer* Rudolf nevű könyvkereskedő már kétszer is megszólított, hogy ő félaron is megveszi, de nem adom el. Nem akarok azokkal kufárkodni, akik oly sok szépet és nemeset ojtottak lelkembe.

Most csendes est van s én zárom soraimat. Fáradt testem pihenni vágyik s remélem, hogy hol-nap friss erővel láthatok munkámhoz. Azon remény-nben, hogy kérésemet a matura-murira vonatkozólag szivesek lesznek teljesíteni s hogy tekintetbe veszik, hogy a nagy munka után mily édes egy kis szóra-kozás és hogy a társadalmi kényszer is megvan, eszokolom kezüket és maradok

szerető fiuk
Gábor.

Királyok Párisban.

I.

Királynak lenni jó;
Párisba menni jó;
Mily jó lehet tehát, ha egy
Király Párisba megy.

II.

A kiállítás első királya
Volt a kapurthalai rája.
Erre mosolygva gondolkod:
Egy rája nem komoly dolog.
Országáa Ázsiába' van,
Ha van —
Az arca nem egész' fehér,
Erében forrón pezsg a vér,
Pénzt szór a marka,
Rubája tarka,
S ki van az ember téve annak,
Hogy, bár előkelő vendégi vannak,
Kiket dús asztalához ültet,
Kézsel eszi a marhasültöt,
Hordárnak szalutál az utcán,
A nagykövetnét megcsipkedí,
Zenében nem kell néki Audran,
Offenbach, Messenger, Lecocq
S a többi sok,
Mert lévén a rája eredeti,
Legjobban a hangolást szereti.
S óh rája, mi legtöbb szegényt ont rád,
Az ászhívrásra nem mond szöke,
Kis terced' el nem hallgatod,
És a lapot
Kvint-kassza ellen össze nem csapod.

Ilyen vagy, rája és ez kár,
Mert svéd Oszkár,
Ki tegnap érkezett Párisba,
Hogy ott töltsön néhány hetet,
Most tégedet
Végleg elfeledtetett.

Van ugyan néhány hercegecske,
De Oszkár az első komoly fecske,
Az első mulató király.
Utána jön majd nyáron még a
Többi nagy királyi kolléga.
Ki szórakozni jön, ki meg
A kiállítást nézni meg.

III.

Mulatságból, szórakozni
Jön a velszi herceg,
Király szólnak már Párisban
Csipős kupléversek.
Politika nem kell neki
— S hajna!
Csak az a szép, vidám város,
Hol folyik a Szajna.

Vilmos császár jön megnézni,
Hogy az ipar szép-e,
S mi ér többet, a franciák,
Vagy németek gépe?
Megnézi a katonákat
— S hajna!
Ravasz mosoly színhelye lesz
Pici piros ajka.

Elmegy a cár körülnézni,
Milyen a barátság,
S hogy Párisban egyszer végre
Személy szerint lássák.
Megnézi a katonákat
— S hajna!
Büszke öröm színhelye lesz
Pici piros ajka.

Kilátszik majd Ferdinánd az
Anyai uszályból,
Ez is elmegy szép Párisba,
Még pedig muszájból.
Országában nagy a szavár
— S hajna!
Míg ő itt van, odabaza
Bajt halmoznak bajra.

Szóval lesz majd királyjárás
Páris városában,
S nem lesz semmi levelezők
Tudósításában.
Mert ilyenkor hallgatni kell,
— S hejne!
Kár, hogy már nem újságíró
Doktor Heinrich Heine.

FŐVÁROS.

(*) **Adókvetés.** Holnap, e hó 12-ikén a VI. és VII. kerület második bizottságaiban a külön meghívottak III. osztályu keresetadó-javaslatait fogják tárgyalni.

(*) **Két új tisztiorvosi állás.** A közgyűlés hozzájárult dr. Schermann Adolf tisztí főorvosnak ahhoz az előterjesztéséhez, hogy az ő hivatalához két új tisztí orvosi állást szervezzenek. A belügyminiszter most jóváhagyta a közgyűlésnek ezt a határozatát.

(*) **Új honpolgárok.** Chmelka János lakatosmester és Márkus Henrik kereskedő ma tette le a honpolgári esküt Halmos János polgármester előtt.

(*) **A főváros közbiztonsága.** A főkapitány ma számolt be a közigazgatási bizottság ülésén a május havi közbiztonsági állapotokról. A jelentés szerint: a rendőrség 1074 bünesetben fejezte be a nyomozást, melyek közül 112 büneslekmény az ember élete és testi épsége, 855 a vagyon ellen irányult, a többi 107 jelentéktelen becsületsértés, rágalmasz és egyéb enyhébb beszámítás alá eső büneslekmény volt. A vagyon ellen irányuló büneslekmények közül különben 644 lopási eset volt, és pedig 338 vétés és 306 büntett. A kár 113 esetben 40 koronán aluli, 243 esetben pedig 20 koronán aluli összeget tett ki. Előzetes letartóztatásra 133 egyént helyeztet a rendőrség; ezek közül 110-et az illetékes kir. bíróságokhoz kísértetett, 14-et a nyomozás folyamán szabadlábra helyeztet, 6-ot kórházba szállított, egyet közigazgatási eljárás alá veti, 2 ellen pedig folytatja a nyomozást. A fogházi és toloncgyosztálynál elzárva volt egyének közül közigazgatási elbánsás alá került 1615, és pedig szabadon bocsátott 1088, a javító-intézetbe helyeztetett 3, a kerületi előljárásságokhoz állítottatott 4, egyéb hatóságnak vagy intézetnek átadatott 120. Kényszer-utlevéllel kintasítottatott 191, tolonc-uton elszállítottatott 148, végül átkelési tolonc volt 62.

(*) **Jelölés tanító és tanító állásokra.** A közoktatásügyi bizottság, ma délután, Faller Ferenc tanácsos elnökelete alatt a következő állásokra tette meg a jelöléseit:

A **felsőbb leányiskolai matematikai tanszékre:** első helyen Nemeskey Lajost, második helyen Képesy Imrét, harmadik helyen Hirka Antalt jelölte.

A **polgári iskolai menyiségtan-termeszteltani székre:** első helyen Kunfalvi Rezsőt, második helyen Szöke Bélát, harmadik helyen Abraham Istvánt.

A **polgári iskolai ábrázoló mértan-menyiségtan székre:** első helyen Valtér Vilmost, második helyen Zád Jenőt, harmadik helyen Dallos Sándort.

A **polgári iskolai rajztanári székre:** első helyen Glüek Károlyt, második helyen Kende Istvánt, harmadik helyen Hrabetz Nándort.

A **polgári iskolai magyar nyelv-földrajzi székre:** első helyen Váradí Amadát, második helyen Béky Dezsőt, harmadik helyen Simon Bertalant.

A **polgári iskolai magyar nyelv-történeti székre:** első helyen Piláthy Bélát, második helyen Végh Mihályt, harmadik helyen Vágó Aladárt.

A **polgári iskolai vegytan-termeszteltani székre:** első helyen Grósz Lajost, második helyen Lórincoz Dénest, harmadik helyen Nagy Bélát.

A **polgári iskolai német nyelv-földrajzi székre:** első helyen Sebastyén Manót, második helyen Halász Gyulát, harmadik helyen Danháncs Mihályt.

A **polgári iskolai menyiségtan-kézimunka székre:** első helyen Szabó Gizellát, második helyen Glücklich Vilmost, harmadik helyen Kovács Józstát.

Mindezekre az állásokra a választás szerdán — június 13-án — délelőtt lesz a tanács ülésében.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Zenekarai est az Uránában.** Érdekes estéje volt ma az Uránának: zenekari előadás értekezéssel kapcsolatban. A Zeneakadémia zenekara, az Operaház zenekarának néhány tagjával kiegészítve, Hubay Jenő lendületes vezénylete mellett előadta Beethoven negyedik szimfóniáját precíz ésszjátékkal, — megelőzőleg pedig Volkmann: g-moll vonósnégyesét hallottuk szabatos előadásban. Mindegyik zeneművet dr. Molnár Géza, a jeles zeno-esztétikus vezette be értekezéssel. Dr. Molnár Géza, akinek brilliáns pennáját, széleskörű ismereteit és kritikájának lélektani módszerét újságokból és előkelő folyóiratokból már évek óta ismeri a közönség, ma este lebilincselő és világos, szabad előadásával jeles szónoknak bizonyult. Még sohase sajnáltuk úgy, mint ma este, hogy az egyetemen nincsen a zeno-esztétikának tanszéke. Mert odaváló emberünk volna. (—ly.)

** **A Magyar Színház új igazgatója.** A Magyar Színházról a következő hivatalos értesítést kaptuk:

A Magyar Színház Részvénytársaság igazgatótanácsa tegnapi ülésében nevezte ki a színház új igazgatóját. A kinevezés Reiner Ferencet, az ismert író-t és hírlapíró-t állítja a legfiatalabb budapesti színház élére. Az új igazgató, aki idegen hangzású nevét megmagyarosította és ezennel Rajna Ferenc néven vezet a színház ügyeit, október elsején veszi át hivatalát.

A Magyar Színház új igazgatója a magyar újságírói kar egy nagyon érdemes tagja, aki mint író, mint kritikus és mint színházi ember számtalanszor a tá tanujelét, hogy nemcsak a passzív, de hívatás meg szakértelem is vonzza a kulisszák világához. Reméljük, hogy igazgatása szerencsés korszakot jelent a Magyar Színház történetében.

** **A Kapitánykissasszony reprize.** Gené Rikárdnak valamikor nagy népszerűségű operettjét, a Kapitánykissasszonyt eleveníti fel holnap, kedden a budai Fővárosi Nyári Színház. A bájos zenéjű operett a következő szereposztásban kerül színre:

Mária Franciska — Szendrő Aranka. Domingos — Krémer. Lamberto — Mihályi. Fanchette — Szende Anna. Januario — Stoll. Norberto — Radványi. Mungó — Szilágyi. Joahno — Virágháti.

** **Richter János Angliában.** Richter János egy bécsi újság írtasulása szerint, a napokban öt éves szerződést írt alá, amelyben arra kötelezte magát, hogy a manchesteri hangversenyeket fogja dirigálni. Richter a legközelebbi időben Manchesterbe költözik.

** **A Három pár olpő a Vígsházban.** A Vígsház most a Három pár olpő című énekes bohózatra készül, amely mint már megirtuk, e hónap 16-ikán kerül bemutatásra. A darabban, mint értesülünk, Szelepcsényi Linka, a Népszínházban volt ifjú énekesnője is fel fog lépni, ugyiszintén Gábor József, aki Páris szerepét énekelte a Szép Helenában.

** **Az első magyar doktor-színész.** Rendkívül érdekes felavatási ünnep volt szombaton a kolozsvári tudományegyetem dísztermében. Janovics Jenőt a kolozsvári Nemzeti Színház kiváló tehetségű fiatal művészét és nagyképzetségű rendezőjét avatták fel ünnepélyesen a filozófiai tudományok doktorává. Janovics négy esztendő kolozsvári működése alatt elvégezte a bölcsészeti fakultását, időközben tanári vizsgálatot tett a magyar és francia irodalomból, e héten pedig fényes sikerrel állotta ki a tudori szigorlatot az esztetikából, magyar irodalomból és nyelvészetből. A felavatási ünnepen Kolozsvár színe-java s a szintársulat minden tagja jelen volt. Külföldön van rá példa, de magyar színpadon ez az első eset, hogy doktor-színész működik. Dr. Janovics most hosszabb külföldi tanulmányra indul, hogy a rendezői minőségében szerzett tapasztalatait bővítse. A fiatal doktor-színész különben a dramaturgiai irodalom terén is elég szép nevet vívott ki magának, éppen most jelent meg egy vaskos kötet: Csiky Gergely élete és művei címen, mely a jeles dramáiról életét és működését a Proletárok tárgyalja 16 nyomtatott iven. Az értékes mű méltatására még visszatérünk.

** **Növendékszínészek vizsgálata.** A Népszínházban tegnap délután tartották második vizsgálati előadásukat a Rákosi-féle színészkola növendékei. Ezuttal az iskola énekes-növendékei léptek fel az Éjzel az erdőn című népszínműben és az Elízondói leány című operettben. A növendékek közül figyelmes tanításra és figyelmes tanulásra való készültégükkel feltűntek Gincz Regina, Fort Ferenc, továbbá Zsolto-ványi, Vajda és Tihanyi.

A Rákosi-iskola harmadik vizsgálati előadása szombaton lesz az Uránában. Az előadáson a Bantauk kerülnek színre.

** **A Népszínház ifjúsági előadása.** A Népszínház igazgatósága a fővárosi tanintézetek vezetősegit értesítette arról az elhatározásáról, hogy a Robinson Crusoe című látványosságának, mint kiválóan ifjúsági színműnek az előadásaira bármint jegyet féláron bocsát a növendékek rendelkezésére, ha egyszer legalább tíz jegyet vásárolnak. Az első ilyen ifjúsági előadás holnap, kedden lesz. A hét folyamán a Robinson Crusoe még szombaton kerül színre.

** **Patti Adolina hangversenye.** Patti Adolina, mint minden évben, az idén is hangversenyt rendezett a londoni Albert Hallban. A művésznő Normából és a Fegaro lakodalmából énekel egy-egy áriát s végül az Ardiu-féle Csók-keringőt adta elő, amely mindig egy bravuroz énekszáma volt. A londoni újságok szerint Patti hangja még mindig meglepően friss. A közönség, amely színtől megöltötte a termet, olyan zajosan ünnepelte Patti-t, hogy programját megtoldotta a Home, sweet home! című angol dallal.

** **A viceadmirális sikere.** A Kisfaludy-Színházban a Viceadmirális című nagy operette minden eddigi előadása zsumfolt ház előtt folyt le. A közönség nagy élvezettel hallgatja a fülbemászó melódiákat, melyek Mülöckernek legszebb alkotásai közé tartoznak. Az igazgatóság, a nagy sikerre való tekintettel, az egész e heti műsort a Viceadmirálisal töltötte be.

** **A bécsi filharmonikusok Párisban.** A bécsi filharmonikusok Metternich Paula hercegné védnöksége alatt több hangversenyt rendeznek Párisban. A hangversenyeket Mahler igazgató fogja dirigálni.

** **A Magyar Színház új komikusa.** Nyáráy Antalt, a kolozsvári Nemzeti Színház volt jeles komikusát, aki most a Városligeti Színkörben játszik s akit a főváros közönsége is régebb idő óta a legelőnyösebben ismer, a Magyar Színház igazgatósága szerződtette. Nyáráy szerződtetése igazi nyereség a Magyar Színházra, amely egy kiváló tehetségű művész nyer benne.

** **Bur háboru.** Ez a címe a Városligeti Színkör legközelebbi udonságának. A dél-afrikai eseményeket érdekesítő mese keretében tárgyaló 3 felvonásos darabhoz az igazgatóság fényes díszleteket és eredeti jelmezeket készített, úgy, hogy az valódi látványosság számba megy. A komoly eseményeket felváltva követik vidamánál vidámabb epizód-

dok, táncok és énekszámok. Az újdonságot *Feld Aurél* és *Zsoldos László* írták, zenéjét pedig *Donáth Ede* szerelte. A bemutató előadás e hónap végén lesz.

** A Mikádó a berlini udvari operában. *Sullivan* Arthur világhírű operettjét, a *Mikádót*, tegnapelőtt adták elő a berlini udvari operában. Az előadás már azért is a legnagyobb érdeklődést keltette, mert *Sullivan* maga dirigálta az előadást. Az operettnak, természetesen, zajos sikere volt és *Sullivan* nagyban ünnepele a közönség.

** A kassai dalénekes. Az Országos Dalos-egyesület ma tartotta rendes évnegyedes választmányi ülését, mely főleg a kassai országos dalénekes ügyével foglalkozott. A választmány végleg megállapította az ünnep műsorát és kifejezést akarván adni *Zimay László* iránt való kegyeletének, a közös karok sorába felvette az elhunyt zeneköltőnek *Suhog a szél* című szék dalát. Az ülésen jelen volt *Lekly Gyula*, a kassai dalkör elnöke, aki jelentést tett az országos dalénekes előkészületeiről.

Botrány a filharmonikusok bankettjén.

Budapest, június 11.

A filharmonikusok *Mészáros Imre*, az *Operaház* új igazgatója tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen csunya botrány történt. Az eset a következő:

Az *Operaház* zenekari tagjai, akik eleinte nagy örömmel fogadták *Mészáros Imre* régi kollégájuk igazgatóságát, csakhamar keservesen csalódtak. Az új főnök vizsgára rendelte be őket, mintha új ismereteket kellene kötni és mintha nem is brácsázott volna esztendőnkön keresztül soraikban. Most nem egy régi tag retteg az elbocsátástól, pedig hát köz tudomásu, hogy *Mészáros Imre* egyáltalán nem volt hangszere mesterének mondható.

Azonfelül — úgy gondolkoznak a filharmonikusok, — *Mészáros Imre* karrierjét jó részben nekik köszöni, akit csupán fenomenális bőbeszédűsége miatt emeltek az elnöki székbe, hadd szónokoljon mint számos küldöttség vezetője a fővárosnál, itt, ott, amott és hadd emlékezzenek meg erről a sajtóban a beküldött komünikék. Ebben az időben tanulhatta meg *Mészáros Imre* a komüniké-gyártásnak azt a módját, amelyen például legutóbb *Káldy Gyula* búcsúzásáról szóló igazgatósági komüniké is készült.

Mészáros különben nemcsak a zenekari tagokat brúszkirozza, hanem például az *Operaház* legelőkelőbb művészeinek (köztük már egy hölgynek is) megtiltotta, hogy őt hivatalos helyiségén kívül megszólítsák.

Noha roppant sokat bosszankodnak és mulatnak az öntulbecsült eme furcsaságain, mégis csak bankettet rendeztek *Mészáros Imre* tiszteletére a filharmonikusok.

És itt csunya botrány történt. A filharmonikai társaság nevében *Gianicelli*, ez a kitűnő muzikus, de teljesen bécsi érzelmű ember németül köszöntötte fel az igazgatót, mert — úgy mond — „a zenekar hivatalos nyelve a német”. A filharmonikai társaság részéről súlyos tapintatlanság volt, hogy olyan embert bízt meg az üdvözlő beszéd elmondásával, aki nem tud magyarul.

De mit szólunk ahhoz, hogy *Mészáros Imre*, a Magyar Királyi *Operaház* igazgatója nemcsak hogy vissza nem utasította a német köszöntőt, hanem háromszor szólalván föl az est folyamán, mind a háromszor maga is németül beszélt.

Persze nem is volt köszöntő benne és a filharmonikusok, akik ajkukat harapdálva néztek össze és akikben jó adag bohém elmesség van, rögtön ki is neveztek II. *Mészáros Vilmos*nak, mivelhogy olyan hangon beszélt, mint a német császár. Ilyeneket mondott:

— Ich werde mich die Reich der Philharmoniker Gesellschaften auf fernere die Philharmoniker Gesellschaften zu führen... Auch hoffe ich, dass mein Reichthum mit auch fernere in ergeben bleibt...

Stb. Nagy volt a komikum, — elvégre nem mindenkinek adatott meg, hogy hirtelen szerencsében a szerényesség gráciájával tudja megőrizni igazi méltóságát. De a komikumnál sokkal nagyobb a botrány, amelynek eltilésére elegendőn súlyos szavakat alig tudunk találni.

MŰVÉSZET.

□ A tavaszi tárlat beszámolója. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatát tegnap rekesztették be. A tárlatnak ugy anyagilag, mint erkölcsileg kielégítő sikere volt. A megnyitás napjától, április 10-étől, összesen 52 napon volt nyitva a tárlat, kileno napig a Munkácsy-gyász miatt szünetelt. A tárlatnak összesen 21529 látogatója volt, vagyis átlag naponként 414. A kiállított képek közül elkelt 86 darab közel 40.000 koronáért. Ebből 6930 koronáért vásárolt a kormány, 8080 koronáért a *Műbarátok Köre*, 300 koronáért a koronás sorsjáték, 10.160 koronáért a társulati nyerő tagok. A többi megmaradt vásárolták.

A koronás sorsjátéknak szomorú ezedménye volt, mert a kibocsájtott 4000 darab sorsjegyből csak 800 kelt el. Az igazgatóság ezért elhatározta, hogy csak egy nyereménytárgyat vásárol 300 koronáért, a sorslással járó költéseket pedig ezuttal külön fedezi. Nyereményül az igazgatóság művésztagjai *Gergely Imre* „Piroska” című művét választották. A nyilvános húzás június 13-án délután 4 órakor lesz a városligeti műcsarnok tanácskozó termében. Itt megemlítjük, hogy a Munkácsy-szoborra a Műcsarnoknál bejelentett adományok összege 16.775 korona 64 fillér, amelyből 1866 korona művészek adománya.

□ A párisi világkiállítás kinttettett művészek. Multkor számot adtunk arról, hogy a festők közül kik kaptak aranyérmeket a párisi világkiállításra. Most a *mezzetek* felett itélkező zsűri is befejezte munkálatait. Nagy aranyérmeket kaptak a franciák közül: *Braque*, *Leopold Flameng*, *Achille Jaquet*, *Patricot*, *Sulpis*, *Chauvel*, *Waltner*, *Laguillermie*, *Desboutin*, *Carrière*, *Chéret*, *Sirouy*. A németek közül: *Koeppling*, az amerikaiak közül *Whistler*, a hollandiak közül *Bauer*, a svédek közül *Zorn*.

Kis aranyérmeket kaptak: a németek közül *Hans Meyer* és *Forberg*, a belgák közül *Lenain*, az amerikaiak közül *Cole* és *Pennel*, az angolok közül *Cameron* és *Haig*, a hollandiak közül *Dupont* és *Witsen*, az oroszok közül *Matthée*, a svájciak közül *Piguet* és *van Muyden*, a törökök közül *Chatrine*. A magyar osztályt egyetlenegy íy kintteltés sem érte.

□ Az aradi művészkiallítás berekesztése. Az aradi művészkiallítás, amely ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült, holnapután rekesztik be. Az aradi tárlat volt a Nemzeti Szalon ez évi utolsó akciója a nyári szünet előtt.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ A Magyar Tudományos Akadémia II. (társadalmi és történettudományi) osztálya ma délután *Pauler Gyula* elnöklété alatt ülést tartott. *Czobor Béla* volt az első felolvasó, aki bejelentette, hogy *Árpád-házi boldog Margit* ezüst házi oltárkájá, melyet évek óta keresnek, megkerült. Ezt az oltárkát *Rómer Flóris* 1864-ben még látta a rakicsányi várban, mint *gróf Bathányi Vincenc* tulajdonát. A Nemzeti Múzeum akkor anyagi erő híján nem szerezhette meg a becses ereklyét. 1867-ben egy majna-frankfurti antikváriusnál volt. Aztán nyoma veszett. Keresték az 1885-iki és 1896-iki kiállítások alkalmával mindenfelé, de nem találták meg. Most, a párisi kiállítás alkalmából, *gróf Széchenyi Béla* szerencsés öszeköttetése révén nyomára akadt az oltárkának. Ezüsből van, remek, attetsző zománcal ékítve, rajta néhány apostolnak és szentnek a képe, s a középen *Szűz Mária*, karján *Jézussal*. Már látható is a párisi kiállítás magyar történelmi csoportjában. Ezután *Matyas Flórian* olvasta fel dolgozatát *Szent László és Imre királyok végnapjáról és II. Endre életéről, jogsgárol és temetéséről*. Erdekesebb az őz hisztorikusnak az a feltevés, hogy *Szent László király földi maradványait* nem *Nagyváradon* temették el, hanem *Somogyváron* s csak tizenegy hónappal később vitték át *Nagyváradra*. A felolvasás kissé hosszúra nyúlt, s ezért *Féjerpataky László* felolvasása elmaradt.

VIDÉK.

— (Pestmegyei közgyűlés.) *Benicsky Feren* főispán elnöklété alatt ma tartotta évnegyedes közgyűlést Pestvármegye. Az alispán jelentés *Fazekas Agoston* terjesztette elő. A jelentés meglepő szavakban emlékezik meg a nemrég elhunyt *óri Hegedűs János*né, született *Miskey Borbála* haláláról, akinek a koporsójára *Benicsky Lajos* alispán koszorút küldött a törvényhatóság nevében. Hegedűsné a pestmegyei székház várnagynak a felesége volt, s midőn *Heutz* bombázatni kezdte Pestet, az asszony egyedül maradt a megyeháza épületében s azt előbb ő maga és néhány hajdu, majd később a segítségül kért egy szakasz honvéd mentette meg a leégéstől. A hősi munkát tizenöt napon át folytatta az erősekkü ur-asszony.

A jelentés ezután áttér a sorozás eredményére, amelyet kielégítőnek mond. A közegészségi állapot is kielégítő volt, de kedvezőlenek voltak az állategészségügyi viszonyok. A terméskilátások sem mondhatók kedvezőeknek. A fagy és a jég sok kárt okozott, különösen a szőlőkben és a gyümölcsökben. A munkásmozgalmak szünőben vannak a jelentés szerint. A munkásközvetítő intézményt megalkották s ez idő szerint 67 községben vannak munkásközvetítők.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után a főjegyző ismertette *Heves-vármegye* átiratát, amelyben az új bűnvádi perrendtartást akképp kéri módosítani, hogy a járási főszolgabírák a nyomozás alól felmentessenek. A közgyűlés az átiratot tudomásul vette.

Ezután a *Gulner Gyula* megüresedett közigazgatási bizottsági és állandó választmányi helyeire mezeitették a választást. A köznevelési választmányba

ifjabb *gróf Ráday Gedeont*, a közigazgatási bizottságba pedig *gróf Teleki Józsefet* választották meg.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés *Huszka Gyula* cinkotai jegyző 600 koronás alapítványát, amelyet a magyar nyelvben kiváló előmenetelt tett idegenajku iskolásluk számára tett. Az alapítónak jegyzőkönyvi köszönetet is szavaztak.

Végül a honvéd hadapród-iskolai alapítványi helyre *Magay Bélát* választották meg.

EGYESÜLETEK.

(A magyar hajózási egyesület igazgatósága) *Mallekovic* Sándor elnöklété alatt e hónap 9-én ülést tartott. A napirend előtt *Klein Gyula* szóvá tette azt a kérvényt, melyet a biztosító társulatok a belvízi hajók állami osztályozása végett a kereskedelmi miniszternek átnyújtottak. *Klein* indítványára elhatározta az igazgatóság, hogy felterjesztést intéz a maga részéről is a miniszterhez, amelyben a biztosító társulatok kívánsága ellen állást foglal és azt mellőzni kéri. Az elnök jelentette, hogy ebben az ügyben a kereskedelmi minisztériumban *Csörgő* államtitkár elnöklété alatt június 16-án szakértekezlet lesz. Az elnök indítványára ezen a szakértekezleten *Szohner* Károly alelnök, *Klein Gyula* igazgató és dr. *Török* Emil titkár vesznek részt az egyesület képviselőiben. Folytatódóan tárgyalták a hajóajlatromról szóló törvénytervezetet és megbízták az elnököt és a titkárt, hogy az átdolgozott javaslatot a módosításokkal együtt terjeszse fel a kereskedelmügyi miniszterhez.

(Tanács közgyűlése.) Az Országos Középiskolai Tanáregyesület Budapesti Köre ma este tartotta évi közgyűlést az egyesület ülvilág-utcai helyiségében dr. *Schmidt* Ágost elnöklété alatt. Az elnök megnyitó beszédében visszatekintett a lefolyt évrre, szökött a tanárság társadalmi helyzetéről, s kiterjeszkedett végül az egyetem decentralizációjára és egyéb nevezetesebb tanügyi kérdésekre. Dr. *Boszkó* Endre titkár jelentésében az egyesület mult évi működését ismerteti, hangsúlyozva azt a nehéz körülményt, mely a tanári nemes hivatás teljesítése közben az egyesület legjobbjait sirba döntötte, így *Péterffy Jenőt*, dr. *Gerő* Viktort és dr. *Györök* Leót. Végül a tanári özevegnek és árvek segélykőre javára az egyesület száz koronát szavazott meg.

(Országos gyógyszerészek közgyűlése.) A Magyarországi Gyógyszerészek Országos Egyesülete ma tartotta a budapesti gyógyszerésztudományi helyiségében *Zboray* Béla elnöklété alatt évi rendes közgyűlést. Dr. *Molnár* Nándor titkár jelentéséből sajnálattal vették tudomásul, hogy a gyógyszerészi kamara megvalósítása, amelynek létrehozását 1898-ban határozták el, a politikai helyzet változása miatt maig is elmaradt. A gyógyszerészi tanfolyam két kiváló tanára, dr. *György* István és dr. *Schiberszky* Károly adalványozatuk miatt kénytelenek voltak visszalépni s helyükbe dr. *Weszelszky* Gyulát és *Jakabházy* Zsigmond egyetemi m. tanárt sikerült az elnökségnek megnyerni. 1898-ban a budapesti tanfolyamra 50 gyakornok irakozott be, Kolozsvárott pedig 34 hallgatta a tanfolyamot; 1899-ben a budapestin 62, a kolozsvárin 20 hallgató vett részt. Az egyesület közszereletben álló titkára: *Hasznos* Gyula lemondott tiszteréről és helyébe dr. *Molnár* Nándort választották meg. A jelentés után a közgyűlés legfontosabb tárgya következett. Egész délelőtt arról folyt ugyanis a vita, vajjon a jelenlegi 6 középiskolai előképzés helyett kötelezőleg behozassék-e a pályára lépés előfeltételül a teljes középiskolai előképzés, illetőleg az érettségi vizsga leletelének kötelezettsége. Dr. *Varsányi* Zoltán, a Gyógyszerészeti Hetilap szerkesztője és a közgyűlés jegyzője, hosszabb tanulmánnyal okolja meg a kvalifikáció emelésének szükségességét. A közgyűlés hosszú vita után kimondta, hogy az egyesület kebeléből bizottságot küld ki, amely magát vidéki tagokkal kiegészítve, egyetemi tanárokkal és irányadó faktorokkal együttesen tárgyalja a kérdést és egy év alatt egybehivandó rendkívüli közgyűlésen e bizottság kész javaslattal álljon elő. A közgyűlés második fontosabb tárgya az a kérdés volt, vajjon a gyógyszerész-egyesületbe való kötelező belépés kieszközölése céljából önjuttató-e lépéseket tenni? A közgyűlés egyhangulag elhatározta ily irányú akció megindítását. A gyógyszerészek sok sérelmeiről volt szó azután a késő esti órákig elhúzódtó közgyűlésen. A közgyűlés végén *Krieger* György alelnök helyére, aki tisztjéről lemondott, *Tausfer* Károly budapesti gyógyszerészt választották meg. A közgyűlés után sikerült banket volt az István főherceg szállóban.

(A magyar zeneszerzők társasága) tegnap este tartotta közgyűlést *Siposs* Antal elnöklété alatt *Major* J. Gyula zeneakademiájában. A társaság a helyet, hogy — mint egyes tagjai tervezték — feloszlott volna, kimondta, hogy ősszel új akciót indít és tevékenységének taggabb kört nyit. A társaság tisztviselői az eddigiek maradtak.

SPORT.

*, Nemzetközi viadal. Ma tartotta a Magyar Atlétikai Klub nemzetközi atlétikai és kerékpáros viadalát az Orozy-kertben. Az eredmény a következő:

I. A Gerenday-vándordíjban: *Koppán* Pál M. U.-E. győztes, második *Schubert* Ernő B. E. A. C., harmadik *Pertich* Kálmán M. U.-E.

II. Súlydóbas: 1. *Crettler* Rezső M. U.-E. 1156, 2. *Strausz* Gyula B. E. A. C. 3. *Gruber* Gyula Sz. S. E. (Szabadka).

III. 1609 méteres kerékpáros tételverseny: 1. Róth Sándor M. A. C. (160 méter előny.) 2. 19es mp. Kirohknopf Ferenc M. A. C. (50 méter.) 3. Lóvy Artur Főv. K. E. (60 m.)

IV. Egy angol mérföldes síkfutás Magyarország bajnokságáért. 1. Wraschil Herman W. A. C. (Bécs), 4 p. 54 mp. 2. Part Bala M. A. C. 4 p. 54¹/₂ mp. V. Távoigrás Magyarország bajnokságáért. 1. Siola (álnév) W. A. C. (Bécs) 6 m. 15 mp. 2. Perlich Kalmán M. A. C. 5 m. 99 cm. 3. Wargha Pál B. E. A. C. 5 m. 98 cm.

VI. Tiszti kerékpárverseny. 1. Bernolák István honvédhadnagy Pozsony 3 p. ³/₅ mp. 2. Wolfstein Géza sorhajózáslós Póla (előny nélkül.) 3. Szervánszky Jenő honv. hadn.

VII. Esterházy emléktételverseny. Rudugrás. 1. Kauser F. Jakab M. A. C. 2 m. 11 cm. (rekord.) 2. Wargha Pál B. E. A. C. 2 m. 89 cm. 3. Sesse Károly M. A. C. 1 m. 72 cm.

VIII. Andrassy vándorj 1/4 ang. mfd. síkfutás. 1. Speidl Zoltán M. U. E. 53¹/₂ mp. 2. Kappan Pál M. A. C. 54 m. 3. Simi Ferenc M. A. C.

IX. 3000 méteres kerékpárverseny. 1. Kirohknopf Ferenc M. A. C. 5:53²/₅ mp. 2. Lóvy Artur Főv. K. E. 3. Roth Sándor M. A. C.

X. 220 yardos síkfutás. Döntőben 1. Uhlig Károly Lud. Akad. (12 m. előny) 24 mp. 2. Marczinkó Ferenc B. E. A. C. (10 m. előny.) 3. Sebesi J. Miklós M. A. C. (20 m. előny.) 4. Simi Ferenc M. A. C. (8 m. előny.) 5. Piek Géza M. U. E. (8 m. előny.)

XI. 3 angol mérföldes síkfutás. 1. Volf Jakab A. C. Sparta Prága 17 p. 21¹/₂ mp. 2. Gorka Agost M. U.

Alag. Holnap van az urlovasok második napja Alagon, a vasárnapéhoz hasonló érdekes versenyekkel. A nevezések csaknem minden versenyre jól sikerültek, úgy hogy elég sok résztvevő várható a starthoz, még a gát-és akadályversenyekben is. Különösen szépnek ígérkezik a Marquis-gátverseny; ebben 16 lónak lenne joga futni. Első rangú kilátása van itt Fésnek, A la grecque-nek és Troubadour-nak. A Palotai-akadályverseny ismét csak Tudor nyerheti meg Mary Agnes és Scipio előtt. A holnapi nap jobb crackjei ezek:

I. Finom—Baranya.

II. Déceg II.—Ervély.

III. Tudor—Mary Agnes.

IV. Fés—A la grecque.

V. Mamir—Előre II.

VI. Geist-istálló—Alm.

Bécsi lövészenyek. A Freudenuban holnap véget ér a nyári meeting, olyan silány programmu versenyekkel, amilyenre a legöregebb turfemberek sem emlékeznek. Csupa kis díjak, jelenléteknél versenyek, s lovak is olyan kis számmal vannak a programmon, hogy a legsilányabb handikap lónak is meg kellene rajta kegyelmezni. Maga a főszám is csak eladóverseny, a Hastingsrennen s ez is legjobb esetben 3-4 16 küzdelmével dől el. Biri, Haiderose és Aranyos körülbelül egyforma kilátással indulnak. A holnapi típek a következők:

I. Felemás—Cinquivallo.

II. Biri—Aranyos.

III. Pimasz—Karmester.

IV. Fillette—Espansette.

V. Trifelan—Intruder.

VI. Fenjöldi—Dráva.

VII. Honleány—Voz populi.

Az alagi lövészenyek eredményéről leggyorsabban a Telefon Hirmondó után értesülhetni, mert a Hirmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján mindjárt az egyes versenyek lefutása után felolvastatja az eredményt.

TÖRVENYSZÉK.

§§ Elárult katonai titkok. A bécsi büntető bíróság ma tárgyalta az osztrák államvasuti társaság volt főszámvizsgálójának, Mosetig Ágostonnak bűnügyét. Mosetiget avval vádolták, hogy egy idegen nagyhatalomnak katonai titkokat adott el. Bűns bizonyításokban Prsziborovszky és Csernucky voltak segítőtársai akik azonban idejkorán megszöktek s így csak Mosetiget lehetett felelősségre vonni. A mai tárgyaláson a vezérkari San-Antoni őrnagy képviselte. A vádlott, akit két börtönör vezetett a terembe, körülbelül hatvan éves, elegáns ember. Az elnök avval a kérdéssel fordul feléje:

— Bűnösnek érzi-e magát abban, hogy a köznyugalom kémkedésével megzavarta?

— Bűnös vagyok — felelt Mosetig — s végtelenül sajnálom, hogy erre az utra léptem, melyen nemcsak az én becsületem, hanem egész családomé is örökre elveszett.

A tárgyalás szenzációja madame Matild kihallgatása volt. Matild asszony, igazi nevén Feisz Matild, Prsziborovszkynek volt a szeretője. Beocsúlszavára kijelenté, hogy az egész árulási ügyről egy szót sem tud. A titkos tárgyalás délelőzött. A bíróság másfél óráig sulyos börtönre ítélte Mosetiget, aki nem felebbezett s azonnal megkezdte büntetését.

§§ A Munkás-Otthon ügye. A rákos-keresztúri Munkás-Otthon legutóbbi közgyűlésén Kiss István

azt állította, hogy a szövetséget igazgatói provizió fejeiben egyenként tizenötezer forintot kaptak Fuchs Ignác földbirtokostól. Az igazgatóság rágalmaszást megperelte Kiss Istvánt, aki a mai tárgyaláson kijelentette, hogy a vád teljesén alaptalan s hogy melyen fájjalja, hogy hiányos információk alapján vádaskodott. A panaszosok e kijelentés folytán a főjelentést visszavonták.

Nyiltér.

Természetes PARÁDI ARSEN és vastartalmu könnyen emészthető GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM.

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: sápkór, vérszegénység ellen, női betegségeknek, ideg-és hörbajoknak, valamint görvlykóros esetekben.

Gróf Károlyi Mihály,
uradalmi felügyelője Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postállomásaira 5 korona 80 fillértől bérmentesen szállít.

Főraktár: **Édeskuty L. Budapest**
cs. és kir. udvari szállító

V. ker., Erzsébet-tér 8. szám.

Kapható minden gyógyszertárban s megbízható fűszerkereskedésben.

(Az é rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáról nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

A háború.

London, június 11.

A Renter-ügynökség jelenti Gansleiből: Buller tábornok hadereje elindult északkelet felé s Transvaal és Oranje határán ültöt tábort. Nyolc mérföldet haladt, mire ellenállás bukkantak. Mikor azonban az angolok néhez tüzésre akcióba lépett, a boerok visszavonultak. Később a Gansleib előtt emelkedő hegyháton ismét ellent álltak a boerok.

London, június 11.

Buller tábornok jelenti a natáli főhadiszállásról: Az angol haderő mult éjjel a Klip folyó és a Gansolli folyó találkozásánál koncentráldott. Az ottani szorosnál körülbelül 3000 lönyei ellenséges sereggel találkozunk, amelynek valószínűleg az volt a szándéka, hogy megszállja a szorosot, de rögtön visszavonult, amint néhez ágyuink lövöldözni kezdtek. A South-african Lingthorse és a második lovasdandár kemény harcot állott ki, miatt balzárnyunkat fedezte. Az angolok vesztesége körülbelül hat halott és hét sebesült.

London, június 11.

Forestier Walkernek, a fokvárosi főparancsnoknak a hadügyminisztériumhoz intézett távirata szerint Kelly Kenny azt jelentette tegnap Bloemfonteinből, hogy Methuen hadosztályának legnagyobb részével e hó 8-ikán reggel 10 mérföldnyire Weilbrontól, hol — mint hírelt — Dolville tábornok állott a highlander-dandárral, ütközetet vívott. Methuen e hó 5-ikén indult el Lindleyből nagy készletekkel és hátrahagyta Paget a város védelmére. Kelly Kenny meghagyta Kros ezredesnek, hogy az ellenséges előcsapatok ellen vonuljon, mert azt hitte, hogy az ellenséges haderő számáról érkezett jelentések tulzottak. Most minden csendes. A terület déli részét illetőleg nincs aggodalom. Az északi összekötések Kroonstaddal azonban e hó 6-ika óta megszakadt. Egy másik fokvárosi távirat hírt ad a Derbyshire-erzednek e hó 7-ikén szenvedett veszteségeiről. A legényesség nagy része megsebesült, a 4. zászlóaljából csak 6 ember menekült meg.

London, június 11.

A Renter-ügynökség jelenti Fokvárosból e hónap 9-ről: Hir szerint Schreiner a broodpárttal felmerült véleménykülönbség következtében azt a szándékát fejezte ki, hogy lemond. Schreiner ugyanis javaslatokat kívánt beterjeszteni bizottság kinevezését illetőleg a gyermati felkelők feletti ítelkezésre, valamint a választói jognak a vétkesektől való megvonását illetőleg. A kabinet többi tagjai — Solomon és Harholdt kivételével — ellenzik ezt és a parlament broodpártja támogatja őket.

London, június 11.

Hivatalosan jelentik: E hó 7-ikén Roodevaalnál ütközet volt. A Derbyshire-erzed 4. zászlóaljának 17

embere, köztük 2 tiszt elesett, 76 ember, köztük 5 tiszt megsebesült, a többiek elfogták. Methuen tábornok hadosztályának zömével e hó 8-án reggel Weilbrontól délre 10 mérföldnyire ütközetet vívott.

London, június 11.

A Renter-ügynökség jelenti Ventersdorpól tegnapi kettől: Eddig 250 boer szolgáltatta be fegyverát. A Klerksdorp melletti tábort mind többen hagyják el. Napról-napra várják, hogy a parancsnok a tábornok elhagyja.

München, június 11. Az itteni nuncius legközelebb megválik állásától s helyét Croy herceg, a bécsi uditor fogja elfoglalni. Talliani bécsi nunciust a következő konzisztóriumban bibornokká fogják avatni.

A szerb király tószlja.

Belgrád, június 11. A zaječari banketten Sándor király Dobromirovics Novák képviselő pohárköszöntőjére azt válaszolta, hogy ő, mikor a mai kormányt kinevezte, becsületes munkálkodásra szólította fel a szerb népet, hogy jólét és megelégedés legyen osztályrésze. Örömmel látja, hogy a szerb nép szívvél-lélekkel követte ezt a felhívást.

Pillich képviselő a kormányt éltette, mire Gyorgyevics Vladán miniszterelnök azt válaszolta, hogy minden bajnak, amely a szerb népet ósídók óta érte, a szerencsétlen pártoskodás volt az oka. A ma újjászületett Szerbia is abban a veszedelemben forogott, hogy szétszaggatták saját fiait, akik az országot három ellenséges táborra osztották. Ennek elejét vette Sándor király és ez által visszaadta a szerb népek Szerbiát. A mai kormányzó férfiak boldogoknak vallják magukat, hogy oadaó és kötelességtudó végrehajtói lehetnek Sándor király e politikájának.

Melentije püspök Milán királyt éltette, aki szintén választotta a pohárköszöntőre. Végül fölállott a román király képviselője, Gigurtu tábornok, hogy Sándor királyt és Milán királyt a román testvérnép nevében éltesse.

Intervenció a portán.

Konstantinápoly, június 11. Az angol és a francia nagykövet és az orosz ügyvivő, mint Görögország három pártfogó hatalmának (puissances protectrices) képviselői, felszólltak a portánál a különböző vámtarifai dolgában. Az angol nagykövet Lord Salisbury megbízásából inopportunnak nyilvánította a portá intézkedését. A francia nagykövet azt követelte, hogy a portá szüntesse meg ennek az intézkedésnek az inkonvenciáit. Az orosz ügyvivő pedig kijelentette, hogy kormánya megbizta, hogy ennek az intézkedésnek azonnali visszavonását követelje. A görög követ a szultánnal való legutóbbi kihallgatásakor szóba hozta ezt a dolgot és kijelentette, hogy a görög király nagyon óhajtja, hogy a két állam között való viszony benseőségét ne gyöngítsék ilyen rendszabályokkal. A német nagykövet, aki ugyanebben az ügyben Románia érdekében járt közben, a rendszabály elhalasztását kérte, hogy időt nyerjenek a kereskedelmi szerződés megkötésére. Valamennyi nagykövet felszóllt az ellen, hogy a vámhivatalban átmenő áruknál is kívánják származási bizonyítványok bemutatását. A mai minisztertáncs újra fontolóra veszi ezt az ügyet.

Konstantinápoly, június 11. Mint biztos híro jár, az orosz ügyvivő tegnap megsürgette a portánál a választ az örmény ügyben a portához legutóbbi intézett orosz jegyzékre.

Közgazdasági táviratok.

New York, június 11. (Terménytőzsde.) (Záralt) Gyapot: New Yorkban helyben 9.— (9.—) júliusra 8.62 (8.79). szeptemberre 7.82. (8.89). New-Orleansban helyben 9.— (9.—). — Petroleum Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphian 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — Zsir: Western steam 7.15. (7.20). Rohe és Brothers 7.35. (7.40). — Tengeri irányzata lanyha. Júniusra —.— (—.—). Júliusra 44¹/₄ (44¹/₄). Szeptemberre 44¹/₄ (45¹/₄). — Buza irányzata gyenge. Piros ősi helyben 83¹/₄ (82¹/₄). Júniusra —.— (—.—). Júliusra 76¹/₄ (—.—) Szeptemberre 77¹/₄ (76¹/₄). Decemberre —.— (—.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3¹/₂ (3¹/₂). — Kávés: fair Rio 7. sz. 8¹/₄ (8¹/₄). Júliusra 7.35 (7.30). Szeptemberre 7.35. (7.15). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.70). — Cukor: 4¹/₄ (4¹/₄). — On: 29.40 (29.75). — Ide: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 11. (Terménytőzsde.) (Záralt) — Buza irányzata szilárd. Júliusra 72¹/₄ (70³/₄). Júliusra 73¹/₄ (71.—). — Tengeri irányzata gyenge. Júliusra 85¹/₄ (89.—). — Zsir: Júliusra 6.82. (6.87). Júliusra 6.82. (6.87). — Szalonna short clear 7.30. (7.25). — Sertéshús: Februárra —.— (—.—) júniusra 11.75 (11.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

† **A bicikli története.** A Kerékpár-Sport történetét adja a bicikli fejlődésének. Már a múlt század végén ismeretes volt a kerékpár Amerikában és „hobby horse” név alatt játékszerűen szolgált a gyermekeknek. Két egymás mellett gördülő kerékből állott, amelyeket villák erősítettek az ülésű szolgáló ősszekűtő fához. Egy Drais nevű német ember (kinek nevéből a kerékpárt azután „draisine”-nek is neveztek) már 1816-ban alkalmazta az irányítható első keréket és az amerikaiak szerint egy amerikai 1866-ban, bebizonyítatlag azonban a Michaux Frères párisi cég 1867-ik évben látta el az első keréket pedállal s illesztette rá először a rugalmas nyereget is. Mint francia termék aztán egyelőre „velocipède” néven volt ismeretes a bicikli. Később, hogy a közvetlen hajtás (az első keréken alkalmazott pedálak segítségével) megtartása mellett a kerékpár gyorsaságát fokozták, megnagyobították az első keréket. Ez a javítás még 1870-ben történt ugyanakkor, amikor a nyomást igénylő faküllöket a huzásra berendezet. acéllütkőkkel helyettesítették (az angol Stanley találmánya.) A tökéletesítés egyik legfontosabb eredményeket gummikerekekkel készítették a kerékpárokat. Az új kerékpár, amely angol származásának megfelelőleg „bicycle” nevet kapott, a menetgyorsaság mindenestre lényegesen javult, de a menetbiztonság ugyanígyan mértékben csökkent. A nagyon magas bicikli azonban veszedelmes volt, vissza kellett térni a régi kisebb kerékekhez, de oly módon, hogy ezekkel ugyanazt a gyorsaságot ériék el, mint a nagyobb kerékekkel. Így származott a hetvenes és nyolcvanas évek között az „Invincible”, amelynél a nagyobb gyorsaságot a közvetlen hajtással szemben áttétellel érték el. Hogy az előrebukást megakadályozzák, különösen Amerikában úgy építették a kerékpárokat, hogy a nagyobb kerék, amely a hajtó erőt szolgáltatta, hátul volt, s a kisebb kormánykerék elől. Hogy az oldaltilulás is ki legyen zárva, 1883-ban három keréket alkalmaztak, melyek közül egy kisebb a két oldalkerék egyiké előtt volt s a hajtóerőt lánc segítségével vitték át a kerékekre. A hajtás gyorsabbá tételére a nyolcvanas évek elején használták a láncáttételt először és 1887-ben találkozunk első ízben a mai kerékpár modelljével meg pneumatik nélküli. A nyolcvanas évek végén a női kerékpárokat alkották meg. A nyolcvanas évek végén a kerékek modern alkotómódja lett ismeretessé, s azóta a háromkerékes legkülönbözőbb alakjait használják szállítási célra. Az utolsó tíz év, mint különböző újítás a pneumatikus kerékeket hozta meg s ezzel lehetővé tette a kerékpározást a leghepéhűsabb utakon is. A kerékpár készítése módjában beállott javítások ma már csak egyes részletek

tökéletesítésére és kombinálására vonatkoznak, a mostani korszak azonban bizvást a bicikli virágkorának mondható.

† **Kőműves Kelemennéről székely balladája.** A „Székely Nemzet”-ben Hermann Antal a Kőműves Kelemennéről szóló magyar, illetőleg székely népbáladának egy kiadatlant változtatást közli. Tavaly nyáron jegyezte fel Purkoreon özevgy Kerseres Sipos Jánosné után, mikor Vikár Bélával fonográfval vették fel a csángó népdalokat. Így szól ez a följegyzés:

Ugy rakják, ugy rakják magas Diéva várát,

A mit nappal raknak, éjjel mind lesovad,

A mit éjjel raknak, nappal mind leomlik.

Felele nagyobbik: ez a vár meg nem áll

Emberhalál nélkül:

Melynek felesége hamarabb ide ér,

Fogjuk meg, öljük meg, rakjuk bé a murba.

Az ő felesége azon az éceka azt látta, álmotta,

Hogy az ő udvarán vértut forrás vala

S az ő kedves ura talpig vérbe s gyászba.

Azért korán reggel kiáll a pitarba.

Kiadta szolgáját: szolgám, édes szolgám.

Készítsd a szekeret s fogjad a lovakat,

Hogy induljunk utnak.

Asszonyom, asszonyom, nagytisztú asszonyom,

Mi az oka, hogy így korán utnak kell induljunk?

Ne kérdezd sokára, csak hajesd hamar,

Hogy érhesünk oda.

És lassa az ura, hogy megyen a kocsija,

És inte, hogy térjen meg, hogy ne menjen oda.

És mongya a szolgál, hogy inti az ura,

Hogy ne menjen oda.

Az asszony azt mongya: hintó, ló az enyim,

Csak ostar a tiéd, csak hajesd, hogy érhessek oda.

Oda is érenek. — Megfogták, megölték, bérakták

S az ő kedves ura azonnal meg is bolondula. [a murba;

† **Az egészség szabályai.** Ami alább következik, az mind nagyon természetes, akárki tudja, de így csoportosítva látni sohasem árt. Aki betegségtől óvni akarja magát, ragaszkodjék szigoruan a következő paragrafusokhoz:

1. Tartsd a fejedet hűvösen, a lábadat melegen.

2. A szemedet ne gyöngítsd szürkületben és napfényben való olvasással és írással.

3. A füledet óvd erős megrázkódásoktól.

4. A fogadat tisztogasd napjában többször, főképpen evés után; továbbá ne törj fel a fogaddal diót, ne szakíts a fogaddal cárnat, ne egyél kemény cukrot és forró vagy jéghideg ételt, meri ez árt a gyomornak és a fognak.

5. Egyél jó, tápláló eledelket. (Ezt nem mindig sikerül betartani.) Egyél lassan, s rágd meg alaposan az eledelt, hogy jól megemészthesd, légy mértékletes az evésben és ivásban.

6. Szívjal mindig lehetőleg jó és tiszta levegőt.

(Ez is szigorú.) Vedd a lélekzetet az orronon át, akkor a levegő melegebben és tisztábban jut a tüdőbe.

7. Erősítsd az izmaidat szorgalmas munka,

uszás, gvezés, futás, ugrás, játék utján.

8. Idegeidet erősítsd a szabadban való mozgással, hideg mosásokkal és fürdővel, jó alvással és a munka után való pihenéssel.

9. Lakásodba, hálószobádba sok friss levegőt bocsáss be.

10. Fehér ruhát válts gyakran.

11. Ha ruhád, harisnyád nedves lesz, lehetőleg hamarosan cseréld fel szárazzall.

12. Testedet tisztán tartsd s gyakran fürdödjél, mosakodjál tetőtől-talpig.

13. Légy óvatos olyan cselekedetknél, amelyek egészségedet vagy életedet fenyegetik, például fürdésnél, kosizásnál, csónakázásnál és így tovább.

14. Ne bánj olyan holmikkal, amelyek nem értesz, például lőfegyverekkel, puskaorrval, végző eszközökkel stb.

15. Írás vagy olvasás közben ül egyenesen, hogy mellkasod, tüdőd ne legyen összeszorítva.

16. Kerüld az erős izgatószerkeket, mint az erős kávét és teát, nehéz sört és pálinkát.

17. Ha megizzadtál, őrizkedjél a léghuzamtól és ne igyál hideg vizet, hanem várj addig, amíg lehűlsz.

† **A pulzus szeszélyei.** A pulzus megfigyelése tudvaleg egyik fontos mód az ember egészségi állapotának a megvizsgálására. Csak hogy a pulzus meglehetősen megbízhatatlan jószág. Az ember azt önmagán is könnyen tapasztalhatja, hogy pulzusa éppenséggel nem ver rendszeren, főképp változik ereje és ritmusa a lélegzés mélysége szerint. Az orvosok még több szeszélyt ismerik a pulzusnak. Rusemaul, a híres német orvosprofesszor közzétette a pulzus rendellenességeinek a rekeszizom és szívacsokó gyulladással való összefüggésére nézve tett tapasztalatait. Ugyanazokat a megfigyeléseket tették hosszas láz után következő szívelgyengülésnél, azonkívül a légszűkület szűkülésére (diferitiz) bekövetkezett hiányos lélekzés alkalmával. Látszólag egészséges embereknél is mutatkoznak a pulzusbeli képtelenségek, amennyiben mély lélekzésre a pulzus gyöngítése áll be. Különösen bámulatosak azok az esetek, amikor a pulzus a test jobboldalán másképpen ver, mint a balon. Ilyes jelenségek mutatkoztak betegeken, a nagy ereknek a test egyik oldalán való szűkülete, vagy tágulására, valamint egyoldalú benuulására. Ujabbon mindinkább terjed az a meggyőződés, hogy a paradox pulzus jelentőségét nagyon tulbecsülték. Akinék egészséges, erős lélekző szerve van, szándékosan önmaga befolyásolhatja pulzusának a működését, s szeszélye szerint létre hozhatja a paradox pulzust. Sőt a pulzust néhány verést a csuklónál teljesen el is lehet nyomni. Ez a lehetőség még bizonyosága is az egészségünknek, mivel lélekző szervünknek erőteljes működését föltételezi.

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(17)

S ama népek is, amelyek szűz talajon összekeveredtek, öszvér fajok, tele korrupcióval, barbár tömegek, amelyeknek ő úgy tűnt föl, mint a latin génius szuverén megnyilatkozása és sorra a többi tömegek, amelyekhez Dante finom nyelvén beszélt és amelyek a szépség felé való vágyakozásukban reménykedve s aggódva tekintettek rája. S ime, itt van most ő, husból való tétveg teremtés, alávetve az idő körlehetetlen törvényeinek s vállaira módfeletti súlylaval nehezedik a realis és eszményi élet tömege. Oh nemcsak a színpadon kelt ki a kebléből sikoltás és nemcsak ott zokogott ő. Tűzzel szeretett, küzdött, túrt a lelkiért, önmagáért, a veréért. Minő szerelmek lehettek azok? Minő viharok? A melankólia melyik szakadékból hozta fel tragikai erőnyeinek melegjét? A keserűségek mely forrásból itta magába a szabadság géniusát? Oh bizonyára tanuja volt ő a legszörnyűbb nyomornak; a legzordonabb összeomlásoknak. Oh, ősmerte ő a hősi erőfeszítést, a kegyességet, az irtózást, a halál küszöbét. Minden szomjusága benn rejtőzött Fédra deliriumában és Imogén megadásában felhalmazódott minden gyöngédsége. Így lőn, hogy az Elet és a Művészet, a visszahozhatatlan múlt s az örök jelen mélylyé, soklelkűvé, misztikusává tévők őt, fölmagasztalták az ő kétes sorsát minden emberi határon túl s egyenlővé tették őt a templomokkal és erdőkkel.

S most ime itt van, itt él és lélegzik e költők szeme előtt.

— Oh, birni foglak téged egy orgiában, széttördellek, mint egy tirus-köteget, felrázom benned mind az isteni és démoni dolgokat, amikél teli vagy, — szót a költőben a lírai lélek. — Ez, csak ez kell nekem: Az évek változása, az álmok zajlása, a küzdelem remegései, a diadalok villámgyorsasága, a tisztátlan szerelmek, a költők ömlengései, a tömegek üdvívalgása, mind a vak száguldás, e sárban való botorkálás, minden rossz és minden jó, amit rólad tudok és ami rejtve van előttem, minden, amit te tudsz magadról s ami titok előttem, minden, minden az én számomra való ennek az ének teljességére.

A költő érezte, hogy elhalványul és hogy nehéz lett a lélegzete. A vágy vad rohamban torkon ragadta őt, hogy több szabadon ne bocsássa. És szívet ismét az a szorongás fogta el, amelyet mind a ketten amaz esthajnakor éreztek, amidőn a nagy bronzhajó árnyékában surrant előre gondolájuk.

S ez éjszakai teremtés most még több hasonlatosságot mutatott a márványkaru, zöldöves várososh. Mindkettőben szem nem látta kifejezőerőt pillantott meg. Mind a ketten az őz éjszakaijában lánogtak s ezekben az erekben és azokban a csanakokban ugyanaz a láz folyt.

Ragygokt a csillagok, bőllygattak a galyak Perdita feje mögött. A nyílt erkélyeken át az ég fuvallati lengtek be az ebédőbe, meglobogtatták a kandaláberek lángoskáját és a virágok kelyhét, átsurrantak az ajtókon, megdagasztották a függönyöket s új életet vittek a Capello nemzetség régi házába, amelyben Velence ama nagy lánya, akit a világ népei elhalmozták dicsőséggel és arannyal, egybegyűjtötte a köztársaság dicsőségének erekeit. Az egyik szárny legutolsó szobáit remek ékességek töltötték meg: itt lakott egykoron Cesare Darbes, aki a Goldoni újításaival szemben életben tudta tartani a művészi komédiát és kacajba fojtotta a szerenissimus haldoklását.

— Nincs más céloom, mint hogy ezt az eszmét szerényen szolgáljam — szolt Foscarina Antimodella Bellához fordulva. Hanzia reszketett egy

kevessé, midőn tekintete Stelio Effrenáéval találkozott.

— Csak én vezetheti ezt az eszmét diadalra — szolt Francesco de Lizo. — A tömegek lelke felett ön korlátlanul uralkodik.

— A dráma nem lehet egyéb, mint ritus vagy kinyilatkoztatás — vélekedék Daniele Gláuro. — Kell, hogy az előadást visszahelyezzük az ünneplés szertartás mivoltába, hisz megvan benne a kultusz mindkét eleme: az élő személy, akiben testet őlt az ige, mint az oltár előtt a megváltó, — azután a hallgatag tömeg, akár egy templomban...

— Bayreuth! — szolt közbe Hoditz herceg. — Nem; inkább egy római halom, a Janiculus — kiáltott gyorsan Stelio Effrena, hirtelen kitörvén mélységes hallgatásból. Minek a fából és márványból összerűt frankóniai színpad! Né-künk azon a római halmon márványszínházunk lesz!

Ellentmondásainak élességéből szinte azt lehetett kiolvasni, hogy nem sokra becsüli a bayreuthi muzsatemplomot.

— Ön nem bámuloja Wagner Rikárd művészetének? — kérdezte Donatella Arvale kissé összevont szemöldökkel, ami hermétikus arcát szinte keményítette tette.

A költő a leány szemébe nézett s valamelyes ellenséges indulatot vélt benne felfedezni. S még még most is magános, egy egyedülálló egyéniségnek érezte őt, aki a magasztos életet éli, aki egészen elmerült valamely titokzatos gondolatba, aki idegen és megközelíthetetlen.

— Wagner Rikárd művésze — válaszolt a költő — a germán szellemem alapul és lényegében tisztán északi. Az ő reformja bizonyos tekintetben hasonlít a Luther által megkísérelt reformhoz. Az ő drámája egy egész faj legpompásabb virága, rendkívül hatásos foglalat azoknak a törekvéseknek, amelyek a nemzeti költők és zeneköltők lelkét megszületették Bachtól Beethovenig, Wialandtól Goetheig.

(Következő követhetik.)

Napirend.

Naptár. Kedd, június 12. — Római katolikus: Ékb. Ján. — Protestáns: Antonia. — Görög-ország: (június 30.) Izé ap. — Zsidó: Szivan 15. — A nap kél 8 óra 47 percek. — Nyugszik 7 óra 40 percek. — A hold kél délután 7 óra 7 percek. — Nyugszik éjjel 2 óra 5 percek.

A földmiveltügyi miniszter fogad délután 5 órakor. A Szent István-társulat tudományos és irodalmi osztályának délután 9 órakor saját palotájában. Az osztályországi hűdosa délelőtt 9 órakor a Vigadó kis termében.

A budapesti kereskedő ifjak társulatának rendkívüli közgyűlése délután 9 órakor saját helyiségében. A gyermekbarát egyesület közgyűlése délután 5 órakor Csengery-utca 54. sz. a. helyiségében.

Nemzeti múzeum: Ásványtára nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Az iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9-től 1 óráig.

Teknológiai iparművészeti nyitva d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Egyetemi fűtészert az Üllői-úton, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 2—6 óráig. Földtani múzeum (Szt. István-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Szabadalmi leltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, és délután 3—8 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8 óráig. Iparművészeti múzeum könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az élelmezéstudományi árukat is eszközzel) a városi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi áruválogatás központi felügyelősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Múzeum. Nagymező-utca. Ma egész új szennációs műsor. Folies Caprice. VI., Róvay-utca 19. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája. Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kávépartium.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Ujjonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza I-56 rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Pangás az értéktőzsdén. A budapesti tőzsdetanaszkanét hivatott egybe, hogy a tőzsde köréből véleményeket hallgasson meg az iránt, vajjon az értéktőzsdén huzamosabb idő óta uralkodó pangás megszüntetésére a tőzsdetanasz hatakorében megtehető intézkedések kívánatosnak mutatkoznak-e. A szaktanácskozást ma délután öt órakor tartották meg Kornfeld Zeigmond elnököt alatt a nagy tőzsdeteremben. Ott voltak a legfőbb penzintézetek igazgatói s a tőzsderegálmal összes ágazatának képviselői. Jóllehet majdnem az összes felszólalók azt a meggyőződést nyilatkozták, hogy a tőzsdetanasz hatakorében eső intézkedésekkel az értékpapírpiacon uralkodó pangást, amely alapján messzebb menő, általános közgazdasági természetű okokra vezethető vissza, nem szüntetheti meg, az értekezlet mégis kivanatosnak mondotta bizonyos oly intézkedések megtételét, amelyek egyfelől megszüntetnék a nagy közönségben a tőzsde iránt fennálló bizalmatlanságot, amely a tőzsdei intézménynek a tőzseli játekekkel való összetevéséből ered, másfelől pedig arra irányulnának, hogy a tőzsde a nyugati államokban létező viszonyok példájára az összes érdekeltek körök gyűléshelyévé, különösen az összes nagy részvénytársulatok képviselőinek összejöveteli helyévé válják. Kornfeld elnök zárószavában kijelentette, hogy az elhangzott véleményeket, az egyes adminisztratív intézkedésekre vonatkozó eszméket az indítványokkal együtt a tőzsdetanasz elé terjeszt. Kifejezte abbéli reményét is, hogy az erők együttműködése lehetővé fogja tenni azt, hogy a budapesti piac számára visszahódítottassák az a jelentőség az értékpapírpiacon tekintetében, amellyel nem sokkal ezelőtt még bírt. Különösen ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy e cél elérése érdekében első sorban a nagy penzintézetek minden lehető el fognak követni.

A magyar keramial gyár részvénytársaság ma délelőtt 11 órakor tartotta az igrades közgyűlést Tolnay Lajos elnöke alatt. Az igazgatóság jelentése szerint az építő iparnál beállott valseg miatt a társulat tegla-osztálya is szenvedett. A társulat ideai jó pénzügyi eredménye a keramial-burkolatok folytonos terjedésének folyamánya és a jövőben is állandó fokozódásra van átlátás. Az évi mérleg 308,128 korona 90 fillérenyi bruttó nyereségből 60,000 koronát az értéktőzsdén alap javadalmazására fordítanak.

10.000 koronát az általános tartalékalapba helyeznek, az igazgatóság javadalmazására 40.699 koronát fordítanak, osztalékul pedig 24.000 koronát fizetnek ki, részvényenkint 16 koronát, míg a fennmaradó 11.429 korona 93 fillért új számlára írják elő. A közgyűlés a jelentést egyhangyulag tudomásul vette, a felmentvényt minden irányban megadta és elhatározta, hogy az osztalékot holnaptól kezdve kifizetik. Végül a választásokat ettették meg. Igazgatóság tagok lettek: Tolnay Lajos, Pósch Gyula, Neuschlosz Emil, dr. Gombár Tivadár, Neuschlosz Marcel, Popper István, Arstein Henrik, Popper Károly, Giczey Lajos, Rost Ottó. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Kaltenecker Márton, Deutsch József, Preysz Gusztáv, dr. Feleki Béla (uj), Pfeiffer Károly (uj).

A karoagi földmives iskola. Karcag városa 300 hold földet ajánlott fel az ott létesítendő földmives iskolának. A debreceni földmives iskola kitépítése élénken érzett szükség volt, mert az a körülmény, hogy ugyanott gazdasági iskola is fönnáll, az alsófokú földmives-iskola növendékei igényeiket amahoz szabták s sokakat megtevésztettek. Így aztán az iskolát Karcagra telepítették, a földmiveltügyi tárcá terhére pedig Darányi földmiveltügyi miniszter a szükséges épületeket felépítette. Ezeket az épületeket most adják át, s mint már jeleztük, az e hó 17-én tartandó ünnepélyre Darányi földmiveltügyi miniszter is elutazik.

A tanítójelöltek gazdasági oktatása. A földmiveltügyi miniszter a kultuszminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy az állami tanítóképző-intézeteknél és papnevelőknel a gazdaságtant szakember lassa el. Darányi miniszter Eperjes, Ungvár, Losonc, Sárospatak, Csurgó, Zind-Váralia, Léva, Észtergom, Déva, Temesvár, Pécs, Csáktornya, Egerháza, Baja és Aradra gazdasági vándortanárt küldött, ezenkívül Kolozsvárt komlótermelési, Kassán len és Kaposvárt tejgazdasági kurzusokat rendelt el.

Petroleum. (Hesz Lidor és társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Amint már múlt heti jelentésünkben jeleztük, a petroleum ára tényleg visszament. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 42.— korona. Orosz 3 csillagos petroleum 40.— korona. Ipari 3 keresztet petroleum — korona. I. Standard petroleum 40.— korona. Amerikai császárölaj ottani finomítás 60.— korona. Amerikai császárölaj belső finomítás 52.— korona. 100 kilonként készpénzfizetés mellett levonás nélkül. Kékgalic 1. vasmentes 69.— korona. Zöldgalic 8.— korona. Carbolineum I. 18.— korona. Carbolineum II. 16.— korona 100 kilonként.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 39.— korona pénzben, 39.50 korona áruban. — Bécsben a kontingált készáru 43.60 korona pénzben, 44.— korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás — db juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyírott ürü 46 f.-től 50 f.-ig, kivételesen — f. kgknt, vagy 40 k.-tól 46 k.-ig páronként, középminőségű ürü (nyírott) 42 f.-től 44 f.-ig, kivételesen — f. kgknt, vagy 33 1/2 k.-tól 38 k.-ig páronként, angol keresztet (középminőségű) gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kgknt, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, kosok legjobb minőségű — fillér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok — koronáig, kiverési juhok 36 koronáig, páronként 22 korona, kecskék — korona páronként. Változatlan irányzat mellett a múlt heti árakat jegyzik. 150 darab eladatlan maradt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár a június 12. évi június 11. Készlet 217 darab. Erkezett 44 darab. Összesen: 261 darab. — Eladott 174 darab. Maradt 87 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 97—100 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 93—102 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 96—102 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 90—90 koronáig. Malacok — korona 100 kilonként. A vásár hangulata élénk.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban tegnap megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3559 darab magyar, 1127 darab galíciai, 85 darab bukovinai, 812 darab németországi, — összesen tehát 5583 darab szarvasmarhát. Közük 1008 silány.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 610 sulyban: magyar hizóökrök I. minőségű 62—63 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 52—61 fillér, III. minőségű 46—53 fillér, galíciai hizóökrök I. minőségű 64—70 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 56—63 f., III. minőségű 48—55 f., német hizó ökrök I. minőségű 70—76—78 f., kivételesen — fillér, II. minőségű 60—69 fillér, III. minőségű 52—59 fillér. Silányabb ökrök 44—54 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 40—69—70 korona.

A budapesti gabonátzsdé.

Budapest, június 11.

Az üzlet vételkedv hiányában ma nagyon vontatott volt. Lanyha irányzat mellett 14.000 métermáza buza került a forgalomba. Az árak 10 fillérrel estek. Zárlat felé sejtetesebb minőségű árut csak 15 fillér árengedéssel lehetett elhelyezni. Rozsban az irányzat lanyha volt és az árak 10 fillérrel estek. Zab változatlan maradt.

Eladott:

Buza Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 500 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 78 1/2 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 77 1/2 k. 7 K. 57 1/2 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 76 1/2 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 75 1/2 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 60 f.

Pestmegyei: 2300 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 1/2 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77 1/2 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 76 1/2 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 75 1/2 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 73 1/2 k. 7 K. 52 1/2 f., 200 mm. 73 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 73 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 79 1/2 k. 7 K. 80 f.

Erdélyi: 100 mm. 80 1/2 k. 8 K. 10 f. Baji: 510 mm. 73 k. 7 K. 80 f., 920 mm. 72 1/2 k. 7 K. 50 f.

Báoskai: 1300 mm. 72 1/2 k. 7 K. 50 f. Raktárbéli: 1100 mm. 76 k. 7 K. 40 f. Szerbiai: 1000 mm. 76 k. 7 K. 10 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 10 f. 1000 mm. 76 k. 7 K. 10 f. Szarvasi: 5400 mm. 77 1/2 k. 8 K. 05 f.

Mind 3 hónapra.

Ross: 150 mm. 6 K. 92 1/2 f., 300 mm. 6 K. 87 f., 200 mm. 6 K. 75 f.

Arpa: 500 mm. 6 K. 15 fillér.

Zab: 100 mm. 5 K. 50 f., 100 mm. 5 K. 42 1/2 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

Table with columns: B u z a, kilós, K-től, K-ig, and sub-columns for K-től and K-ig. Rows include: Tiszavidéki, fohérmegyel, pestvidéki, bányai, bencsei.

Table with columns: Egyéb gabonafajták, kilós, and sub-columns for K-től and K-ig. Rows include: Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repece, Köles.

A határidőslet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns: Item, price range. Rows include: Buza júniusra, Buza októberre, Rozs júniusra, Rozs októberre, Zab júniusra, Zab októberre, Tengeri májusra (1901.), Tengeri júniusra, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Repece augusztusra.

Dél egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Item, price. Rows include: Buza júniusra, Buza októberre, Rozs júniusra, Rozs októberre, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra (1901.), Zab júniusra, Zab októberre, Repece augusztusra.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with columns: Item, price. Rows include: Buza júniusra, Buza októberre, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri júliusra, Repece augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtűzde kezdetben a tartózkodás tünetét tárta élénk, később azonban élénk fedezési vételek és a Berlinből kiinduló javult ármozgalmal nálunk is emelkedéseket eredményeztek. Az összes vezetőértékek emelkedtek s szilárdabban álltak. A helyi piacon csupán Rimamurányi- és Salgó-részvényekben volt kereslet. néhány koronával magasabb árak mellett.

A déli tőzsde kezdettől végig szilárd volt s szilárdan zárult.

A helyi értékekben mérsékelt forgalom volt, de tartott irányzat mellett.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde tartott.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 706.50-708.75. Osztrák-Magyar államvasút 661.—663.50. Rimamurányi vasmű részvény 564.50-569.50. Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság 635.— korona.

A déli tőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 714.50-715.50. Osztrák hitelrészvény 708.50-710.—. Osztrák-magyar államvasút 661.50-662.50. Koronajáradék 91.35-91.40. Rimamurányi vasmű részvény 564.50-569.50. Közúti vasút 622.—623.50 korona.

Forgalomba került: 4%-os magyar aranyjáradék 91.35-91.40. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 634-635 korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 710.—. Magyar hitelrészvény 716.—. Leszámitoló bank 480.—. Rimamurányi vasmű 567.—. Osztrák-magyar államvasút 664.25. Közúti vasút 622.—. Villamos vasút 318.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar ——— korona, vörös aprószemű ——— korona, vörös erdélyi ——— korona, vörös bánási ——— korona, középszemű ——— korona, nagyszemű ——— korona. Disznózsír: budapesti 53.50-54.— korona, vidéki ——— korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki ——— korona, városi 4 darabos 44.—45.— korona, 3 darabos 43.—49.— korona, füstölt ——— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.75-19.— korona, 120 darabos ——— korona, 100 darabos 24.50-25.— korona, 85 darabos ——— korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.75-17.— korona, 100 darabos 23.—23.25 korona, 85 darabos ——— korona. Szilvaiz: szlavóniai ——— korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 11. (A Budapesti Napló telefon-elentése.) A határidőpiacon ma lanyha volt az irányzat. New York gyöngébb árfolyamokat jelentett. Budapestről is nyomott jelentések érkeztek s ennek következtében nagy lett a kínálat, különösen búzában és rozsbán, amelynek árai zárlatkor 13 fillérrel estek, zab és tengeri 3 fillérrel gyöngült, repce 10 fillérrel hanyatlott.

Buza észre 8.12-8.09, rozs észre 7.32-7.29, zab észre 5.45, tengeri július-augusztusra 5.87-5.83, buza május-júniusra 7.70-7.75, rozs május-júniusra 7.10-7.20, zab május-júniusra 5.35-5.36, tengeri május-júniusra 5.82-5.83, tengeri szeptember-októberre 6.—6.01, repce augusztus-szeptemberre 13.—13.10 korona. A készárú piacon is hanyatlott az irányzat. Buza 10, rozs 5 fillérrel lett volna olcsóbban szereshető. A tőzsde lanyhán zárult.

Buza észre 8.06-8.07, rozs észre 7.24-7.25, zab észre 5.44, tengeri május-júniusra 5.82, július-augusztusra 5.87 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Előtőzsde valamivel nyugodtabb a hangulat.

Déli tőzsde Berlinre szilárd maradt.

Zárlat tartósan kedvező.

Bécs, június 11. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjáradék 115.95. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.75. Magyar vasúti kölcsön ezüsten 90.40. Magyar keleti vasúti állami kötvény 116.80. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 478.—. Rimamurányi vasmű részvény 266.—. Magyar koronajáradék 91.20. 4%-os Magyar földterhm. kötvény 91.75. Magyar hitelbank részvény 713.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 158.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 353.—. Magyar kereskedelmi bank 265.00.

Bécs, június 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjáradék 97.95. 4%-os osztrák aranyjáradék 116.20. 1860-iki sorsjegye 134.50. Osztrák hitelsorsjegye 895.—. Angol-osztrák bank 283.—. Bécsi bankgyűlésület 508.—. Osztrák-magyar bank 1750. Déli vasút 122.—. Dunaszigetvárosi részvény 740.—. Dohányrészvény 287.50. Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 118.50. 4% ezüst járadék 97.55. Osztrák koronajáradék 97.50. 1864-iki sorsjegye 159.—. Osztrák hiteltőzsdéi részvény 708.50. Unionbank 579.—. Osztrák Länderbank 440.—. Osztrák-magyar államvasút 664.50. Elbavölgyei vasút 477.—. Alpesi bányarészvény 483.—. 60.50 frankos arany 19.29. Londoni váltóár 242.30. Bécsi Tramway 324.—. Az irányzat szilárdabb.

Bécs, június 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 709.75. Magyar hitelrészvény 714.—. Angol-Osztrák bank 284.—. Bécsi bank egyesület 509.—. Union bank 579.—. Länderbank 440.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 664.50. Lombard 122.50. Elbavölgyei vasút 478.—. Eszaknyugati vasút részv. 468.—. Dohányrészvény 289.—. Rimamurányi vasmű 569.—. Alpesi bányarészvény 585.50. Májusi járadék 97.95. Magyar koronajáradék 91.20. Török sorsjegyek 112.25. Német birodalmi márká 118.58. Napoleon d'or 19.29.

Külföldi. értéktőzsdek.

Berlin, június 11. (Tőzsdéi tudósítás.) A hét a bányarészek erős javulásával kezdődött, aminek oka főképp fedező vásárlásokban keresendő. Az emelkedés azonban nem volt tartós, mert a középnyugati iparértékekre nézve túlyomó kínálat miatt lanyhult. A többi értékek közül a bankértékek piaca a bányarészek javulásának hatására által eleinte szilárd volt. Vasutak egyenlőtlenek. Hajózási részvények gyöngébbek. Zárlat felé az irányzat csekély forgalom mellett gyöngült. Magánleszámitólistái kamatlab 6%.

Berlin, június 11. (Zárlat.) 4% papírjáradék 97.10. 4% osztrák aranyjáradék 98.—. Elbavölgyei vasút — Magyar koronajáradék 90.75. Osztrák-magyar államvasút 140.75. Kassa-oderbergi vasút — Bécsi váltóár 84.25. Magyar vasút — aeruházási kölcsön 100.25. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 180.10. Általános villamosági Edison 253.—. Gelsenkircheneri 193.—. Laurakohó 231.—. 4% ezüstjáradék 98.90. 4% magyar aranyjáradék 96.75. Osztrák hitelrészvény 220.40. Déli vasút 27.60. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegye 218.10. 4% új orosz kölcsön 98.10. Török dohányrészvény 153.—. Olasz járadék 94.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 152.—. Harpeni 202.60. Az irányzat szilárdult.

Berlin, június 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Kesti forgalom. Negyszázalékos magyar aranyjáradék 96.75. Magyar koronajáradék 90.75. Osztrák hitelrészvény 221.25. Osztrák-magyar államvasút 141.10. Déli vasút 27.75. Eszaknyugati vasút —. Elbavölgyei vasút —. Orosz bankjegye készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegye 218.10. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, június 11. (Zárlat.) 4% ezüstjáradék 96.70. 1860. sorsjegye —. Déli vasút 28.10. 4% osztrák aranyjáradék 98.10. Osztrák hitelrészvény 221.20. Osztrák-magyar államvasút 140.75. Olasz járadék 94.50. 4% magyar aranyjáradék 97.10. Az irányzat javult.

Frankfurt, június 11. (Zárlat.) 4% papírjáradék 97.30. 4% osztrák aranyjáradék 97.90. Magyar koronajáradék 90.80. Osztrák-magyar bank 124.70. Déli vasút 28.10. Elbavölgyei vasút —. Londoni váltóár 206.30. Bécsi bankgyűlésület 127.—. Villamos részvény —. 8% osztrák-magyar aranykölcsön —. 4% ezüstjáradék 97.10. 4% magyar aranyjáradék 96.90. Osztrák hitelrészvény 220.40. Osztrák-magyar államvasút 141.50. Eszakny. vasút —. Bécsi váltóár 84.26. Párisi váltóár 212.16. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 237.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárja. Kesti forgalom. Osztrák hitelrészvény 221.10. Osztrák-magyar államvasút 141.60. Déli vasút —. Osztrák aranyjáradék —. Olasz járadék 94.60. Laurakohó 234.50. Harpeni 207.25. Discont —. Alpesi —. Bécsi bankgyűlésület —. Szilárd.

Páris, június 11. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 713.—. 4% osztrák aranyjáradék 97.50. Osztrák Länderbank —. 3% francia járadék 101.30. Otomanbank 568.—. 3 1/2% francia járadék 102.—. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút —. 4% magyar aranyjáradék 98.—. Párisi bankrészvény 116.0. Olasz járadék 94.90. Francia törleszt. járadék 96.65. Osztrák földhitelezési részvény 12.72. Török dohányrészvény 312.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 11. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: L A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül sulyban) 94.—96 fillérig. Öreg közép páronként 300-340 kilogrammig terjedő sulyban — krajcárig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 93-100 fillérig. Fiala közép (páronként 251-320 kilogrammig való sulyban) 98-100 fillérig. Fiala könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) 93-100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül sulyban) — krajcárig. Közép (páronként 240-260 kilogrammon sulyban — krajcárig. — Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) — fillérig. — Közép (páronként 250-320 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felül sulyban) 96-98 fillérig. — Közép (páronként 240-260 kilogrammig terjedő sulyban) 94-96 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 92-94 fillérig. Sertés létszám: 1900. jun. hó 9. napján volt készlet 42702 darab, 1900. június hó 10. napján felajánlott 933 darab, 1900. évi június 10. napján elszállított 691 darab, 1900. június hó 11. napjára maradt készletben 42944 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 11. —

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szuhányi Andor debreceni járásbírói joggyakorokot a debreceni törvényszékhez, Tormássy Géza kecskeméti járásbírói joggya-

kornokot pedig a püspökladányi járásbírószékhez allegy-zókká, Desseffy Emil nagyváradi törvényszéki segédtelek-könyvvizetőt a karcagi járásbírószékhez telekkönyvvizetővé, Timár Gyula pestvidéki törvényszék díjnokot a pestvidéki törvényszékhez irnokká; a budapesti ítélőtábla elnöke Fried Gyula végzett joghallgató a budapesti ítélőtábla kerületére ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorokot nevezte ki. Megemlékezés. Az igazságügyminiszter Kiss József székesfehérvári javító-intézet ideiglenes minőségű családőt ezen állásban megerősítette.

Aláírást. Az igazságügyminiszter Chudovszky Géza nagybeszekereti ügyészt a nyitrai ügyészséghez, Arvay Géza nyiregyházi törvényszéki allegyztót a debreceni, Hampek Béla komáromi törvényszéki allegyztót a székes-fehérvári törvényszékhez, Scheffer Emil ungvári járásbírói segédtelek-könyvvizetőt a nagyváradi törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. Hivatalszolgálat marosvásárhelyi főügyész-ségénél július 4-ig. — Segédtitkár a nyitrai pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Irodatiszt a besztercebányai pénzügyigazgatóságnál június 29-ig. — Segédtitkár a pécsi pénzügyigazgatóságnál 15 nap alatt. — Segédtelek-könyvvizető a zólyomi járásbírószékénél 14 nap alatt. — Allegyztő a pozsonyi törvényszékénél 2 hét alatt. — Allegyztő a dunaszerdahelyi járásbírószékénél két hét alatt. — Irnok a décsi ügyészségénél 4 hét alatt. — Két titkár a lugosi pénzügyi igazgatóságnál 14 nap alatt. — Jeczz a zalaezgerségi törvényszékénél 2 hét alatt. — Albíró a marosvásárhelyi járásbírószékénél 2 hét alatt. — Biró a fumei törvényszékénél két hét alatt. — Ügyész a brassói ügyészségénél két hét alatt. — Irnok a járásbírószékénél 4 hét alatt. — Albíró a nagybeszekereti járásbírószékénél 2 hét alatt. — Albíró az 6-beszei járásbírószékénél két hét alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, június 11.

Közép- és északi Európa felől egyetlen maximum terül el, melyet kelet felől Oroszországban és nyugat felől Angliában minimumok határolnak.

Keleti Európa és a nyugati partvidékek kivételével az idő — a maximum hatása alatt — túlyomóan derült és száraz. A hőmérséklet nyugaton magas és keleten aránylag alacsony.

Hazánkban a keleti részekben előfordult kisebb esők-től eltekintve, az idő száraz és éjjel kissé hűvös volt. Ma reggel az ég jobbára felhőtlen. Akna-Szlatináról erős zivart jelentenek.

Küldés: Tulnyomóan derült, száraz és meleg idő várható.

Vizállás.

Table with columns for locations (Inn, Duna, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Páris, Mohács, Gombos, Dnyvid, Pannosva, Orsova, Mórva, Vág, TRENDS, Rába, Dráva, Kőrös, Móra, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboreca, Ung) and water levels in meters for various dates (jún. 11., jún. 12.).

A Stuttgartban, Frankfurtban, Erfurtban, Strassburgban, Drezdában, Münchenben, Heidebergban, Zürichben és Baselenben első és tisztelődíjakkal kitüntetett Black and Tan Terriers különleges tenyészetemből idősebb és fiatalabb, nagyon temperamentumos állatok eladóak, köztük jobb díjnyerők, 60-150 márká árban. Küldök megtekintésre és jótállók a származásért. Utóbbi tartalmazza a legkiválóbb nyerekk törzsfajtát, u. m.: Champion "Tom Bowling", "Sedan", Champ. "Hero", "Vesuvian", Champ. "Diplomat", "Bob", "Drulla" stb.

Chr. Dürrich, Untergröningen (Württembergben.)

Magyar királyi osztálysorsjegyek — huzás — június 12., 13. MERCURBANK Budapest, V., Dorottya-utca 12. 1/1 sorsjegye ára — 32 korona. 1/2 " " " " 16 " 1/4 " " " " 8 " 1/8 " " " " 4 "

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
Pry Pál.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: John Poole. Fordította: Csiky Gergely.

Személyek:
Hardy Ujházi Willis Ivánfi
Hardy Frank Pálffy Stanley Abonyi
Witherton Gabányi Pry Pál Vizvári
Eliz Ligeti Marianno Keczeri

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
A minta-férj.

Böhözt 3 felvonásban. Irta Valabrégue. Fordította Kövesi Albert.

Személyek:
Malivaud Vendrei Thibaudier Gál
Aurora Nikó Klára Boros
Jouvelin Tapolczai Victor Bárdi
Léonie Delli Felicia Munkácsy
Clémentine Szerény Merceroles Gyözö

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
Robinson Crusoe.

Látványos színmű 3 felvonásban és 10 képből. Irta Pierre Decourcelle. Fordította Komor Gyula. Zenéjét írta Bokor József.

Személyek:
Robinson Szirmai Jim Szabó
Spargoletti Kiss Tom-Nitch Ujvári
Péntek Kovács William Kápolnai
Trevelyan Horváth Suzanna Lukács J.
Peterpatt Németh Betty Bárdy G.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képből. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerezte Gustave Kerker.

Személyek:
Eronson Sziklai Cora Margó
Harry Ráthonyi Kenneth Gréth
Kurt Vidor Blinky Rózsahegyí
Snifkins Mátrai Fifi Ledólszky
Twiddles Beothy Gray Radványi

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.
Kedd, 1900. junius hó 12-én.
Zárva.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)
Kedd, 1900. junius hó 12-én.
Kapitány kisasszony.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta Zell F. Zenéjét szerezte Geneé Richard.
Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
A viceadmirális.

Nagy operette 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Millöcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1900. junius hó 12-én.
Gróf Monte Christo.

Dráma 5 felvonásban. Irta Dumas S., átdolgozta Krecsányi Ignác.
Kezdeté 7 órakor.

Lipik-fürdő SLAVÓNIABAN.

Egyetlen jótartalmú alkalikus hőforrás (64° C) a kontinensen. Kinttelve: Budapest 1885. és 1896., Londonban 1893., Bécsben és Rómában 1894. az első díjazás.
1898. óta a Lonjavölgyi vasút állomása (Dugosellénél).
Indulás Budapest magy. áll. vasút símenél gyorsvonattal 7 óra 15 perc reggel; érkezés Lipikre 6 órakor d. u. Romániából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniából, Szerbiából, Kanadán és Bécsben át, 1898. óta átszállással.)
Vízszelvény minden irányba nappali gyorsvonatokkal. A lipiki hőforrások, természetesen 54° C. magas hőmérsékletűek, gazdag nátrium tartalmúak (magyar értem), továbbá kalcium, kálium, magnézium, szulfid, bórsav, és furdési cseleka, kitűnő hatásúak mindennemű hurutos bántalmak (gyomor-, bél-, gégehurut stb.), közhányás és csuszba-kezelés, ischiasisra ugyint a mirigyek és vérbetegségeknek, bőrvégykor stb. Modern fürdővel, pompásan kiállított porcellán-, márványfürdő stb., izsákos fürdők (tepidaria), baszinfürdők, fényesen berendezett szállodák, új gyógyterem szicpaddal, szögóra és társalgó-termek, éttermek és kávéház, remek szőlős fedett sétány bacsokkal és az összes helyiségben és magyarszági parkban világsz. díjazás. Kitűnő fürdőszekerek.

Hivatalos fürdőorvos: dr. Szemery Bertalan. Jódhévíz széküldésé egyenmően a forrásból. Magyarországi források: Edeksütő L., Mattoni és Wille Budapest, Austria részére: Heiner, Mattoni és S. Ungar, Bécsben. Bővebb fejtölveletések, valamint fürdőleírásokkal szolgál a fürdőigazgatóság Lipiken.

NÉMETFALDI KIRÁLYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma kedden, 1900. junius 12-én este 1/8kor:

nagy külön előadás

dustartalmu válogatott műsorral.

Szerdán, junius 13-án este 1/8kor:

nagy rendkívüli dísz előadás

nagyszerű változó dísz műsorral.

Altalános dombra ismét fellép Carré Oscar igazgató, a mostani igazgató Carré Miksa édesatyja. Továbbá csakis elsőrangú művészspeciálitások. Csütörtök, junius 14-én, utonapján 2 nagy díszelőadás délután 4 és este 7 1/2 órakor. Péntek, junius 15-én este 7 1/2 órakor első nagy bohóc és komikus előadás, a humor és derűltéség estje.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7 1/2-ór. Kezdeté 8 1/2-ór.

A Mulató 160-ra szellőztetve van.

Ma először:

„Im siebenten Himmel“.

Daljáték Lindau K.-tól, zene Pagin Nándortól.

PAGIN uralral mint vendég

a bécsi Theater an der Wien tagja.

Továbbá:

De Pilippis

Danse excentrique.

Cäcilie de Haay

a kitűnően idomított kutyáival.

ALBACH

szalon-duettisták

Ugyint az összes műsorok.

Ugyint fellépte az összes szerződött művészek és művésznőknek, a kitűnő juniusi műsorok.

Nyári-idény helyárák:

I. em. páholy frt 6.-
II. " 4.-
Idegenpáholyülés I. sor " 2.-
Zenekari ülés " 1.20
Földszinti belépő elővételben -60
..... a pénztárnál -50

Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytársada Károly-körút 26. A mulató villanyos világítása saját átlát eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készíttetek.

A legfinomabb palacksör

a világhírű pilseni polgári söröződe alap. 1842-ben

„pilseni ősforrás“

nevezetű gyártmány.

Vidékre pasteurizálva küldetik, midáltal 4-6 heti tartósság biztosítva. Budapestben házhoz szállítva. Rendelvényeket kérjük kizárólag címünkre, mint a magyarországi vezérképviselethez küldeni.

MEZEY és TÁRSA Budapest, IX., Ranolder-utca 4.
TELEFON 58-60.

Univ. med. dr. Renner vizgyógyintézet

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 33 év óta áll fenn, most teljesen új alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltett, főleg fejbérbetegségek számára.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök:

A tudományos vizgyógyászati eljárások, masszázsa, villamos fürdő (elektroforézis), az elektroforézis minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektromos masszázsa), hűtőkészülékek (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szénhidrogén származékok, kezelés alá vételnek. Különféle ideg- és gerincbajok, ideges gyengeség állapota; a májbetegségek, szédülés, a gyomor és belek rendbáborítása, ideg- és izomszövetek stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékeltek.)

Saját gyártmányú

fa- és vasbutor, rézgyagyak, ruganyos acél-sodrony-ágybetétek, afrik- és löször-matracok, szalngarnitúrák, kerti butor és gyermekkoscsik

részletfizetésre

minden árfelmérés nélkül - gyári árakban - előadban mint bármely készpénzfizetés mellett. Védjék megrendelőinek árjegynek sőt félre bélyeg behatárolás ellenében.

PÁPAI és NATHÁN

legnagyobb, legnagyobb és legelőkelőbb speciális ürtel o szaküzletben.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2. SZ.

(Fonciére-palota.)

Gyár: VII. ker., Csengery-utca 7. szám.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Balázs Pista kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű tóli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehértérmet és elegáns különszobákállanak a vendégek rendelkezésére.

Zálogházi

écdulákat veszek. Eladok 13 lates ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolok, gyertyatartókat, hálálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 8 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, dus váslaszték mindennemű ezüst műtörvs tárgyakban, arany férfilének 15-16 lóggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrű 2 remonfor órák 6 frt. Grüuberger Armin Béla örököse Budapestben, IV., Városház-ter 9., I. em. 23. Harsisbazar. Képes árjegyzékkel bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Teveször Havelok teljes gallérral 6 frt. Erlingi Loden-Havelok teljes gallérral 9 frt. Tiroli-Havelok teljes gallérral 10 frt. ROTHBERGER JAKAB csász. és kir. udvari szállító Váci-utca 6. szám.

POSZTÓMARADÉKOK

minden célra, melyek posztószórótküldési világáruházamban visszamaradnak, kiosnyben, rendkívül olcsó árakon adnak el.

Stikarovszky János

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. Maradékokból minták nem küldhetők.

Magyar találmány!!

Művészi kivitelű

Aquarell (kézi) festés

fára * fára

Fa-levelező-lapok,

a legizlésesebb

kivitelben.

Magyar festés!

Magyar fa!

Magyar munka!

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges beküldése után

bérmentve.

Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Egészen uj!

Gyűjtőknek meglepetés!

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsi- és állomás helyiségekben elhelyezett tárgyak u. m. bórondók, táskák, kalapok, ruha és fehéreneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorított állomásokon átvétel alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Miskolc állomáson f. 6. junius 12-én d. e. 9-ór. Kolozsvár áll. f. 6. jun. 21. d. e. 9-ór.

Bpest nyug. p. u. állomáson f. 6. junius 28. d. u. 9-ór.

Budapest, 1900. junius havában.

Az igazgatóság.

Köruti Fürdő GOZMOSO Fedett uszoda.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 oszebhajtható vaságy 12.-
3 db kivethető matraccal 10.-
1 db rouge paplan 1.80
1 db szitta cachmir paplan 2.80
1 db atlasz cachmir paplan 4.-
1 db atlasz seiyem paplan 8.-
1 db fodros atlasz seiyem paplan 12.-
1 db jó vaszon ágy lepedő 1.50
1 db jó paplan 2.-
1 db flanel ágy pokróc 1.80
1 db gyapjú ágy pokróc 4.50
1 db jó lópokróc 1.50
1 db szegzett lópokróc 1.70
1 db levarrtó szalmazsák 2.20

1 acél sodrony ágybetét 5.-
1 tengerfürő matrác 4.50
1 Adigue matrác 5.50
1 löször matrác 12.-
1 ruganyos ágybetét 15.-
1 nagy szoba szőnyeg 2.50
1 futó szőnyeg 25 krtól feljebb 1.50
1 ablak tóns függöny 1.50
1 ablak tóns függöny 2.50
1 szterilizált függöny 1.50
1 tartó 1.50
1 ablak csipke függöny 2.50
1 bouret ágyterítők 2.50
1 ruganyú ágy- és 1 asztali- és nádrág) ára csak 11.-

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosági gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztalterítők stb. nagy vil. árszokban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tozadó árakat kisorolunk, vagy a pénzt visszadjuk.

Tavaszi és nyári évad 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter hosszú szelvény, elegáns felhőzetre (kábat, mellény és nádrág) ára csak 2.75, 3.70, 4.80 frt jó és 6.90 frt jobb } valódi } gyap- } jubó! }
7.75 frt finom }
8.65 frt legfinomabb }
10.- frt legeszelegfinomabb }

Egy szelvényt szalon-öltönyhöz 10.- frteret, valamint felöltő-szövetet, turisztai-öltőt, legfinomabb kámmatrukat szelvényt gyári árakon a legjobbk hírvényűek és szolidnak elismert posztó gyáraktól

Siegel-Imhof Brünnen.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszálgalásról kezeskedünk.

A magánvendékek, akik a szöveteket közvetlenül a fenti négnél a gyár székelyhőn megrendelik, előnyvel leintkezők

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházi-ferdek, valamint más hitkötelesek egyének kedvező részletfizetések mellett kapnak szelvényt gyártmányú asztalos- és kárpitosított butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.

Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzékét 25 kr. levéljegy behatárolás ellen bérmentve küld fentl. cég B. osztálya. 5107

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztéseket, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, az ünfertőzöttség utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfelet befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrerebajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint teljesen és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: déle 3 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugyanúgy mint férfiaknak külön be és kijárat külön várótermek.

Levelekre díjlanul azonnal válaszlatuk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Durbints sógor

Mert mondom, ha már irtak könyvet a lóru is, gyesznóru is, miért ne lehetne könyv a sógorru is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozkodik, benne van a sógor szeszhalála is még más efféle kesőves történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotása után.

Finom fénynyomat. Hazai készítmény.

Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.

Bihari Sándor: Munka után.

Innocent Ferenc: Fátolytánc.

Karvaly József: Vászárfa.

Konek Ida: Havasi páztorok.

Margitai Tihamér: Rontó Pál históriája.

Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.

Márk Lajos: Teresere és Szerelmi dal.

Neogrady Antal: Vesztett boldogság.

Senyey Károly: Szökőkút, Kecskepásztor.

Vajda Zsigmond: Kedő lyes bírák.

Teles Edg: Enyelgés.

Tolnay Akos: Diana és Enyelgés.

Vajda Zsigmond: Kedves író.

Szenes Fülöp: Kása nem étel.

20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.

SANTAL EGGER

Kipróbált

orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat, Copaiát, Cubebát ajánlanak. Santal Egger tiszta keletindiai santal olaj tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatású az ifjuság bántalmánál, miért még az orvosok is kedvelik és gyakran rendelik. 1 üveg ára 3 kor., a pénz előlétes beküldése után bérmentes 3 40 kor., 2 üveg 6 40 kor., 3 üveg 9 kor.

Üsák a Dr. Egger féle készítmény körüli érdeket üvegekben.

Főraktár: **«Nádor gyógyszerár»** Budapest, Váci-körút 17.

SANTAL EGGER

Nagy választék

bádogos- és bronz-árakban

1000-féle tárgyakkal, legszebben el-készítve. Különösen ajánlok újszerűen különféle mintákban, továbbá angol douche fürdőkészülékeket, ugyancsak mindenféle kerti és házi eszközöket, továbbá virágzákat, sírlámpákat legol-csobb gyári árak és jóállás mellett.

Dús választék foglalt-gépek, fürdőlámpák és fényképezőgépek. Kapható a készítmény.

KUTSCHERA GYÖRGY-nél

Aranykés-utca 6. szám. a vadászkeri szállóval szemben, BUDAPESTEN.

Az orvostudományi Akadémiától javallva

VÉRSEGENYSÉG **SÁPKÓR**

ADAG: 2-6 pillula naponta. ADAG: 1-3 kiskandl naponta.

PILULES et SIROP DE BLANCARD

változhatlan vasjódhól * 40, Rue Bonaparte, PARIS

FEHÉRFOLYÁS **SKROFULOZIS**

Kizárólag egyedüli főraktár

valódi francia és angol gumm- és halhólyag külön-legesekben tuatja 1.20 krtól 6 frtig. Parisi év-spongya Safeti Spongyes 4 frtől 6 frtig. Pessarium oclusivum, hólygeknek nélkülözhetlen, drb 150-2 frt. Megrendéseket pontosan, a legnagyobb diskréció mellett eszközöl

Radványi L.

sérvkötő- és sebészeti-kötszergyár

Budapest, VII. Erzsébet-körút 36.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi álla-potok **radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatású folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET

Budapest,

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán hono-rarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszlatuk. Prospectus ingyen.

Építési árlejtési hirdetmény.

Budapest VI. kerületében az Andrassy-ut végén, az Arena-ut és Állatkerti-körút között fekvő területen építendő

Szép művészeti Muzeum

föld-, kőműves-, elhelyező és ugynevezett Rabitz-féle munkái, továbbá a talpazati kőfaragó-, különféle kötővas és hengerzett vastartány munkái biztosítása céljából versenytárgyalás hirdettetik.

A Szép művészeti Muzeum két csoportra osztva lesz megépítve akként, hogy a hátsó csoportrészt felépítése után veszi kezdetét az első csoport építési munkája.

A jelenlegi árlejtés alapjául szolgáló fenti munkálatok következőképp oszlanak meg:

A) A hátsó épületcsoport.

I. Földmunkák	28.570 K.	— f.
II. Kőműves és elhelyező munkák	873.062	02 „
III. U. n. Rabitz-féle m.	74.139	38 „
IV. Talpazati kőfaragó munkák	26.571	40 „
V. Vasmunkák	205.741	25 „

B) Az elő épületcsoport.

I. Földmunkák	28.213 K.	— f.
II. Kőműves és elhelyező munkák	294.557	78 „
III. U. n. Rabitz-féle munkák	46.077	80 „
IV. Vasmunkák	20.428	— „

előírányzott összegre.

Ajánlatok a hátsó csoportra, mely azonnal munkába véte-tik, valamint a később kezdődő elő épületcsoport felépítésére egyidejűleg adandók be, akár együttesen mindkét csoportra, akár elkülönítve az egyikre és a másikra.

A nagymélt. közoktatásügyi miniszter ur elhatározásától függ, hogy a beérkezett ajánlatok közül melyik lesz elfogadva, s hogy most csupán a hátsó csoportra vonatkozó egymagában, vagy már mindkettő együttesen elfogadtassék: végül, hogy nem kielégítő eredmény esetén új árlejtés megtartása legyen elrendelve. Az árlejtésen csupán képesítéssel bíró hazai iparosok és vállalkozók vehetnek részt.

A munkakivonatok, részletes költségvetés, a vállalati rész-letes és általános feltételek, valamint az ajánlati minták vállal-kozók rendelkezésére bocsátatnak.

Tartoznak pályázó vállalkozók az ajánlati lapon számok-kal és betűkkel az egységárakra vonatkozó azon százalékos engedélyt, esetleg felfizetést az eredményezett végösszeg jel-zésével kifejezni, melyek mellett az illető munkanemet vagy szállítást elvállalni hajlandók.

Tartoznak ajánlatuk beadása előtt, a költségvetést, a részletes, valamint általános feltételeket aláírni, annak jeléül, hogy azt ismerik s azt — amennyiben a munka kivitelével megbizatnak — magukra nézve kötelezőleg elfogadják.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbbben **f. évi június hó 30-áig mindig dél-után 4-6 órák között** nyujtandók be az **Országos Képtár titkári hivatalába** (V. ker. Akadémia-utca, Akadémia palota). Az ajánlatok f. évi **július hó 1-jén** fognak felbontatni.

Távirati uton vagy utólag küldött ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Tartoznak ajánlattevők az általános feltételek 6. §-a szerint az ajánlati összegnek megfelelő 3%-os bántépntz a Magyar Általános Hitelbanknál (V. ker., Nádor-utca 7.) az Országos Képtár számlájára való jelzéssel letenni s a letétjegyet az aján-lat mellé csatolni.

Az el nem fogadott ajánlatokkal legkésőbb július 5-ig adatnak vissza a biztosítékul letett értékek is.

Az óvadék összeg a munkálatokat elnyert pályázó által 5%-tólira lesz kiegyenlítettő.

A munkákra vonatkozó általános és különleges feltételek és tervek, valamint a részletes költségvetés Schickedanz és Herzog műépítészek irodájában (Andrassy-ut végén, az ezredéves mű-emléktelepen) naponta délelőtt 9-12 óráig megtekinthetők; ugyanott adatik ki az ajánlati mintalap, valamint külön kívánatra 4 korona költség megtérítése mellett a részletes költségvetések másolata. Az I. II. III. alatt jelzett munkanemekre csak együt-tesen lehet pályázni.

Budapest, 1900. június hó 11-én.

Kammerer Ernő kormánybiztos.

